ALp (LK) 2766

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, March 12, 2002

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (2713) 2002 MARCH-KOVAS 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Išdavystės

Apie Lietuvos partizanų pokario kovas su rusais ir stribais jau yra paskelbta nemažai prisiminimų bei įvairios dokumentacijos. Beveik visuose aprašymuose, šalia įamžinto didvyriškumo, driekiasi išdavystės. Ir kyla klausimas, kas būtų atsitikę, jei nebūtų buvę kukauskų, markulių, deksnių?

PRIELAIDOMIS galima būtų užsiiminėti be galo, be krašto. Tas "jeigu" galėtų būti narpliojamas su aistringiausiu pomėgiu, bet kiekviena išvada vėl keltų tuos pačius klausimus. Todėl kas įvyko – įvyko. Vargu ar tie įvykiai galėtų virsti pamokomis ateičiai, nes išdavysčių buvo ir bus, nes žmonių yra visokių – stiprių ir silpnų. Apie tai kalbant, mūsų partizaniškų išdavysčių atveju, kyla tik vienas konkretus klausimas, būtent – išdavysčių pateisinimas. Negi tai galėtų būti? Deja, pasigirsta balsų (netolimoje praeityje jų buvo kur kas daugiau) apie idėjines išdavystes. Girdi, išdavystėmis norėta stabdyti beprasmį kraujo praliejimą, nuraminti baisiąsias tarpusavio žudynes. Atrodo, kilnu ir įdomu. Bet ar tie balsai ne buvusių okupacijos kolaborantų bei rusų draugų ir giminių, bandančių kaip nors pateisinti laisvės kovų tramdymą. Arba balsai tų, kurie bet kada viską darytų, bet kam tarnautų, kad tik išsaugotų savo kailį. Tokiems vergo dvasios žmonėms ir kolaboravimas, ir išdavystės – pirmiausia jų pačių apsaugai ir galimai karjerai. Pareiškimai apie ramybę ir taiką krašte, apie beprasmes brolžudystes, apie tikrovės supratimą ir meilę tėvynei – tai tik apgaulingi tuščiažodžiavimai, kurie, deja, kartais sukaidina ir kitokių pažiūrų žmones. Ne paslaptis, kad ir išeivių tarpe, ypač sovietmečiu, kalbų apie beprasmišką partizanų kovą būta. Jas skatino ir palaikė okupacijos bendrininkų užverbuoti agentai arba ir šiaip skeptiškai nusiteikę asmenys, nebematę Lietuvai jokios ateities.

IŠDAVYSTĖS ir šnipinėjimo tinklas išeivijoje per penkiadešimt pokario metų su Maskvos parama ir palaiminimu buvo stropiai rezgamas. Ne visi išeiviai tai matė, ne visi gilinosi, ne visi tuo tikėjo. Kai kurie iš viso tai vadino prasimanymu, dargi net reikšmingai pajuokaudami, kad pasenusiems veikėjams ima rodytis jų pačių vaizduotės sukurti "baubai". Raminimas, kad išeivijoje nėra šnipų, sekančių jos veiklą, dėl suprantamų priežasčių kilo iš tų pačių sluoksnių, kurie tuos šnipus verbavo. Prisidėdavo ir tie, kuriems visada patinka sakyti kitaip. Šių dienų viešai skelbiamos dokumentacijos patvirtina, kad išeivijoje dirbusių sovietiniam saugumui būta. Alseikos ir Mikuckio atvejai jau buvo žinomi anksčiau, mažesnės figūros liko nepastebėtos, tikromis ar netikromis pavardėmis baigė savo užduotis griuvus Sovietų Sąjungai. Gali kilti klausimas, kodėl kai kurie išeiviai, gyvendami laisvame pasaulyje, ėmėsi konspiracinio darbo? Yra nuomonių, kad nemaža dalis tokių leisdavosi užverbuojami norėdami padėti Lietuvoje likusiems giminėms, ir tuo šiek tiek laimėdavo. Kiti pasiduodavo bijodami nuolatinio persekiojimo dėl ryškesnio kolaboravimo su vokiečiais. Būta ir draugystės, giminystės ryšių, kai tokio patarnavimo paprašydavo labai artimi asmenys. Kiekvienu atveju reiškiniai apgailėtini. Jie betgi neturėjo didesnės įtakos išeivijos veiklai kenkti, neskaitant kai kur pasitaikančių priešiškų nuotaikų palaikymo vadovaujančių asmenų atžvilgiu. Jei laikai grįžtų, vargu ar šiandien būtų kitaip. Užtat visada atsimintina tiesa, kad laimėtojais išeina tie, kurių dvasia nepalūžta, kurie įstengia išlikti savimi nebijodami nė fizinio sunykimo. Laisvės kovotojų fizinis sunykimas pavirto didele moraline jėga, kurią reikėtų atitinkamai vertinti ir ją išlaikyti. Č.S.

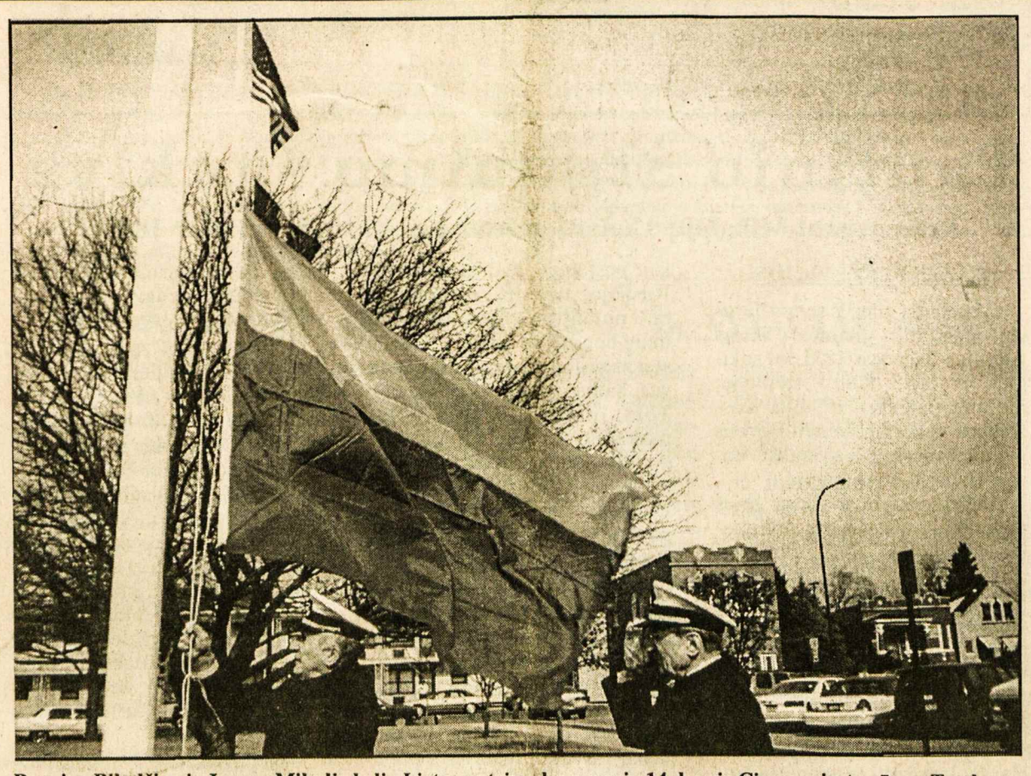

Bronius Bikulčius ir Juozas Mikulis kelia Lietuvos trispalvę vasario 14 d. prie Cicero miesto rūmų. Ten buvo surengta programa Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinių proga Nuotr. Ed. Šulaičio

Nauja karo banga?

Amerikos užmojis smogti kraštams, globojantiems ar toleruojantiems teroristus

DR. JONAS KUNCA

Afganistane karas lyg ir baigėsi, bet pergalė gana miglota. Nauja valdžia kontroliuoja tik sostinę Kabulą ir tai su sąjungininkų karių pagalba. Pietuose tebevaldo vadinamieji "landslordai", kurie centrinės valdžios neklauso. Bin Laden nebuvo pagautas. Nerasta nei jo lavono. Nuniokotą šalį reikia atstatyti. Ta misija teks sąjungininkams. Tik su atstatymu jie lyg ir neskuba. Vietoj to pusiau garsiai kalba apie naują karą. Šį kartą su Iraku. Europa, Turkija ir arabų pasaulis aiškiai pareiškė savo nepritarimą tokiam žygiui. Bet JAV, atrodo, pasiryžusios kariauti kad ir vienos.

Kyla klausimas, kodėl Vašingtonui taip svarbu susidoroti su Sadamu Huseinu, kuriam kadaise amerikiečiai su anglais teikė pagalbą kare su Iranu? Tiesa, Irako vadas buvo užėmęs Kuveitą, bet iš ten seniai išvarytas su dideliais nuostoliais. Nepavyko surasti Irako prisidėjimo prie garsių atentatų Amerikoje. Rimtos priežasties užpulti Iraką taip ir nėra.

Vašingtono oficialūs balsai sako, kad Iraką reikia "sutvarkyti", kad negalėtų turėti masinio naikinimo ginklų, o jei ir neturi, tai norėtų tokių įsigyti... Dar amerikiečiai sako, kad Irakas turi leisti specialiai JTO komisijai ištirti vietoje, ar tikrai tokių ginklų nėra. Daug metų panaši komisija jų ieškojo. Suradusi pavojingas medžiagas, gautas iš Vakarų, sunaikino. Bet kai Irakas įtarė, kad tos komisijos nariai užsiima šnipinėjimu, ji buvo išvaryta. Atseit, dabar reikėtų siųsti neutralią komisiją. Irakas pasiūlė dėl to tartis su JT. Taigi dėl to galima susitarti, ir karas nebūtų reikalingas.

Vis dėlto pasiruošimas karui jau pradėtas, o viceprezidentas Cheiny keliaus į Vid. Rytus karo veiksmų suderinimui. Tai lyg ir rodo, jog Vašingtonas jo būtinai nori. Jei nori, tai suras ir priežastį. Prezidentas G. W. Bush savo garsioje kalboje pareiškė, kad Š. Korėja, Iranas ir Irakas sudaro vadinamą "blogio ašį", ir tas valstybes reikia sutvarkyti. Pietų Korėja įspėjo, kad ji tvarkosi su Š. Korėja taikiu būdu, ir Amerikos įsikišimas čia nereikalingas. Kinija irgi papeikė tokį sumanymą. Dėl Š. Korėjos teko nusiraminti. Beliko Iranas ir Irakas. Irane nuosaikieji pamažu ima viršų. Jei įsimaišytų svetima jėga, šį taikų procesą pakeistų aštrus fundamentalizmas. Šalies demokratėjimas sustotų. JAV įsikišimą ir čia reiktų atmesti.

Galų gale lieka tik Irakas, kur dar būtų galima parodyti JAV karinę galią. Prileiskime, kad amerikiečiam pavyks nuversti, o gal ir nužudyti Sadam Huseiną. Kas po to? Kurdai, kurie yra šnekinami prisidėti prie to žygio, įsteigtų savo valstybę. Turkijos kurdai mėgintų sekti jų pavyzdžiu. Kiltų vidaus karas Turkijoje. Pietų Irake atsiskirtų vietos musulmonai. Irako valstybė nustotų egzistavusi. Fundamentalizmas užimtų Sadamo Huseino vietą, o kartu ir pavojingas nepastovumas šitoje svarbioje zonoje, kur yra dideli naftos ištekliai. Dabartinę gana ramią padėtį pakeistų nepastovumas ir netikrumas. Tai turėtų žinoti Baltieji rūmai ir Pentagonas.

Iranas ir Irakas negalėtų pavartoti pavojingų masinio naikinimo ginklų prieš JAV, nes tos šalys neturi tolimos distancijos raketų, galinčių pasiekti Ameriką. Atrodo, kad baimė yra kur kitur. Nuodingos dujos ar mikrobai galėtų patekti į rankas tų, kurie kovoja prieš Izraelio arabų žemių okupaciją. Tai, aišku, būtų pavojus žydų valstybei. Bet tą pavojų galima pašalinti daug paprasčiau: pasakyti p. Šaron ar kitam Izraelio vadui, kad atėjo laikas jiems atitraukti savo okupacinę kariuomenę iš užimtų žemių, kaip yra nustatyta JT rezoliucijose. Tuo baigtųsi kerštavimas žydams ir juos remiantiems amerikiečiams. Sustotų ir atentatai JAV ir Izraelyje.

Korta yra Vašingtono rankoje. Bet ar jis ją išmes ant stalo, ar pradės naują karą, sunku nuspėti.

Lietuva, nors geografiškai yra toli nuo tų, visų įvykių ir planų, tačiau gyvai jaučia jų poveikį. Amerika terorizmo vardu veikia plačiu mastu ir siunčia savo karines pajėgas ten, kur atsiranda teroristų. Galimas dalykas, kad ir Lietuvon atklysta teroristų. Juk per jos teritoriją keliauja įvairių kraštų perėjūnai, kurių tarpe netrūksta ir teroristų, ieškančių progos pakenkti Amerikai per jos ambasadas.

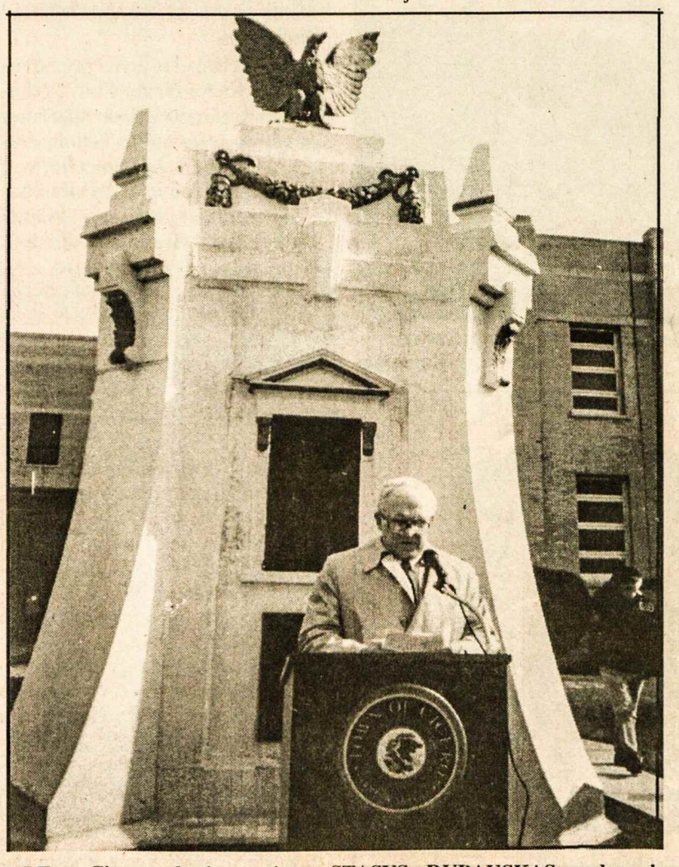

ALTos Cicero skyriaus pirm. STASYS DUBAUSKAS vadovauja Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmėms Cicero mieste vasario 14 d.

KANADOS ĮVYKIAI

Karo laivai gaudo teroristus

Kanados karo laivai gaudo sprunkančius iš Afganistano teroristus. Viceadmirolas R. Buck pirmą kartą pranešė, kad Kanados kariniai laivai tikrina arabų ir aukštoje jūroje laivus, kuriuose al-Qaeda teroristai gabenami į saugias vietas Jemene ir Somalijoje. Jau nemažai teroristų buvo suimta. Kai kurie bėgliai nukreipiami į tose srityse esančias valstybes, daugiausia – Indiją ir Pakistaną. Pasitaiko sustabdyti laivus, gabenančius narkotikus ir alkoholį.

Kanados ministeris pirmininkas J. Chrétien ir **JAV prezidentas G. W. Bush**, norėdami išspręsti medienos importo į JAV klausimą, tarsis patys, nes derybos per ilgai užsitęsė. Taip sutarė per trumpą telefoninį pasikalbėjimą abu vadovai. Medienos klausimas Kanadai kainavo tūkstančius darbo vietų.

Gynybos ministeris A. Eggleton pranešė, kad kovo mėn. viduryje viena kuopa (apie 130) karių išvyks į Afganistaną, kur prisidės prie anksčiau išvykusių dalinių. Maži Kanados karių daliniai dalyvauja kautynėse su al-Qaeda teroristais rytų Afganistano kalnuose. Kanadiečiams po Korėjos karo tai pirmos kautynės, nes iki šiol dalyvaudavo taikos palaikymo užduotyse.

Reikalauja atstatydinti gynybos ministerį A. Eggleton. Opozicija, ypač NDP parlamentarai, kaltina ministerį, nesuprantantį, kokia iš tikrųjų esanti kanadiečių Afganistane padėtis, liečianti paimtus belaisvius. Teigia, kad ministeris praradęs Kanados gyventojų pasitikėjimą. J. Chrétien gina A. Eggleton aiškindamas, kad liberalai juo pasitiki ir vertina jo sugebėjimus.

Imigracijos nuostatų pakeitimai pradės veikti tik nuo 2003 m. sausio m. 1 dienos, kaip pranešė imigracijos ministeris D. Coderre. Pasigirdus kritikai dėl tų keičiamų nuostatų, kaip pvz. aukšto išsilavinimo ir kalbos reikalavimas, gali tai stabdyti amatininkų ir raštinės darbuotojų įsileidimą. Nuostatų įgyvendinimo nukėlimas į vėlesnį laiką suteiks galimybę imigruoti tiems, kurių pareiškimai jau svarstomi.

Pagerbs olimpinių medalių laimėtojus, pranešė Kanados paveldo ministerė S. Copps. Iškilmės įvyks š.m. balandžio 15, pirmadienį Otavoje, Parlamento

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi JK ministeris

Vasario 27 d. Vilniuje oficialiu vizitu lankėsi Jungtinės Karalystės (JK) gynybos ministeris Geoffrey Hoon. Su krašto apsaugos ministeriu Linu Linkevičiumi jis kalbėjosi apie ŠAS (NATO) vykstančias permainas, kurių kryptimi Lietuva, tapdama nare turi būti pasirengusi aktyviai dirbti. Kaip rašo LGTIC, svečias pagyrė Lietuvos pažangą, pabrėžė gerų santykių su Rusija svarbą, bet sakė,kad pastaruoju metu vykstantis ŠAS suartėjimas su Rusija nereiškia, kad ŠAS iš gynybinės organizacijos gali peraugti į politinę saugumo sąjungą.

Pokalbiuose su prezidentu Valdu Adamkumi, seimo pirmininku Artūru Paulausku bei užsienio reikalų ministeriu Antanu Valioniu buvo aptarti dvišaliai ryšiai, euroatlantinio jungimosi klausimai, santykiai su kaimyninėmis valstybėmis.

Danijos premjero vizitas

Danijai ruošiantis antrąjį šių metų pusmetį perimti Europos sąjungos pirmininkavimą, vasario 27 d. Lietuvoje lankėsi Danijos ministeris pirmininkas Anders Fogh Rasmussen. Svečias įspūdingais pavadino Lietuvos pasiekimus euroatlantinio jungimosi procese. Jis pažadėjo Danijos paramą ir nepamiršta savo valstybės investuotojų interesų, rašo LGTIC.

Danijos premjeras susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi bei seimo pirmininku Artūru Paulausku, su kuriuo buvo aptarti Danijos bendrovės "Danisco Sugar" reikalai. Svečias išreiškė viltį, kad seimas nepriims sprendimų, galinčių apsunkinti šių Danijos investuotojų veiklą Lietuvoje. Savo ruožtu A. Paulauskas prašė Danijos pagalbos remiant Lietuvos poziciją derybose su ES dėl cukraus kvotų. Dabartinė ES siūloma cukraus kvota yra per maža ir Lietuvos poreikių netenkina, aiškino A. Paulauskas.

Svečias iš Lenkijos

Vasario 28 d. Lietuvoje lankėsi Lenkijos senato pirmininkas Liongin Pastusiak. Tai jo pirmoji užsienio kelionė naujose pareigose, kurios tikslas – "pabrėžti, kokį didelį dėmesį Lenkija skiria ryšiams su Lietuva, kaip stipriai mus domina sėkminga Lietuvos plėtra ir mūsų geri kaimyniniai santykiai". Kalbėdamas seime jis pabrėžė ekonominį valstybių bendradarbiavimą, Lietuvos narystės ŠAS siekį ir bendrą narystės Europos sąjungoje siekį.

Pokalbyje su ministeriu pirmininku Algirdu Brazausku buvo aptartas stojimas į Europos sąjungą, kandidačių pasirengimas ŠAS narystei. Dėl santykių su Gudija pripažintas, kad reikėtų vengti padėties, kurioje Gudija būtų izoliuota, todėl reikia palaikyti jos įtraukimo į demokratijos plėtrą projektus.

Kaip rašo LGTIC, dvišalių santykių klausimu buvo pareikšta viltis, kad netrukus vyksiančiame abiejų kraštų vidaus reikalų ministerių susitikime bus sutarta dėl vardų ir pavardžių rašymo ir parengta pasirašymui atitinkama sutartis.

Suvažiavimas Briuselyje

Briuselyje vasario 28 d. prasidėjo Europos sąjungos narių ir valstybių kandidačių vadinamas ES ateities "konventas" arba suvažiavimas, kuriame Lietuva pirmą kartą dalyvauja kartu su ES narėmis. Šiame forume bus nustatomos organizacijos ateities gairės. Lietuvai atstovauja užsienio reikalų viceministeris Rytis Martikonis, seimo Europos reikalų komiteto pirmininkas socialdemokratas Vytenis Andriukaitis ir liberalas Alvydas Medalinskas.

Suvažiavime dalyvauja 105 delegatai, atstovaujantys narių ir kandidačių valstybių parlamentams, Europos parlamento ir Europos komisijos delegatai. Pirmininkauja buvęs Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing. Kaip rašo *Lietuvos rytas*, suvažiavimo tikslas – atsakyti į klausimą, kokią Europą įsivaizduoja europiečiai ir kas Europoje atlieka kokias pareigas. Taip pat teks surasti atsakymą, kaip supaprastinti Europos sąjungos darbą, kai jos narėmis bus ne 15, o mažiausiai 25 valstybės.

Prezidento darbai

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus vasario 26 d. pradėjo penktuosius savo kadencijos metus. Svarbiausiu per ketverius metus nuveiktu darbu jis laiko demokratinės santvarkos įtvirtinimą bei atsiradusį žmonių pasitikėjimą demokratine sistema, skelbia LGTIC. Jis apgailestavo, kad jam nepavyko suvienyti politininių jėgų, kurios būtų pakreipusios politinį ir ekonominį Lietuvos gyvenimą daug pozityvesne kryptimi. Likusį vadovavimo laikotarpį jis ketina dėti visas pastangas, kad politinių partijų santykiai šiek tiek pagėrėtų.

V. Adamkus pasiryžęs iki kadencijos pabaigos užbaigti reformas, be kurių jis nemato didesnės valstybės ekonominės pažangos. Jo teigimu, reikia "racionaliai sutvarkyti energetikos ūkį, išplėtoti Lietuvos, kaip tranzito šalies, infrastruktūrą, sutvarkyti mokesčių sistemą, įgyvendinti pensijų, socialinės paramos, sveikatos apsaugos reformas, sukurti šiuolaikiškąir visiems prieinamą švietimą".

"Vilmorus" atliktų apklausų rezultatai rodo, kad prezidentą palankiai vertinančių gyventojų

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Išdavystės
Kodėl kai kurie išeiviai ėmėsi konspiracinio darbo?
Nauja karo banga
Atėjo laikas jiems atitraukti okupacinę kariuomenę
Tautinio atgimimo šauklys
Jokių turtų nepaliko, išskyrus gilius pėdsakus istorijoje
Kaip gyveni, lietuvi?
Ir gulėdamas seimūnas gali užsidirbti papildomų litų
"Žiūrėti Jo žvilgsniu..."
Siekti kiekvieno kunigo uolumo, kiekvieno tikinčiojo aktyvumo
Lietuvos knygnešių karalius
Ragino tautiečius kovoti už tautos prigimtinę teisę
Veiklus tautiečių telkinys
Pavyko pritraukti į veiklą daugiau lietuvių
Išeivio pėdsakai Lietuvoje
V. Kulpavičius yra išdrožęs daugiau kaip 3000 dirbinių
Talentingo skulptoriaus netekus
Daugelyje jo kūrinių matoma ir religinė mintis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 9408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Vilniaus ir Kauno arkivyskupijų vaikų paramos bei jaunimo globos projektų vadovai bei darbuotojai š.m. sausio 27 - vasario 1 d.d. lankėsi Vokietijos Koelno arkivyskupijoje, susipažino su konkrečiais socialinio darbo projektais, kuriamais Katalikų Bendrijos pagrindais, kylančiais iš sielovados sampratos. Kalbėta ir apie valstybės ir Katalikų Bendrijos bendradarbiavimą. Pažymėtina, kad Vilniaus, Kauno ir Koelno arkivyskupijos glaudžiai bendradarbiauja.

Susitikimas su knygos *Judkė* autoriumi Judeliu Beilesu, šiuo metu gyvenančiu Izraelyje, įvyko š.m. sausio 25 d. Kardinolo V. Sladkevičiaus svetainėje. Izraelio ambasados ir Švietimo kaitos fondo finansiškai paremtą knygą išleido leidykla "Baltos lankos". Susitikime autorius prisiminė draugystę su prel. Stanislovu Jokūbauskiu, žymiuoju žydų gelbėtoju, atsakinėjo į susirinkusiųjų klausimus. Renginyje dalyvavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, kiti dvasininkai, žydų bendruomenės ir miesto šviesuomenės atstovai. Knygoje *Judkė* rašoma apie karo metais patirtus sunkumus, apie tai, kas autorių skatino toliau prasmingai gyventi.

Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės šventovėje š.m. vasario 3 d. tikintieji iškilmingai sutiko naująjį vyskupą J. Borutą, SJ. Sveikino dekanas mons. J. Gedvila. Pamoksle vyskupas sakė, kad atėjęs į Žemaitiją skelbti ne savosios išminties, bet Jėzaus mokymo. Vyskupą sveikino Šeimos centro vaikų grupė, euroskautai, LKMA Klaipėdos skyriaus bei universiteto atstovai.

Lietuvos dailininkų sąjungos Medalių galerijoje 2001 m. pabaigoje buvo atidaryta penktoji Baltijos medalių trimetinė paroda. Nuo 1986 m. kas treji metai rengiamoje parodoje savo naujausius kūrinius pateikė 40 Lietuvos, 14 Latvijos ir vienas Estijos dailininkas. Kartu su medalininkais veteranais, kaip Romualdu Inčirausku, Petru Repšiu, Juozu Kalinausku, Petru Gintalu bei Jonu Naruševičiumi, 2001 m. trimetinėje dalyvavo ir jaunų dailininkų, nevengiančių eksperimentuoti, keisti medalio formatą, artinti jį prie mažosios skulptūros; medaliai atlikti tradicinėmis kaldinimo, liedinimo ir galvanoplastikos technikomis naudojant bronzą, varį, žalvarį, aliuminį su plastmase, stiklu, veidrodžiu, dažais, augalais, džiovintais vabzdžiais ir kt. Lietuvos medalių kalykla, užtikrinanti štampuotų medalių kokybę, parodoje išstatė naujausią seriją *Lietuvos miestų medaliai*, Kardinolo Vincento Sladkevičiaus atminimo bei įvairių proginių (pvz. verslininko J. Kazicko vestuvių jubiliejaus) medalių. Ateityje planuojama kviesti į parodas ir kitas Europos valstybes bei steigti Baltijos valstybių medalininkų sąjungą.

Tarptautinė mokslinė konferencija, skirta paminėti pal. Jurgio Matulaičio mirties 75-tosioms metinėms ir šv. Pranciškaus Salezo vyskupystės 400-tosioms, įvyko š.m. sausio 25 - 27 d.d. Vilniuje, Kaune ir Marijampolėje. Vilniuje dalyvavo kard. A. J. Bačkis, vyskupai J. Boruta, SJ, ir J. Tunaitis, seminarijos rektorius kun. G. Grušas, liuteronų kun. M. Sabutis, kiti dvasininkai, istorikai, mokslininkai, vienuolijų atstovės, bibliotekų darbuotojai. Pranešimus skaitė Lietuvos ir Lenkijos teologai. Vysk. J. Boruta, SJ, kalbėjo apie dvasingumo teologijos vietą teologijos mokslų visumoje. Lenkų profesoriaus kun. dr. St. Urbanskio, dėl ligos negalėjusio konferencijoje dalyvauti, pranešimą *Dviejų didžiųjų šventųjų Pranciškaus Salezo ir Jurgio Matulaičio didybė* skaitė kun. G. Petronis. Apie šventumo esmę kalbėjo dr. E. Matulewicz. Visos temos buvo svarstomos ir aptariamos atskirose grupėse. Konferencija baigta Mišiomis. Kardinolas kvietė melstis, kad pal. J. Matulaitis būtų iškeltas į altoriaus garbę.

Konferencija buvo tęsiama Kaune sausio 26 d. Čia arkivyskupas S. Tamkevičius pažymėjo, kad žmonėms labiau reikia ne kalbų apie šventumą, o liudijimo savo gyvenimu. VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas mons. dr. V. S. Vaičiūnas apžvelgė dvasingumo ugdymą teologijos fakultete. Nagrinėti tų dviejų šventųjų gyvenimai, apžvelgtos apie jų gyvenimus parašytos knygos. Marijampolės Šeimos centro salėje sausio 27 d. vyko užbaigiamieji konferencijos posėdžiai. Kun. V. Aliulis, MIC, papasakojo apie marijonų iniciatyvą surengti tokią konferenciją, perskaitė kun. dr. St. Urbanskio pranešimą, kuriame nušviesta tų svarbių Katalikų Bendrijai asmenybių mokslinė ir sielovadinė veikla. Pabaigai Šv. Arkangelo Mykolo mažojoje bazilikoje vyko iškilmingos Mišios, kurias koncelebravo devyni vyskupai ir apie dvidešimt kunigų, vadovaujant vysk. J. Žemaičiui, MIC.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

A†A
PRANUI JOCIUI
iškeliavus į amžinybę,

jo žmoną MARTĄ, sūnus – GINTARĄ ir PETRĄ bei jų šeimas, visus gimines bei artimuosius skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu su jumis –

Barbora ir Jonas Vaidotai,
Kaunas, Lietuva

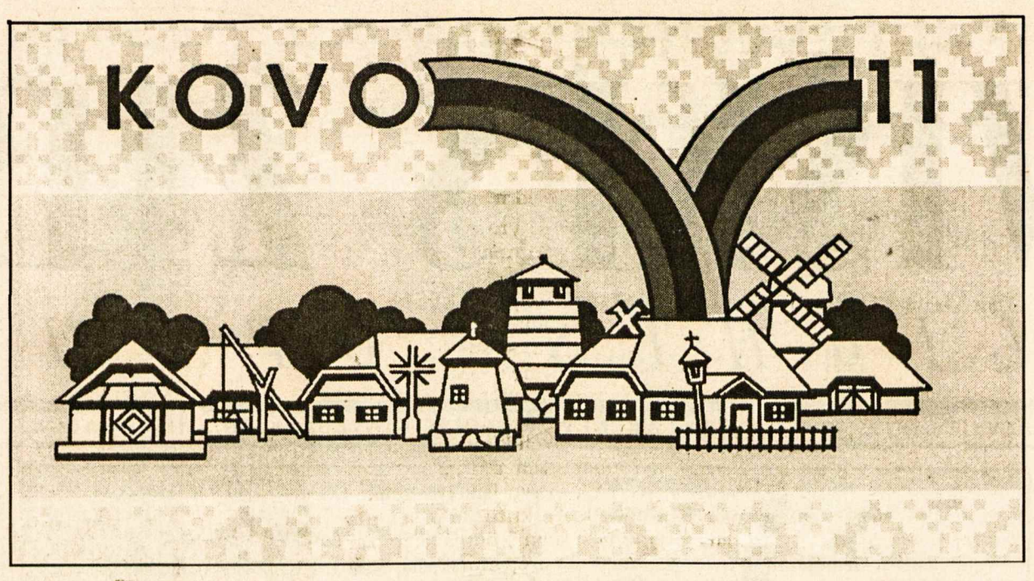

Tautinio atgimimo šauklys

Prisimenant Mikalojų Akelaitį, mirusį prieš 115 metų (1829-1887)

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Akelaitis kilęs iš senos lietuvių patriotų giminės. Tėvas Adomas dalyvavo 1831 m. sukilime ir mirė Sibiro tremtyje; motinos patėvis – 1794 m. Kosciuškos sukilime; senelio brolis – Dombrovskio legionuose kovėsi Italijoje ir Ispanijoje.

Mikalojus augo kovų prieš pavergėjus alsavusioje aplinkoje. Mikalojus gimė 1928 m. gruodžio 5 d. Činoderiškių km., Marijampolės vls., neturtingų valstiečių šeimoje. Mokslus pradėjo pas kun. Pietarį, tęsė juos pas Sasnavos vargonininką, Marijampolės pradžios mokykloje ir Marijampolės progimnazijoje.

Nuo 1850 m. pradėjo privačiai mokytojauti ir rašinėti į lenkų laikraščius Varšuvoje. Anuo metu Varšuva buvo žymus kultūros židinys. Norėdamas tobulėti, 1856 m. nuvyko į Varšuvą, kur tikėjosi dirbti mokslinį darbą lingvistikoje. Tačiau moksliniam darbui sąlygų nebuvo. Vertėsi mokytojo ir publicisto darbu. Nerado bendraminčių, kurie domėtųsi Lietuvos istorija, gimtąja kalba, lietuvybe.

XIX š. užsienio mokslininkai, pastebėję, kad lietuviai tiek Rusijoje, tiek ir Prūsijoje gali būti nutautinti ir kad gali išnykti daug bendro su sanskritu turinti seniausioji iš gyvųjų kalbų lietuvių kalba, suskato ją tyrinėti. Toks dėmesys lietuvių kalbai paskatino ir Akelaitį gilintis į gimtąją kalbą, rinkti tautosaką, rašyti elementorius, gramatiką, žodynus, knygeles, ginti ją nuo pavergėjo niekinimo.

1857 m. gruodžio 3 d. iš Varšuvos Akelaitis pasiuntė į Vilnių *Teka Wilenska* žurnalui straipsnį, kuriame motyvavo būtinybę leisti lietuvišką laikraštį. Tuo metu Prūsijoje ėjo lietuviški laikraščiai, Latvijoje – du latviški. Tą pačią dieną jis rašė laišką rašytojui, istorikui, publicistui, savo raštuose idealizavusiam senosios Lietuvos valstybės laikus, Mykolui Balinskiui ir kėlė lietuviškų mokyklų steigimo klausimą. Šis laiškas, išspausdintas *Teka Wilenska* žurnale (1858 m., nr. 3), visuomenės buvo svarstomas. Akelaičio mintims pritarė pažangesni dvasininkai.

Dvarininko Petro Smuglevičiaus pakviestas, Akelaitis 1858 m. iš Varšuvos persikėlė į Svirlaukį (netoli Mintaujos), kur gyveno ir Simonas Daukantas. Smuglevičius pažadėjo Akelaičiui visą išlaikymą, o tas turėjo rašyti savo sumanytą žodyną. 1858 m. vasarą Akelaitis su Daukantu važinėjo po Žemaitiją rinkdami medžiagą savo darbams.

Gyvendamas Svirlaukyje, Akelaitis bendradarbiavo su Vilniaus ir Varšuvos laikraščiais, pasirašinėjo įvairiais slapyvardžiais, dažniausiai *Valstietis iš Marijampolės apskrities* ir *Gužutis*.

Viena didžiųjų Akelaičio svajonių buvo leisti lietuvišką laikraštį liaudžiai. Tuo reikalu jis tarėsi su Oginskiu ir Valančiumi. Buvo parinktas laikraščio pavadinimas – *Pakeleivingas*, o redaktoriumi turėjo būti Akelaitis. Tačiau carinė administracija leidimo nedavė. Akelaičio svajonė liko neįgyvendinta.

Kita didžioji Akelaičio svajonė buvo leisti lietuviškas knygeles liaudžiai – *Liaudies knygynėlį*. Šiam reikalui leidimas buvo gautas. Oginskis ir kiti dvarininkai knygelių leidimą finansavo. Knygeles spausdinti apsiėmė Kirkoras Vilniuje. Akelaitis paliko Svirlaukį ir išvyko į Vilnių, tikėdamasis sėkmės savo svajonei. Deja, 1860 m. pradžioje pavyko išleisti tik penkias Akelaičio parašytas knygeles (13 psl., 26,000 egz.) – baigėsi pinigai. Kadangi knygelių negalėjo išplatinti, nutrūko ir mecenatų parama.

Nepavykus su *Liaudies knygynėliu,* Akelaitis iš Vilniaus persikėlė į Surviliškį (prie Kėdainių) pas valstiečių komisarą Kudrevičių sekretoriumi. Čia užbaigė į lenkų kalbą versti Donelaičio *Metų laikus* (proza), kurie liko nespausdinti. Anksčiau Akelaitis buvo vertęs iš graikų į lenkų kalbą Herodotą, bet paaiškėjo, kad tas kūrinys jau išverstas ir išspausdintas. Buvo pradėjęs versti *Ilijadą,* tačiau atsirado svarbesnių darbų.

Baigiantis 1861 m. Akelaitis įsitraukė į slaptą sąjūdį, ruošusį dirvą sukilimui. Parašė lietuviškus atsišaukimus, kuriuos bandė išspausdinti Klaipėdoje. Rankraščiai pateko caro žandarams, o Akelaičiui teko bėgti. Per Prūsiją pateko į Paryžių, kur lenkų emigrantai jį gražiai priėmė. 1862 m. Akelaitis įstojo į lenkų demokratų partiją, buvo priimtas į Literatų draugiją ir gavo darbą lenkų bibliotekoje.

Prasidėjus sukilimui Akelaitis grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas Augustavo vaivadijos komisaro padėjėju. Buvo atsakingas už propagandą, ginklų tiekimą iš Prūsijos, sukilimo organizavimo darbus. Sukilimui nepavykus, vėl pabėgo į Paryžių. Čia jis gavo Prancūzijos pilietybę, vedė prancūzaitę, nors ir sunkiai vertėsi, tačiau tautinės veiklos neužmiršo. Dalyvavo lietuvių draugijos *Želmuo* veikloje, iki mirties buvo jos pirmininku.

Pamatęs *Aušrą,* Akelaitis labai apsidžiaugė – bent viena jo svajonė išsipildė. Nusiuntė straipsnį *Lietuviškųjų kunigaikščių vardai.*

Trečiasis Lietuvos prezidentas dr. Kazys Grinius buvo Akelaičio giminaitis. Savo visuomeniniame testamente Grinius rašė: "Mano tikslai gimė lietuvių kovose dėl žemės ir laisvės baudžiavų laikais. Jie man skiepyti Mikalojaus Akelaičio, didžiojo senų laikų laisvės kovotojo".

Akelaitis mirė staiga, nesirgęs, 1887 m. rugsėjo 27 d. Paliko našlę su trimis vaikais: Juozu, Maurikiu ir Izabele. Jokių turtų nepaliko, išskyrus gilius pėdsakus tautos atgimimo istorijoje.

Jis visą gyvenimą išliko unijinių ryšių su Lenkija šalininku, o savo poziciją aiškino tuo, kad Rusijos grėsmės abiem tautom akivaizdoje dviem tautom lengviau gintis, ir todėl lenkai privalo rūpintis savo sąjungininkės Lietuvos interesais.

Akelaitis visą gyvenimą keliavo po Lietuvą, rūpindamasis liaudimi, jos švietimu, gimtąja kalba. Paliko daugybę rankraštinės medžiagos, tačiau spausdintų kūrinių – nedaug. Todėl teisus vienas Akelaičio veiklos tyrinėtojas apie jį išsireiškė: "Likimo deivė stačiai neverpė jo gyvenimo siūlo".

Kovo 11-tajai

Susvyravo "šaulys"

Ak! Pabusk! Praregėk,
O brangi Lietuva!
Piktas tyko ir vėl
Pasiglemžti Tave...

Vėl akis mums užriš
Juodu tvarsčiu. Sutemo,
Susvyravo "šaulys"...
Kas gi lanką įtemps!

Skaudžiai rauda giria,
Nemunėlis. Neris...
Kirminai vis dar čia,
Graužia laisvės šaknis.

Irena Vaičekauskaitė

Seinai. Tolumoje bazilika, kur palaidotas poetas vysk. A. Baranauskas
Nuotr. J. Kuliešiaus

Įrašas Seinų bazilikoje, liudijantis palaidojimo vietą

SPAUDOS BALSAI

Ilgisi sovietinių laikų

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. vasario 22-24 d. laidoje rašo: "Lietuvos švietimo ministeris ketvirtadienį pareiškė, kad Lietuvos lenkų bendruomenės šiame krašte pasisakymai yra provokacija ir bandymas sukiršinti lenkų ir lietuvių tautas. Jie yra nepatenkinti dėl tautinių mažumų švietimo pagrindų.

'Tokius veiksmus laikau provokacija, bandymu sukiršinti dvi tautas ir kenkimu geriems Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybiniams santykiams' – tvirtina ketvirtadienį išplatintame pareiškime Lietuvos švietimo ministeris Algirdas Monkevičius. Pagal ministerio patvirtintus nurodymus, vadovėliai dviems aukštesniosioms (11-12) tautinių mažumų klasėms dėl pinigų stokos nebus verčiami vadovėliai iš lietuvių kalbos. Dokumente taip pat sakoma, kad pasirinkimas tautinių mažumų mokyklose brandos egzamino iš gimtosios kalbos priklausys nuo pačių abiturientų, o ne kaip ligi šiol – nuo mokyklų tarybų. (...)

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas seimo narys Waldemar Tomaszewski apibūdino Monkevičiaus ketvirtadienio pareiškimą kaip ministerio kompromitaciją. 'Garsiai išreikšdami nepasitenkinimą išreiškiame lenkų visuomenės ir mokyklų aplinkos nuomonę. Ministeris turbūt turi blogus patarėjus, nes nepastebi, kad geresnes sąlygas turėjome sovietų valdymo laikais' – lenkų spaudos agentūrai pasakė Tomaszewski, užtikrindamas, kad Lietuvos lenkų visuomenė nenustos kovoti dėl lenkiškų mokyklų".

Sovietmečiu, nepaisant didelio lenkiškų mokyklų skaičiaus, jose buvo tik apie 9,000 lenkų moksleivių, o dabar jose yra 23,000. Sunku tikėti, kad LLRA pirmininkas to nežinotų, bet vis tiek, greičiausiai turėdamas blogus patarėjus, ilgisi "gerų" sovietinių laikų.

Kagebistų pensijos pavojuje

Maskvos dienraštis *Kommersant* š.m. sausio 18 d. laidoje nuogąstauja, kad Lietuvos valdžios pažadėtų enkavedistams pensijų priedu jie trumpai džiaugsis: "Tenka pastebėti, kad darydama šias pensijų įstatymo pataisas Lietuvos vyriausybė pati sau prieštarauja. Reikalas tas, kad praėjusių metų lapkričio mėn. buvo patvirtinta pensijų plano draudimo strategija. Pagal šį dokumentą Vilnius ketina palaipsniui atsisakyti valdiškų pensijų sistemos, kuria naudojasi per 100,000 asmenų. Ji skiriama už ypatingus nuopelnus valstybei ir taip pat už dalyvavimą pasipriešinime, partizaninę kovą prieš sovietišką režimą ir Černobilio AE avarijos likvidavimą. Šiems tikslams iš biudžeto kasmet skiriama 200 mil. litų. Taigi nėra aišku kaip ilgai buvę partinių organų ir taip pat Sov. Sąjungos NKVD-MGB-KGB skyrių bendradarbiai galės naudotis jiems skirtais pinigais". Laikraštis pastebi, kad "Valdiška Lietuvos papildoma pensija skiriama antihitlerinės koalicijos veteranams".

Sovietmečiu NKVD buvo žinoma kaip trėmimo, kalinimo ir žudymo organizacija. Kur, kada ir kaip NKVD kovojo prieš hitlerininkus, laikraštis nerašo, bet yra žinoma, kad 1939-1941 m. ji bendradarbiavo su Hitlerio saugumu – Gestapo. Pagal 1939 m. Ribbentropo-Molotovo sutarties papildomą slaptą protokolą "Abi pusės nepakęs savo teritorijoje jokių lenkų judėjimų, kurie galėtų liesti kitos šalies interesus". Tai skaudžiausiai paliętė lenkų komunistus, kurie negalėjo sutikti su mintimi, kad vakarinę buv. Lenkijos dalį su sovietų sutikimu valdo Hitleris. Laikydamasi sutarties bei norėdama įtikti Hitleriui taip galvojančius lenkus komunistus NKVD masiškai areštuodavo ir žudydavo.

Torų grąžinimas

Izraelyje leidžiamas savaitinis žurnalas *The Jerusalem Reporter* š.m. vasario 15 d. laidoje rašo: "Sausio mėn. pabaigos šaltą sniegingą rytą apie 100 žydų susirinko prie Vilniaus Gaono antkapio Vilniaus žydų kapinių centre. Mes buvome apsupti aukštai iškilusių medžių ir aukštų nesišypsiančių gerai ginkluotų lietuvių kareivių, aprengtų žaliai melsvos spalvos uniformomis ir rudomis beretėmis. Mes esame arti Panerių, kurių miškuose buvo apie 70,000 žydų, kurie 1941-44 m. buvo vokiečių ir lietuvių nužudyti.

Neigiamų asociacijų apstu. Vienok prieš kelias valandas pirmu ELAL skrydžiu į Vilnių atvykęs užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Rabbi Michael Melchior, aukščiausio laipsnio bet kada apsilankiusį Lietuvoje pareigūną, bandė pakelti savo palydos nuotaikas, kurioje buvo gyvi išlikę asmenys, buvę partizanai, Izraelio 'Lietuviško' Mir'o ir Panevėžio jiešibotų rabinai, Izraelio diplomatai, Amerikos žydų vadovai ir reporteriai. Atiduodami Izraeliui nacių 307 pagrobtus ritinius lietuviai darė 'kažką teigiamo ir už tai jiems reikėtų padėkoti' – pasakė Melchior.

Naciai ketino pagrobtus ritinius patalpinti planuojamame išnykusių tautų muziejuje. Po Antrojo pasaulinio karo lietuvis archyvaras Antanas Ulpis J. Stalino kanceliarijos potvarkio sunaikinti ritinius nepaklausė ir juos paslėpė Šv. Jurgio šventovėje".

Niujorko dienraštis *Novoje Ruskoje Slovo* š.m. sausio 29 d. laidoje rašo: "Sprendimą grąžinti žydų religinėms bendruomenėms torų ritinius Lietuvos valdžia padarė dar praėjusiais metais, bet ligi šiol jis nebuvo įvykdytas. Prezidentas V. Adamkus paskatino, kad valdžia imtųsi skubių priemonių šiam sprendimui įvykdyti. Laukiame, kad sausio 30 d. Vilniuje įvyks iškilmingos torų ritinių religinėms žydų bendruomenėms perdavimo iškilmė, kurioje dalyvaus Izraelio atstovai". **J.B.**

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

skaičius daugėja. Šiuo metu jį palankiai vertina 67.4% apklaustųjų. Praėjusių metų liepą vertinimas buvo nukritęs iki 60.1%, tų metų balandį – iki 53.7%. Nuo 1998 m. vasario oficialiais bei darbo vizitais V. Adamkus lankėsi Lenkijoje 13 kartų, 7 kartus JAV, 6 kartus Latvijoje. Iš viso aplankė 36 valstybes.

Ministerių susitikimas

Kovo 6 d. Karaliaučiaus srities mieste Svetlogorske prasidėjo 11-oji metinė Baltijos jūros valstybių tarybos (BJVT) ministerių sesija. Kaip rašo LGTIC, joje dalyvauja 11 Baltijos jūros pakraščio valstybių užsienio reikalų ministerių. Sesijoje pranešimą apie BJVT 10 metų veiklą bei ateities gaires skaitys Lietuvai atstovaujantis užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis.

Rusijoje, šiuo metu pirmininkaujančioje tarybai, susitiko Danijos, Estijos, Islandijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Norvegijos, Rusijos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministeriai. Jie priėmė bendrą pareiškimą, numatantį tolimesnes veiklos gaires. Taip pat buvo paminėtas BJVT dešimtmetis. **RSJ**

MYLIMAI SESUTEI
a.a. OLEI VEIMERIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiu POLEI ir ROMUI TUMPOMS bei jų šeimai –

Ada Jagėlienė

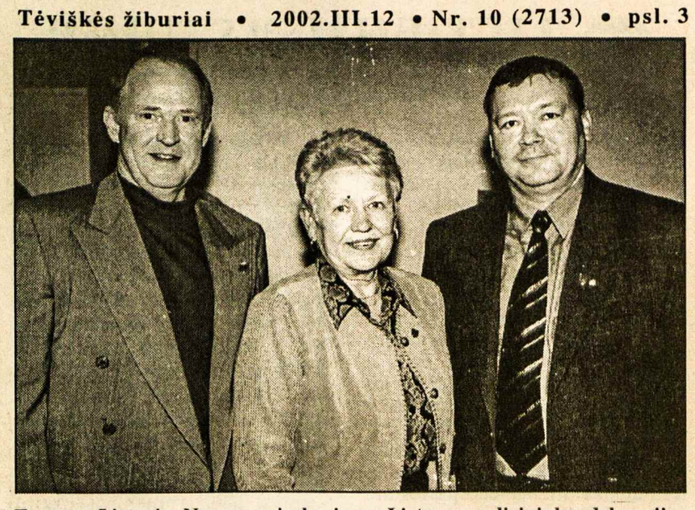

Toronto Lietuvių Namuose įvykusiame Lietuvos policininkų delegacijos susitikime su visuomene š.m. vasario 24 d. Iš k.: Ted Price, mokymų projekto vadovas, KLB pirmininkė Rūta Žilinskienė, Lietuvos policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius Nuotr. R. Puterio

Lietuvos policijos atstovai Kanadoje

Vyksta profesinis bendradarbiavimas su Kanados policija

RŪTA SNOWDEN

Susitikimas su Lietuvos policijos vadovais įvyko š.m. vasario 24 d., 2 v.p.p. Toronto Lietuvių Namų Vytauto menėje. Popietę organizavo LN Kultūros komisija. Svečių buvo laukiama vasario 22 d., bet pavėlavus lėktuvui policijos atstovai buvo sutikti vasario 23 d., 22 v.v., Toronto policijos atstovų. Septyniems iš penkiolikos atvykusių svečių kelionėje dingo lagaminai, todėl susitikime dalyvavo be Lietuvos tarnybinės uniformos.

Vasario 24 d. Lietuvos policijos atstovai dalyvavo Prisikėlimo parapijos sekmadieninėse Mišiose, po to atvyko pietums į Toronto Lietuvių Namus, kur 2 v.p.p. įvyko susitikimas su Toronto policijos pareigūnais ir Toronto Lietuvių visuomene. Svečius pristatė Lietuvių Namų pirmininkas E. Steponas, pasveikino KLB pirmininkė R. Žilinskienė. Popietę vedė LN Kultūros komisijos pirmininkas V. Kulnys.

Lietuvos policijos atstovų delegacija: Vytautas Grigaravičius – generalinis komisaras, Kęstutis Lančinskas – komisaras, Reda Sirgedienė – komisarė inspektorė, Ligija Kaminskienė – teisininkė. Iš Panevėžio: Stanislovas Poliakas – vyresnysis komisaras, Raimondas Šimiliūnas – vyresnysis inspektorius. Iš Šiaulių: Vidas Maigys – vyriausiasis komisaras, Stanislovas Praspaliauskas – vyresnysis komisaras. Iš Kauno: Algirdas Kaminskas – vyriausiasis komisaras, Remigijus Stukas – komisaras. Iš Klaipėdos: Benonas Ivanauskas – vyresnysis komisaras, Arūnas Tuzas – vyresnysis inspektorius. Iš Vilniaus: Živilė Mikėnaitė – komisarė inspektorė, Renata Krasauskienė – komisarė inspektorė, Gintaras Bagužis – komisaras inspektorius.

Kanados policijos atstovai: Ted Price – Kanados-Lietuvos policijos projekto vadovas, Bill Blair – Toronto vyriausias superintendentas, Kim Derry – Toronto policijos superintendentas, kiti pareigūnai – Dana Styra, Juozas Gataveckas, Algis Malinauskas.

Generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius padėkojo visiems už galimybę atvykti į Kanadą. Kalbėdamas paminėjo, kad teisėtvarkoje dirba 25 metus. Atkūrus 1991 metais nepriklausomybę Lietuvoje, policija stengiasi užtikrinti žmonių saugumą. Lietuvoje dirba 13,000 policininkų ir 3,000 civilinio personalo, kaip sekretorės ir kitas pagalbinis personalas. Per metus užregistruojama nuo 80 iki 84,000 nusikaltimų. Iš dešimties nusikaltimų išaiškinami keturi. Tai nemažas nuošimtis.

Kalbantis su komisarais paaiškėjo, kad policijos darbas Lietuvoje yra labai sunkus. Jauno policininko, kurio darbo stažas iki 5 metų, atlyginimas 800 litų per mėnesį. Uniforma keičiama kas treji metai. Praeitais metais tik 25% policijos darbuotojų gavo uniformas. Policijos mašinos apgailėtiname stovyje – dvi dienas taisomos, dvi dienas naudojamos. Komisarai paaiškino iš ko susideda policijos pareigybės:

Aukštesnieji valdininkai, vadovai: generalinis komisaras, vyriausiasis komisaras, vyresnysis komisaras, komisaras, komisaras inspektorius; jaunesnieji valdininkai: vyresnysis inspektorius, inspektorius, jaunesnysis inspektorius. Dirbantys policininkai: viršila, vyresnysis policininkas, policininkas, policininkas stažuotojas, pradedantysis, studentai.

Lietuvos policijos atstovus Toronte globojo Toronto policijos atstovai ir Kanados federacinė valdžia, kuri šiam projektui yra skyrusi lėšas. Visi delegatai apgyvendinti viešbutyje. Kiekvienam asmeniui skirta po $600, Lietuvos valdžia išskyrė po $150. Delegatai atvyko pasimokyti patirties iš Toronto policijos. Lietuvos delegacija išvyksta atgal kovo 11 d.

Kanados policijos misija Lietuvoje prasidėjo 1997 m. Tuo metu išėjęs į pensiją buvęs Toronto policijos superintendentas Ted Price su žmona Alice nuvyko į Lietuvą. Klaipėdos policijoje pasisiūlė mokyti policininkus anglų kalbos. Tą darbą jie atliko savanoriškai be atlyginimo. Lietuvoje jie dirbo metus laiko. 1998 m. birželio mėnesį Lietuvos ministeris Žiemelis pakvietė Ted Price atvykti vėl į Lietuvą ir tęsti pradėtą darbą.

Šaunusis Toronto policijos superintendentas Ted Price su Toronto ir Ontario provincijos policija kreipėsi į Kanados federacinę valdžią finansinės paramos šiam projektui įgyvendinti. Projektas buvo patvirtintas po dvejų metų, ir Ted Price paskirtas Kanados-Lietuvos policijos projekto vadovu.

2001 m. gegužės mėnesį Toronto vyriausias superintendentas Bill Blair, Dana Styra, Alice ir Ted Price išvyko į Lietuvą dviem savaitėm. 2001 m. rugsėjo mėnesį Toronto vyriausias superintendentas Bill Blair, superintendentas Kim Derry, policininkai Dana Styra, Algis Malinauskas, Juozas Gataveckas ir projekto vadovas Ted Price su žmona Alice išvyko į Lietuvą trim savaitėm. Aplankė Panevėžį, Šiaulius, Klaipėdą, Kauną ir Vilnių. Kanadiečiai mokėsi lietuvių kalbos, lietuviai – anglų, dalinosi darbo patirtimi. Kanados policininkai atkreipė dėmesį į Lietuvos šeimų problemas, ypač, kad neginamos moterų teisės. Moterys yra skriaudžiamos savų vyrų, sumušamos, su mažais vaikais išvaromos iš namų.

Ted Price, buvęs Toronto policijos superintendentas, Toronto policijoje dirbo 15 metų su tautinių mažumų problemomis. Dabartiniu metu Ted Price dirba tik Kanados-Lietuvos projekto vadovu, gyvena Britų Kolumbijos provincijoje.

Sekantis numatomas Kanados policijos vizitas į Lietuvą – 2002 m. rugsėjo mėnesį.

Ted Price išsireiškė, kad Lietuvių tauta yra nuostabūs ir mieli žmonės; galėdamas stengsis padėti Lietuvos policijai sutvirtėti. Jo noras, kad Lietuva būtų viena iš saugiausių šalių tiek turistams, tiek vietiniams gyventojams.

Mes, Kanados lietuviai, esame dėkingi Kanados federacinei valdžiai, Toronto policijai ir programos vadovui Ted Price už didžiulę pagalbą Lietuvai ir jos policijai.

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Kaip gyveni, lietuvi?

Ekonominis gyvenimas Lietuvoje labai įvairus – nuo milijonierių iki bedarbių, daug vargstančių, bet niekas badu nemiršta

VIKTORAS ALEKNA

Iš tikrųjų, Kaip? Norint atsakyti į šį klausimą, pirmiausia reikia prisiminti, kad lietuvis lietuviui nelygu. Antai Arvydas Sabonis – vienas iš nedaugelio lietuvių milijonierių. Jam ir jo vaikams tikrai nieko netrūksta. Nebent gulbės pieno. Ir ne todėl, kad jam neužtektų pinigų, bet todėl, kad to gulbės pieno yra tik pasakose. Ir štai šeima Akmenės rajone: du vidutinio amžiaus tvarkingi žmonės augina šešis vaikus, abu neturi darbo, taigi neturi ir pajamų, išskyrus tuos 237 litus, kuriuos gauna iš valdžios kaip pašalpą daugiavaikei motinai.

Milijonieriai ir kiti

Taigi ir kalbėti apie tai, kaip gyvena lietuvis, reikia turėti įvairių mastelių. Štai milijonierių Lietuvoje nedaug. Tik apie 60. Iš jų aštuoni sėdi seime. Žinoma, neskursta ir visi kiti seimūnai, nes vien už seimūno vardo turėjimą jie gauna daugiau kaip tris tūkstančius litų į rankas. Kadangi seime nebūtina dirbti, net posėdžiuose sėdėti, tai dar ir gulėdamas seimūnas gali užsidirbti papildomų litų ar net dolerių. Kaip? Valstybinė paslaptis…

Žinoma, seimūnai – ne didžiosios žuvys, o ir jų nedaug. Lietuvoje yra žmonių, kurie per mėnesį gauna keliolika ar net kelias dešimtis tūkstančių vien už tai, kad padėlioja parašus po kai kuriais raštais. Jų irgi nesužinosi paprastai paklausęs laikraštininkų. Daug paprasčiau kalbėti apie mokytojus, gydytojus ir kitus tolygius darbininkus: jie pasirašo atlyginimų lape, kad gauna 1000 – 1500 litų, o parsineša namo tik 700 – 1100 litų. Tokių žmonių dabar yra keli šimtai tūkstančių.

Įmonių darbuotojai

Atrodo, kad panašiai turėtų uždirbti ir įvairių įmonių įmonėlių, įvairių paslaugų įstaigėlių darbininkai. Bet jų atlyginimų žirklės gana plačios ir sunkiai suvokiamos. Mat verslo įmonių vadovai labai lengvai perprato įstatymus ir savo pelną labai padidina apgaudinėdami valstybę: darbuotojui moka tik atlyginimų minimumą – 430 litų, kad beveik nereiktų mokėti mokesčių. Tiesa, dažnai toks darbuotojas nebūna nuskriaustas – vokelyje jis gauna kartais net kelis kartus daugiau negu pasirašo. Bet tai jau priklauso nuo to, kaip verslininkui patinka tavo… išvaizda.

Ir nors visi tokios kategorijos žmonės dejuoja, bet jie dejuoja iš įpročio, išsiugdyto dar sovietiniais laikais. Tada tikrai buvo sunku, kai kam ir labai sunku gyventi, o dejuoja ligi šiol – jau per dvylika nepriklausomybės metų.

Ūkininkai

Visai atskirą grupę sudaro ūkininkai. Jie, tiesa, pajamų dažnai turi nedaug, kartais ir visai neturi, nors dirba iš peties nuo tamsos iki tamsos, bet niekas ant aruodo nemiršta, kaip ta pelė badu. O skųstis turi dėl ko. Būtent viskas brangu, ką reikia pirkti, ir viskas pigu, ką turi parduoti. Taigi norint gauti pakankamai pajamų reikia daug dirbti, kad kuo daugiau pagamintum ir, nors ir pigiai parduodamas, gautum pakankamai reikalingų pinigų. O juk kartais turima prekė ir niekam nereikalinga, kaip pvz. praeitą rudenį buvo su obuoliais, slyvomis, kai kuriomis daržovėmis. Beje, užpernai, bulvės buvo labai pigios, o praeitą rudenį tik duok. O iš kur imti ir duoti, jeigu vasara buvo lietinga ir daug bulvių supuvo.

Bedarbiai

Lietuvoje yra dar viena nemaža grupė žmonių, kuri nieko neuždirba ir nieko neturi. Tai bedarbiai. Kaip ir ta mano jau minėtoji šeima, auginanti šešis vaikus. Tiesa, ši šeima turi tris hektarus žemės. Joje pasisėja javų, pasisodina bulvių, daržovių. Visa bėda, kad žemė toli nuo namų, keli kilometrai, todėl derliumi tenka dalytis su vagimis. O ir karvę išlaikyti sunku. Kad ir kaip skurdžiai ir sunkiai gyvena ši šeima, bet iš bado dar niekas nemirė, nors visi šeši vaikai jau lanko mokyklą.

Pensininkai

O pati gausiausia Lietuvos gyventojų dalis yra pensininkai: jų beveik milijonas – daugiau kaip ketvirtadalis gyventojų. Ir jie skundžiasi, nes pensija palyginti maža: jos vidurkis – tik 312 litų. Daug tai ar mažai? Jeigu žmogus gyvena mieste, turi bent dviejų kambarių butą, viską perka parduotuvėje ar turguje, tai tų pinigų tikrai maža. Bet juk dažnas pensininkas gyvena ne vienas, o su dirbančiais vaikais, kurie galbūt gauna ir nemažus pinigus, tai tokiam pensininkui ir neblogai gyventi. Bet būna neretai ir taip, kad jo vaikai – bedarbiai. Tada pensininkas savo pinigų dalį turi skirti vaikams išlaikyti ir jo senatvė darosi gana skurdi.

Bet yra ir pensininkų guvių. Štai tame pačiame laikraštyje neseniai skaičiau, kad viena pensininkė savo maistui skiria tik 34 litus. Visus kitus pinigus išleidžia knygoms bei kelionėms. Turinti jau kelių tūkstančių knygų biblioteką, o ir apkeliavusi beveik visą Europą.

Kiek reikia?

Tai kiek pinigų reikia turėti Lietuvoje, kad nemirtum badu? Jau minėjau aštuonių asmenų šeimą, kurios vienas asmuo per mėnesį negauna nė 30 litų. Ir gyvena. Minėjau ir moterį, kuriai maistui užtenka 34 litų. O Lietuvos statistikos departamento skaičiuotojai skaičiuoja štai kaip Kad šeima galėtų normaliai gyventi, vienam šeimos nariui per mėnesį reikėtų turėti 550 – 790 litų pajamų.

Tokiais vidutiniokais save laiko 65% Lietuvos gyventojų. Tai dažniausiai šeimos, kur abu dirba ir augina tik vieną vaiką, arba visai neturi nė to vieno. Tai vidutinis miestiečio uždarbis. Bet miestiečio vieno namų ūkio nario pajamos esančios tik 462.7 Lt. Vadinasi, kiekvienas vidutinis miestietis gali dejuoti, kad jam nuolat trūksta pinigų. Gal todėl šiandien retas miestietis perka knygą, prenumeruoja laikraštį, lanko teatrą, koncertą ar kiną. Net nuėjęs į šventovę, jeigu eina, ieško kišenėje vieno lito monetos, kad galėtų įmesti į aukas renkančiojo lėkštelę.

Panašiai gyvena ir kaimiečiai. Jų vieno šeimos nario pajamos esančios 289.9 Lt., o išlaidos net 316.7 Lt. Bet tai apskaičiuotos pajamos ir išlaidos. Tikrovėje viskas kitaip. Tai ar galima atsakyti, kaip gyvena lietuvis? Labai sunku.

Švč. Trejybės šventovė Vilniuje XVIII-XX šimtmetyje Nuotr. H. Sakalausko

"Žiūrėti Jo žvilgsniu..."

Vyskupo JONO KAUNECKO pamokslas Panevėžio katedroje vasario 17 dieną ingreso metu, dalyvaujant Lietuvos kardinolui, vyskupams, nuncijui, ministerių tarybos pirmininkui, seimo atstovams, valdžios pareigūnams, kunigams, vienuoliams, vienuolėms ir gausiai tikinčiųjų bendruomenei

(…) Tik šią savaitę su skausmu atsisveikinau su pamiltąja Žemaitija, nes, atidavęs jai 25 gražiausius savo kunigystės metus, pamilau ją. Štai dabar sugrįžau į savo gimtąją Aukštaitiją, sugrįžau čia, kur brendo mano tikėjimas, kur gimė mano pašaukimas.

Jūsų akyse, brangūs broliai ir seserys, matau lūkesčius. Matau klausimą: "Ką, vyskupe, nuveiksi pas mus sugrįžęs iš kitur?" Bet taip pat noriu ir jūsų paklausti, o ką mes visi kartu padarysime? Ką mes pirmiausia turime padaryti?

Vyskupas, skirdamas garsųjį Joną Vianėjų Arso klebonu, to Arso, kur sekmadieniais tik keli žmonės ateidavo į bažnyčią, pasakė naujajam klebonui: "Ten maža meilės. Pasistenk padauginti meilę".

Daug kam atrodo, jog šiandien Lietuvoje, Panevėžio vyskupijoje, maža meilės. Kaip, brangieji, padauginsime meilę Aukštaitijoje, Panevėžio vyskupijoje? Juk meilės būtinai turime turėti daugiau, nes ji daro stebuklus.

Aš tai galiu patvirtinti savo asmenine patirtimi, būtent čia, Panevėžyje. Aš esu iš gausios šeimos: 10 vaikų, užaugome 7. Į Panevėžio hidromelioracijos technikumą mokytis atvykau būdamas paauglys dėl stipendijos. Suprantate, tokia gausi šeima, kai atimta žemė, turėjo gyventi iš arų ir iš tuomet labai skurdaus darbadienio. Aš gyvenau iš stipendijos; pirmajame kurse gaudavau 14 rublių, paskutiniajame – 20 rublių. Trečdalį užmokėjus už bendrabutį, galite įsivaizduoti, kad vos užtekdavo duonai, jau nekalbant apie ką nors prie duonos… Todėl ne kartą teko būti alkanam. Žinoma, man neteko 40 dienų ir naktų kaip Jėzui Kristui būti be kąsnelio burnoje, bet po savaitę be duonos esu ne kartą gyvenęs. Savaitę nevalgiusiam paaugliui akyse žalia. Jis sukyla prieš visą pasaulį, burnoja net prieš Dievą.

Taip, turiu jums prisipažinti, ir aš burnojau prieš Dievą. Štai einu Panevėžio centre, Laisvės aikštę, o ten ledų kioskas. Einu, žiūriu, būrelis žmonių stovi prie ledų! Man pakilo toks pyktis, toks maištas, kad net ėmiau dairytis, bene kur nos iš grindinio galima išlupti akmenį. Būčiau išmalęs to kiosko langus, – kodėl vieni ėda ledus, o kiti net duonos neturi!

Štai pro šalį eina moterėlė – elgeta (kaip šiandien matau). Jos pintinėlėje ant dugno tik viena riekutė duonos. Tada žmonės buvo neturtingi ir elgetoms negalėjo duoti. Bet štai (netikiu savo akimis!) iš ledų eilutės atsiskyrė viena mergina, ant jos krūtinės kabojo kryželis, kiek turėjo saujoje pinigų, visus padėjo šalia tos riekutės duonos ir nuėjo šypsodamasi.

Mano krūtinę užliejo karštis, aš ėmiau kalbėti: "Žiūrėk, Jonai, ne visi žmonės bejausmiai. Ta mergaitė, kuri nešioja kryželį, kuri tikriausiai tiki, negalėjo remiai žiūrėti į alkaną moterėlę. Taigi tu turi kovoti už tikėjimą, tapti kunigu. Turėsi rūpintis žmonėse sėti tikėjimą. Tu turėsi tą įkūnyti".

Štai kokį momentą Panevėžio centre išgyvenau. Čia subrendo mano pašaukimas būti kunigu. Bet juk, brangieji, taip, kaip toji mergaitė pasielgė, mes visi tikintieji turime elgtis. Turime gyventi taip, kaip Jėzus Kristus. Todėl ir pasirinkau šūkį "Žiūrėti Jo žvilgsniu". Mes visi turime žiūrėti Jo žvilgsniu į pasaulį, į kiekvieną žmogų. Juk Jėzus Kristus sako: "Ką padarėte vienam iš mažiausių, man padarėte".

Šiandien pirmajame skaitinyje girdėjome, ką padarė žmogus, nusisukęs nuo Dievo. Į pasaulį per pirmą žmogų – Adomą atėjo nuodėmė, neapykanta, smurtas. Šventajame Rašte skaitome, kad per antrąjį žmogų – Jėzų Kristų į pasaulį atėjo meilė ir atpirkimas. Taigi turime, brangieji, žiūrėti, ko Jėzus Kristus mus moko, jeigu norime pasaulį padaryti geresnį.

Taigi pirmiausia kiekvieno kunigo, kiekvieno tikinčiojo asmeninis pavyzdys. Taip pat būtina atkurti organizacijas, kokios jos buvo prieš karą Lietuvoje ir kokias aš neseniai mačiau Amerikoje. Ten kiekvieną vakarą kas nors repetuoja, susirenka maldos būreliai, vyksta konferencijos, rengiami mąstymai. Taip turi būti ir Lietuvoje, kiekvienoje parapijoje.

Būtinai turime siekti kiekvieno kunigo uolumo, kiekvieno tikinčiojo aktyvumo. Didžiausios mano viltys jumyse, mano kunigai, mano džiaugsme, mano numylėtiniai, – kaip sako šventasis apaštalas Paulius, – ir jumyse, mano brangūs klierikai, būsimieji kunigai!

Lotyniškai kunigas sacerdos – "duodantis šventus dalykus", bet aš jus norėčiau dar pavadinti tiltų statytojais. Jeigu mes popiežių, Šventąjį Tėvą, vadiname "pontifex maximus – vyriausiasis kunigas, vyriausias tiltų statytojas", tai kiekvienas kunigas yra eilinis tiltų statytojas.

Tai lengviau įsivaizduoti galime per vieno genialaus vaiko išmintį. Jis priėjo prie ant tilto dirbančių darbininkų ir klausia: "Ar sunku statyti tiltus?" Darbininkai nusijuokė: "Lengva. Yra brėžiniai, medžiagos, mechanizmai". Bet vienas iš darbininkų ir sako: "Bet štai, vaike, tiltą pastatyti tarp žmonių, kad mylėtų vienas kitą, kad tarp jų nebūtų neapykantos, turbūt neįmanoma, tiesiog labai sunku". Vaikas šyptelėjo ir nubėgo. Po kurio laiko grįžta su popieriaus lapu, kuriame nupiešta vaivorykštė, ir duoda jį tiems darbininkams.

Kokia geniali vaiko išmintis! Norint pastatyti tiltą tarp žmonių, būtinas tiltas tarp dangaus ir žemės, būtinas tiltas tarp Dievo ir žmogaus, būtinas tiltas tarp kūno ir dvasios.

Štai Jėzus Kristus gundytojui atsako, kad žmogaus dvasia gyva kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų. O nelabajam Jis pridūrė: "Viešpatį, savo Dievą, garbink, tik jam vienam tetarnauk". Taip moko mus šiandien Jėzus Kristus.

Mielas broli sese, mielas kunige, broli klierike, mielos vienuolės, ar esate pasiryžę vienam Jam tetarnauti, vien Juo gyventi, vien Jo žodžiu? Jūs pažadėjote tai šiandien prieš šventąsias Mišias.

Vokiečių katalikų dienose Freiburge dalyvavo garsioji motina Teresė. Po jos kalbos atsistojo vienas jaunuolis, studentas teologas ir klausia: "Motin, kaip tau pasiseka į tikėjimą patraukti tūkstančius, o mums nepaisant mūsų uolumo, idealizmo, nesiseka net kelių žmonių patraukti?" Motina Teresė ir klausia studentą: "Ar tikrai tu uolus?" – "Taip". – "Ar tikrai tu idealistas?" – "Taip". – "Tai pasakyk, kiek turtingame Freiburge tu pažįsti vargšų? Kiek jiem padedi?"

Ir baigdamas norėčiau paklausti kiekvieną kunigą, kiekvieną klieriką, kiekvieną vienuolį, vienuolę, kiekvieną tikintįjį, kiekvieną tarnautoją, kiekvieną valstybės darbuotoją: "Kiek tu pažįsti vargšų? Kiek tu padedi jiems? Kiek tu rūpiniesi, kad gausios šeimos Lietuvoje turėtų normalų gyvenimą? Kiek tu stengiesi, kad bedarbiai turėtų darbą?"

Nuo kiekvieno iš mūsų priklauso Lietuvos ateitis ir Bažnyčios Lietuvoje likimas. Kaip nuo tos mergaitės priklausė mano tikėjimas, mano pašaukimas. Amen.

Seimo narys - lietuviškų mokyklų naikintojas

Vilniaus krašto sulenkintose apylinkėse veikia lenkiškos mokyklos, kurioms vadovauja aršūs lenkai mokytojai ir kunigai, remiami Lenkijos valdžios. Jie kovoja prieš lietuviškas mokyklas, jos mokytojus ir jos mokinių tėvus. Ir tai vyksta dabartinėje Lietuvos valstybėje, kurios oficiali kalba yra lietuvių kalba

KAZIMIERAS GARŠVA

Kryžius ant krūtinės, velnias – širdy?

Vienas seimo narys lenkas ant krūtinės yra prisisegęs kryžių ir nuolat skundžia Švietimo ir mokslo ministeriją, Vilniaus apskritį, esą jie nori sulietuvinti lenkus. Jis neskundžia Vilniaus, Šalčininkų rajonų savivaldybių, kurios skiria pinigus daugiausia lenkams nors kaip seimo narys ir katalikas turėtų vienodai rūpintis visais Lietuvos piliečiais.

Su tuo seimo nariu (J. Mincevičiumi) diskutavome *Žinių radijuje.* Sakė nebepriklausąs komitetui teritorinei lenkų autonomijai kurti. Nesusikalbėjome dėl lietuviškų mokyklų.

Prieš pusantrų metų Senasalyje įsteigta lietuviška pradinė mokykla. Vilniaus rajono savivaldybė jai nedavė ne tik patalpų (ten veikia ir Lenkijos karcenų būstinė, lenkų sąjungos kapeliono Juzefo Aškelovič koplyčia), bet ir privertė 8 vaikus pereiti iš lietuviškos į lenkišką mokyklą. Mokėsi dar 4 vaikai, bet liko du: S. Žapkevičių privertė atiduoti dukterį lenkiškai mokyklai (lenkiškos mokyklos vedėja Jadvyga Gabrielovič davė ultimatumą – arba visus vaikus leidžia į jos mokyklą, arba atleidžia iš darbo), o Kuckevičių papirko, nes bedarbiai neturėjo iš ko gyventi. Tada atsikvietė seimo narį J. Mincevičių su *Kurier Wilenski* žurnalistais, kad uždarytų lietuvišką mokyklėlę… O joje nuo rudens nori mokytis dar keli vaikai – jų būtų daugiau negu 9 lenkiškose mokyklose.

Vasario 8 d. Senasalio mokyklas rodė viena Lietuvos televizija (XI kanalas). Jadvyga Gabrielovič pabrėžė, kad lenkiškoje mokykloje vaikai maitinami 3 kartus (Lenkijos parama), o lietuviškoje – tik 1 kartą. Kodėl tad lenkų partijos aktyvistai verkia dėl badaujančių lenkų vaikų ir labai gerai aprūpintų lietuviškų mokyklų?

Po to mokytoja, labai blogai kalbanti lietuviškai, apsimetė, kad skauda dantį ir pasiūlė kalbinti Lietuvių kalbos mokytoją. Toliau vedėja su "skaudančiu" dantimi šoko su vaikais ir dainavo.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Klaipėdos krašto senosiose kapinėse išvartyti paminklai, nulaužyti kryžiai Nuotr. M. Purvino

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ARCHYVAS JAU LIETUVOJE

ELTOS/LGTIC žiniomis, Lietuvos archyvų departamentą pasiekė dokumentai iš Generalinio konsulato Kanadoje. PLB atstovui Lietuvoje Gabrieliui Žemkalniui dokumentus perdavė Lietuvos garbės generalinis konsulas Kanadoje Haris Lapas. Bylose yra 1962-1966, 1969, 1978, 1984-1986 metų susirašinėjimo su Generaliniu konsulatu Kanadoje bei generaliniu konsulu Jonu Žmuidzinu dokumentai, taip pat visuomenės veikėjo ir diplomato, buvusio įgalioto ministerio Berlyne, Vienoje, Londone, atstovo prie Tautų Sąjungos Vaclovo Sidzikausko (1893-1973) atsminimai, spausdinti lietuvių laikraštyje *Dirva*. Tai tik dalis šio konsulato archyvo.

SULAIKYTA KONTRABANDA

Vasario 23 d. Vilniaus rinktinės pasieniečiai Medininkų užkardos ruože surengė tikrinimą ir už kilometro nuo Gudijos sienos sulaikė mikroautobusą su lietuviškais registracijos numeriais. Jame atrasta iš viso 2310 litrų alkoholio kontrabandos. Sulaikytas bandęs pabėgti vairuotojas, 29 m. Viktoras Kondratovičius. Taip pat suimti Šumsko pasienio kontrolės punkte budėję 4 pareigūnai, kurie praleido nelegalų krovinį. Valstybės sienos apsaugojimo tarnybos (VSAT) Vilniaus rinktinės vadovybė po įvykio nušalino juos nuo tarnybos. Dėl kontrabandos gabenimo iškelta baudžiamoji byla.

NEĮLEIS BE DRAUDIMO

Nuo kovo 1 d. Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) pareigūnai į Lietuvą įleidžia tik tuos automobilius, kurių vairuotojai turi Lietuvoje galiojančius transporto priemonių savininkų ir valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimus. LGTIC žiniomis, nuo balandžio 1 d. transporto priemonių vairuotojai į užsienį išvykti galės tik pateikę pasieniečiams šios draudimo rūšies liudijimus. Neturintys bus nukreipti į pasienio kontrolės punktus, kuriuose vairuotojų privalomojo draudimo liudijimai yra parduodami. Lietuva dar nepriklauso tarptautinei transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemai, todėl užsieniečiai, atvykstantys į Lietuvą, turės sudaryti pasienio draudimo sutartį.

SUIMTAS GAUJOS VADAS

Lietuvos ryto žiniomis, vasario 17 d. buvo suimtas vienos didžiausių Kauno automobilių vagių gaujos vadas, 29 metų Tomas Gaidanka. Šančiuose veikiančios nusikaltėlių gaujos atstovo ieškota daugiau kaip pusmetį. Nusikaltėlių pasaulyje T. Gaidanka yra vertinamas kaip rimtas automobilių vagis bei tarpininkas, padedantis išsipirkti pavogtus automobilius. Jo gauja kurį laiką grobdavo brangiausius automobilius miesto centre. Sulaikytasis žinomas ir Vokietijos teisėsaugai, nes jis tame krašte taip pat įtariamas vogęs automobilius.

NAUJAS LEIDINYS

The Baltic Times (02.II.21-27) praneša, kad Vilniuje nuo kovo 1 d. pradedama leisti naują, nemokamą laikraštį *Metropolis*. Leidėjai – Televizijos meno ir mokslo akademija. Vedėjo Tomo Petroko teigimu, leidinio tikslas yra teikti informaciją skaitytojui, ne formuoti visuomenės nuomonę. *Metropolis* iš pradžių bus savaitinis, tikimasi, kad iki rudens taps dienraščiu. Pirmoji laida buvo spausdinama Vasario 16-tosios proga, 24 keturių spalvotų puslapių, duotos vietinių ir tarptautinių žinių santraukos, įvairios žinios ir kultūrinių įvykių tvarkaraščiai. Vyriausiasis redaktorius – Marius Veselis sako, kad *Metropolis* neturi pretenzijų patekti į žurnalistinio elito gretas.

METŲ VADYBININKAS

Lietuvos savaitraščio *Veidas* surengto 2001-ųjų "Metų vadybininko" konkursą laimėjo bendrovės "Pieno žvaigždės" pirmininkas Julius Kvaraciejus. Kaip praneša LGTIC, prezidento Valdo Adamkaus globojamo konkurso nugalėtoją išrinko vertinimo komisija. Žurnalas, ištisus metus rašęs apie iškiliausius Lietuvos vadybininkus, laimėtojui teikia premiją – savaitės stažuotę Londono verslo mokykloje. Sveikindamas J. Kvaraciejų prezidentas pripažino, kad Lietuvai pienininkystė yra viena svarbiausių pramonės sričių. Jis ją pasirinkęs kaip pavyzdį pristatytdamas Lietuvos pramonę vizito Vašingtone metu.

SUMOKĖJO BAUDĄ

LGTIC žiniomis, JAV firmos "Williams International" valdoma "Mažeikių nafta" Klaipėdos apskrities Aplinkosaugos departamentui sumokėjo 2.56 mln. litų baudą už pernai metų lapkritį į Baltijos jūrą išsiliejusios naftos padarytą žalą. Trūko silpna, vienguba povandeninė žarna, į aplinką išsiliejo 59 tonos naftos. Avarijos likvidavimo metu surinkta 10.32 tonos naftos. Po to įvykio Būtingės terminalas keliems mėnesiams nutraukė darbą ir nekrovė naftos į tanklaivius. "Mažeikių nafta" įrengė naują povandeninę žarną, per kurią nafta iš kranto pasieks jūroje esantį plūdurą. Naujoji žarna turi dvigubas sieneles.

RSJ

Waterbury parapijos administratorius kun. Kevin Forsyth, Janina Navarskienė – Lietuvos vyčių org. narė, Antanas Paliulis – lietuviškų radijo laidų vedėjas, Šarūnė Macys – bendruomenės pirmininkė. Žemiau – New Britain lietuvių choras "Sodžius", atlikęs meninę programą Vasario 16 šventėje Waterbury, Ct.

Nuotr. V. Petruškevičiaus

Tragiška pabėgėlio žūtis

Apie tėvo Prano Brazinsko ir jo sūnaus sankirtį

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Milijoninio tiražo dienraštis *Los Angeles Times*, š.m. vasario 9 d., savo straipsnyje įdomiai aprašė, kaip sūnus Algirdas Brazinskas nužudė savo tėvą Praną Brazinską Santa Monikoje, Kalifornijoje.

Tėvas ir sūnus prieš 32 metus pagrobė Sovietų Sąjungos lėktuvą ir po ilgų pastangų, maždaug 1981 metais, juodu apsigyveno Santa Monikoje, Los Angeles priemiestyje.

Sūnus Algirdas Brazinskas, 46 metų amžiaus, kuris pakeitė savo pavardę į Albert Victor White, nužudė savo 77 metų tėvą Praną Brazinską. Sūnus yra policijos sulaikytas ir iki teismo yra laikomas už vieno milijono dolerių užstatą.

1970 m. Pranas Brazinskas su trylikamečiu sūnumi pagrobė "Aerofloto" keleivinį lėktuvą. Vėliau, kalbėdamas apie tą įvykį, jis pasakojo, kad tai įvykdė pasinaudodamas senu surūdijusiu šautuvu, kurį pavyko įsinešti lėktuvan. Tai jis daręs dėl to, kad jam grėsė mirties bausmė kaip Lietuvos pasipriešinimo organizacijos dalyviui. Toji organizacija slaptai kovojusi už Lietuvos nepriklausomybę, kurią užgniaužė Sovietų Sąjunga.

P. Brazinsko pranešimu, du ginkluoti lėktuvo sargybiniai pagrobimo metu atidarė ginklų ugnį. Susišaudymo metu žuvo lėktuvo palydovė – moteris. Sakoma – nuo Brazinsko kulkos. Lėktuvo pilotas ir jo padėjėjas buvo sužeisti. Nors lėktuvo pilotas ir jo padėjėjas buvo sužeisti, pajėgė vykdyti lėktuvą pagrobusio P. Brazinsko įsakymą ir nusileido Turkijoje. Čia tėvas ir sūnus buvo suimti ir Turkijos teismo nubausti: tėvas – 8 metais, sūnus 2 metais kalėjimo. 1974 m. pagal Turkijos amnestijos įstatymą, tėvas ir sūnus buvo paleisti iš kalėjimo ir laikomi namų arešte. Po dvejų metų jie abu pabėgo iš namų arešto ir susisiekė su Amerikos ambasada Ankaroje, prašė pilietinės globos. Tačiau jų prašymas buvo atmestas. Sovietų reikalavimas išduoti jiems Brazinskus Turkijos vyriausybės taipogi buvo atmestas.

Išeivijos veiksnių dėka Brazinskai išvyko į Venezuelą. Iš ten jiems pavyko lėktuvu pasiekti Kanadą ir JAV. Niujorke jie kurį laiką buvo dingę, bet vėliau suimti Imigracijos pareigūnų. Imigracijos departamento teisėjas Robert T. Griffin nusprendė, kad tėvas ir sūnus turi teisę paduoti prašymą pagal 1980 m. "Refugee" įstatymą. Tuo tarpu INS šį teisėjo nutarimą apskundė toliau, reikalaudami tėvą ir sūnų grąžinti į Sovietų Sąjungą. Nors politinė globa Brazinskams oficialiai nebuvo suteikta, tačiau jiems buvo leista pasilikti Amerikoje.

Iš Niujorko Brazinskai persikėlė į Santą Moniką, kurioje abudu dirbo kaip namų dažytojai. Laikui bėgant vyresnysis Brazinskas pradėjo fiziškai negaluoti. Jo sūnus prašydavo kaimininius vaikus neerzinti jo tėvo, nes jis yra senas ir ligotas. Silpnėjant Pr. Brazinsko sveikatai, yra sunku pasakyti priežastį, kodėl sūnus jį nužudė.

Teismo metu daugiau paaiškės sūnaus kaltė ir priežastys, kurios privedė žudyti tėvą. Los Angeles lietuvių telkinio gyventojai galės daryti išvadas, kodėl šie asmenys, daug išgyvenę, turėjo baigti tėvo gyvenimą taip tragiškai.

Seimo narys...

(Atkelta 3-čio psl.)

Seimo narys skundėsi, kad nepakankamai išleidžiama lenkiškų vadovėlių ir kad labai gerai yra Seinų krašte. Kodėl tada pats Lenkijos užsienio reikalų ministeris į Punską po to nuvažiavo? Kodėl iš visų valstybių labiausiai dejuoja Lietuvos lenkai, nors kaip tik Lietuvoje (už Lenkijos ribų) turi daugiausia mokyklų, geriausias sąlygas pasaulyje? Ar ne todėl Senasalyje labiausiai trukdoma lietuviškai mokyklai, kad šiai apylinkei vadovauja buvusi komiteto teritorinei lenkų autonomijai kurti pirmininkė Leonarda Sapkevič, o jai talkina Lenkų sąjungos kapelionas Juzef Aškelovič? Pastarasis žlugdo lietuviškas mokyklas Tabaniškėse, Šarkaičiuose, Senasalyje, Rakonyse, Turgeliuose, nepriima lietuviškų mokyklų mokinių komunijai, o iš tų mokyklų išėjusiems duoda labdaros ir pinigų. Taip per 6 šimtmečius daugeliui rytinių parapijų atimta gimtoji kalba. Keista tik, kad tai vyksta ir XXI amžiuje.

Waterbury, Ct.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ. Jau daugiau kaip 30 metų Waterburio mieste, JAV, itin įspūdingai rengiami Vasario 16 minėjimai. Ir šiais metais vasario 15 d., 10 v.r., miesto aikštėje buvo iškelta Trispalvė. Ją iškėlė Antanas Paliulis, kuris buvo išrinktas tos dienos miesto burmistru. Antaną pažįsta beveik visi Connecticut valstijos lietuviai. Jau 53 metai A. Paliulis veda lietuviškas radijo laidas. Trispalvės pakėlimo iškilmėse dalyvavo apie 80 žmonių – miesto savivaldybės nariai, svečiai iš Hartfordo. Waterburio burmistras Michael J. Jazjura pakvietė visus į Rotušę pasivaišinti kava ir šventiniu tortu, kuris buvo papuoštas Lietuvos trispalvėmis.

Kita šventės dalis vyko vasario 17, sekmadienį. Šv. Juozapo šventovėje buvo aukojamos Mišios, giedojo lietuvių choras. Miesto burmistras atvyko ir sekmadienį į minėjimą Šv. Juozapo parapijos mokyklos auditorijoje. Savo kalboje jis išgyrė mūsų tautą ir pasakė: "Lietuviai visada buvo stipriausia ir aktyviausia tautinė mažuma šiame mieste". Renginį vedė Linas Balsys – naujas Lietuvos vyčių Waterburio kuopos pirmininkas, čia gimęs ir visą laiką skiriąs lietuvybei. Jis yra New Britain šeštadieninės lituanistinės mokyklos suaugusiųjų grupės mokytojas. Meninėje programoje dalyvavo dainininkų ansamblis iš New Britain "Sodžius" (vadovė Raimonda Aleksandravičiūtė). Jo nariai – naujieji ateiviai. Susirinkusieji girdėjo lietuvių liaudies dainas, sutartines. Ansamblio koncertmeisteris – pats New Britain bendruomenės pirm. Romas Butrimas. Šių eilučių autorė paskaitė keletą eilėraščių. Šioje šventėje dalyvavo ir Rita Vileišytė-Bagdonienė, Jono Vileišio duktė, vieno iš pirmųjų signatarų, pasirašiusių Nepriklausomybės aktą.

Parapijos svetimtautis administratorius iš parapijos rinkliavos paskyrė $120 vienai lietuviško radijo laidai. Tas jo mostas buvo sutiktas plojimais. Renginyje buvo pagerbta Albina Paliulienė, Antano Paliulio žmona. Jai įteikta graži puokštė. Susirinkusieji turėjo progos susipažinti su dailininkės iš Tauragės Danguolės Jokubaitienės atvirukais, nupieštais skirtinga technika įvairioms progoms. Šaunios Waterburio šeimininkės, vadovaujamos bendruomenės pirmininkės Šarūnės Macys, paruošė puikius pietus. Renginio metu buvo renkamos aukos bendruomenės veiklai.

Sigita Šimkūnienė

Edmonton, Alta.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS įvyks Lietuvių Namuose šeštadienio vakarą, kovo 16. Po bendros vakarienės, paruoštos mūsų šeimininkų, vyks trumpa programa.

KUN. ED. PUTRIMAS iš Toronto aplankys mūsų bendruomenę sekmadienį, balandžio 7. Pamaldos numatomos Lietuvių Namų koplyčioje 11 val. ryto. Po pamaldų ir trumpos pertraukos, įvyks metinis narių susirinkimas Lietuvių Namų auditorijoje. Šiemet valdybos rinkimų metai.

DU JAUNI MUZIKAI IŠ LIETUVOS – smuikininkas Vilhelmas Čepinskis ir pianistė Guoda Gedvilaitė lankėsi Edmontone pakviesti Edmontono *Chamber of Music Society*. Jie atliko programą "Convocation Hall", Edmontono universitete kovo 6 d. **J.P.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių bendruomenės Brighton Parko Čikagoje apylinkės metinis susirinkimas įvyko š.m. sausio 13 d. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje. Jį pradėjo LB apylinkės valdybos pirm. S. Daulienė, taipgi primindama Sausio 13-tosios reikšmę kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Už Sausio 13-tosios žuvusiuosius uždegė žvakę ir sukalbėjo maldą kun. J. Kelpšas. Taipogi žuvusieji už tautos laisvę buvo pagerbti atsistojimu ir tylos minute. Kun. J. Kelpšas pasidalijo tos baisios nakties įspūdžiais, kuriuos jam pačiam teko išgyventi. Pirmininkė S. Daulienė pasveikino viešnią LB Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienę, laikraščio *Amerikos lietuvis* metų žmogumi paskelbtą kun. J. Kelpšą, LB kultūros tarybos laureatą A. Šlutą, apdovanotą už ilgametę darbuotę lietuvių radijos laidose.

Susirinkimui pirmininkavo V. Kelmelis, sekretoriavo E. Majauskienė. LB apylinkės valdybos pirm. S. Daulienė savo pranešime džiaugėsi, kad valdybos kultūrinių renginių vadovas A. Barniškis kartu su kun. J. Kelpšu stipriai pagyvino Brighton Parko lietuvių apylinkės veiklą. Buvo surengta Joninių šventė, Kūčios, pakviesti Šiaulių universiteto ir "Ro-ko-ko" ansambliai. Džiaugėsi taipgi, kad valdyboje darbuojasi penki valdybos nariai iš naujųjų ateivių. Ižd. A. Vadeišienės pranešimu, metinių pajamų būta apie $11,000, o išlaidų apie $8,000. Buvo paaukota JAV LB krašto valdybos, LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos reikalams, švietimo tarybai, spaudai, radijo programoms, parapijai, kultūriniams vienetams. Susirinkime kalbėjo LB Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienė, primindama, kad tarybos apimtyje veikia fondai: "Lietuvos našlaičių globa", "Lietuvos vaikų viltis", "Vaikai"; Lietuvos partizanų fondas ir "Seklyčioje" prisiglaudęs Čikagos "Margutis II". Kitai kadencijai LB apylinkės valdybą sudaro: A. Barniškis, S. Daulienė, P. Gilienė, J. Gradinskas, D. Ilginytė, B. Juodvalkienė, M. Kinčienė, E. Majauskienė, V. Senda, V. Stanevičius, S. Šlutienė; revizijos komisiją – P. Peleckas, N. Paulauskaitė ir J. Spurgis. Susirinkimas baigtas *Lietuva brangi*. Po to vyko vaišės ir pabendravimas.

Australija

Viktoras Šliteris, Lietuvos gen. konsulas Australijoje, š.m. Australijos dienos proga už nuopelnus Sydney mieste Lietuvių bendruomenei apdovanotas OAM (*Order of Australia Medal*) medaliu. V. Šliteris sus savo veikla reiškiasi lietuvių bendruomenės organizacijose, jau daugelį metų jų narys, vadovas, organizatorius bei rėmėjas. Kelerius metus Australijoje jis atstovauja Lietuvai kaip jos gen. konsulas.

Perth'o LB valdyba š.m. sausio 13 d. surengė Sausio 13-tosios – Laisvės gynėjų minėjimą. Mišias įprastoje australų katalikų šventovėje atnašavo kun. Rutkauskas, patarnavo A. Malinauskas, vargonavo V. Francas. Po pamaldų Lietuvių Namuose įvyko pietūs ir Sausio 13-tosios minėjimas. Jį sveikinimu pradėjo LB apylinkės valdybos pirm. A. Čižerka. Jis šia proga skaitė ir paskaitą, primindamas, kad sausio 13-toji yra įrašyta į Lietuvos istoriją. Jis taipgi perskaitė visų žuvusiųjų prie televizijos bokšto pavardes, kurie po mirties buvo apdovanoti I-jo laipsnio Vyčio kryžiaus ordinu. S. Začlockienė skaitė šiai progai pritaikytą savo kūrybą. Minėjimas baigtas Tautos himnu (*Mūsų pastogė* 2002 m. 5 nr.).

Latvija

Rygoje veikia vidurinė lietuvių mokykla. Rygos latvių 80-toje vidurinėje mokykloje 1991 m. buvo atidaryta pirma lietuviška klasė, kurioje mokėsi 9 mokiniai. Bet atsirado 60 latvių mokinių, panorusių mokytis lietuvių kalbos. Mokykla augo ir stiprėjo. Jos renginius pradėjo lankyti ne tik mokinių tėvai, bet ir Rygos lietuvių visuomenė. Rygos savivaldybės nutarimu, 1994 m. buvo įsteigta pagrindinė lietuvių mokykla, kuriai iki šiol vadovauja direktorė Aldona Treija. Tais metais mokykloje veikė 4-rios klasės su 51 mokiniu. O 2000-taisiais metais jau mokėsi 105 mokiniai, ir mokykla buvo pavadinta Rygos lietuvių mokykla su 10 klasių. Ji 2001 m. rugsėjo 1 d. mokslo metus pradėjo naujose patalpose. Pastaruoju metu mokosi 150 moksleivių. Jie dalyvauja ir užmokyklinėje veikloje: šoka tautinius šokius, vaidina, sportuoja (*Pasaulio lietuvis* 2001 m. 12 nr.).

Lenkija

Lenkijos seimo Tautinių ir etninių mažumų komisija š.m. sausio 2-3 d. sukvietė mažumų organizacijų atstovus bendram pasitarimui dėl Lenkijos kultūros ir tautinio paveldo ministerijos paskelbto ketinimo drastiškai sumažinti finansinę paramą tautinių mažumų kultūros renginiams ir jų leidiniams. Posėdyje dalyvavo vokiečių, ukrainiečių, gudų, žydų, lenkų, slovakų, totorių, lietuvių draugijų atstovai ir Lenkijos kultūros bei tautinio paveldo ministerijos Tautinių mažumų departamento direktorius K. Cwetsch ir kitų žinybų atstovai. Pats kultūros ministeris pasitarime nedalyvavo. Lenkijos žydų organizacijų federacijos pirm. S. Szurmiej pareiškė, kad apie valstybės demokratiškumą pirmiausia liudija, kaip joje jaučiasi mažumos. Dėl savo veiksmų, nekreipdama dėmesio į mažumas, Lenkijos valdžia galinti susilaukti neigiamo atgarsio iš viso pasaulio. Gudų draugijos pirm. J. Syszewski kėlė klausimą, kodėl iš tautinėms mažumoms skirtų lėšų yra finansuojamos valstybinės ar savivaldybės įstaigos. Buvo neigiamai pasisakyta dėl planuojamo visuotinio gyventojų surašymo, kur reikės pažymėti tautybę. Tai esą neteisinga. Dar daug mažumų bijo prisipažinti dėl didelės krašte dar esančios netolerancijos. Pasitaiko atvejų, kai nelenkai atleidžiami iš darbo. Lietuvių atstovė I. Gasperavičiūtė (Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė) nusiskundė, kad, įvykdžius Lenkijoje švietimo reformą, labai nukentėjo lietuviškas švietimas.

Lenkijos lietuvių draugijos valdyba nutarė nuo š.m. sausio 8 d. atskirti *Aušros* redakciją nuo *Aušros* leidyklos. Taip susitvarkius pigiau kainuojanti žurnalo *Aušros* leidyba. *Aušros* redakcijos darbuotojai tiesiogiai bus įdarbinti draugijoje, o leidykloje bus užsakomos žurnalo spausdinimo paslaugos. Taip pat būsią lengviau padaryti sprendimus dėl susidariusios finansinės būklės. Draugijos valdyba taipgi nutarė ir toliau žurnalą išleisti du numerius per mėnesį, kol paaiškės valdžios skiriamos lėšos. Pasak *Aušros* redaktorės I. Gasperavičiūtės, reikės palaukti valstybės biudžeto patvirtinimo, įvyksiančio kovo mėnesį. Gali atsitikti, kad š.m. pirmieji *Aušros* numeriai bus paskutiniai, užbaigiantys žurnalo 42 metų leidimo istoriją (*Aušra* 2002 1-2 nr.).

J. Andr.

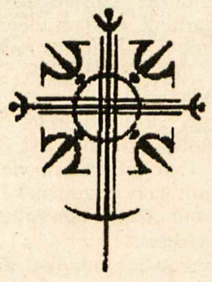

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com

Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 545-8868

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

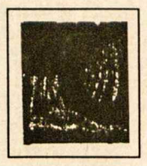

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

✗ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176

✗ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541

✗ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.25%
180 dienų indėlius	1.25%
1 m. term. indėlius	1.60%
2 m. term. indėlius	2.35%
3 m. term. indėlius	3.10%
4 m. term. indėlius	3.35%
5 m. term. indėlius	3.85%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	1.60%
2 m. ind.	2.35%
3 m. ind.	3.10%
4 m. ind.	3.35%
5 m. ind.	3.85%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	4.30%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

2000 m. vasario 16 d. po Lietuvių bendruomenės rengto Nepriklausomybės minėjimo Matulaičio Slaugos namų auditorijoje: (iš k.) sėdi kun. Vytautas Pikturna, stovi – LB pirm. Vytautas Alksninis, Slaugos namų kapelionas kun. Rapolas Krasauskas, kun. dr. Juozas Grabys, dail. Vytautas Ignas

Daug keliavęs, daug kentėjęs iškeliavo negrįžtamai

Prisimenant a.a. kunigo Vytauto Pikturnos nueitą kelią, paskutines jo dienas slaugos namuose ir laidotuves

ALDONA PRAPUOLENYTĖ

"Dangun telydi jo vėlę angelai, tepasitinka ją ateinančią kankiniai ir tenuveda į šventąją džiaugsmo būstinę".

Iš laidojimo apeigų

A. a. kun. Vytautas Pikturna išgyveno 87 metus. Gimė Kelmėje, vasario 26 d. 1915 m., netoli Šiluvos, kurią mylėjo ir didžiavosi. Šiauliuose baigė gimnaziją, Kaune kunigų seminariją, lankė VD universiteto teologijos ir filosofijos fakultetą. 1939 m. įšventintas kunigu. 1941 Gestapo suimtas, o 1942-1945 išbuvo Dachau koncentracijos stovykloje.

Karui pasibaigus atgavęs laisvę studijavo Insbruko ir Miuncheno universitetuose. 1945-1949 m. rūpinosi Miuncheno apylinkių lietuviais ligoniais, o kalėjimuose – kaliniais. Buvo aktyvus kunigų organizacijoje, studentų ateitininkų sąjungos kapelionas, buvusių rezistentų politinių kalinių organizacijos pirmininkas.

1949 atvyko į Ameriką. Vikaravo Brooklyne, Angelų Karalienės parapijoje iki jos uždarymo. Išvyko gyventi į Floridą, o 1998 – atvyko į Matulaičio slaugos namus Putname.

Sielovadoje

Velionis 1952 m. išleido knygą *Amžinoji auka,* kelias pamokslų knygas, rašė daug straipsnių į *Lux Christi, Naująjį gyvenimą, Ateitį.*

Minčių ir žodžių kunigui Vytautui nestigo. Nestigo ir humoro. Nenuostabu tad, kad buvo mylimas svečias ir visur mėgstamas pamokslininkas.

Tik prieš savaitę sutikau vieną niujorkietę. Ji papasakojo, kaip jos tėvai ruošdavosi priimti kalėdoti atvykstantį kun. V. Pikturną. Jie nebuvo "bažnytiniai", bet laukdavo jo nes buvo žmogus, nesidangstantis šventumu, draugiškas, geros nuotaikos.

Jo pamokslai nebuvo aukšto stiliaus, bet paliečiantys žmonių širdis. Šv. Mišių skaitinius aiškindavo Kristaus meilės ir gailestingumo pavyzdžiais, perpindamas Lietuvoje okupacijų metu, Dachau kaceto ir vikaravimo išgyvenimais.

Gyvendamas Matulaičio slaugos namuose atvažiuodavo vežimėlyje kartu su lietuviais, tų namų gyventojais, pasiklausyti pranešimų apie Lietuvą ir pasaulį! Pirmaisiais savo buvimo metais pasilikdavo ir padainuoti. Čia girdėjome ir jo komiškai perteiktų pokalbių su Dachau sargyviniais. Išgirdome jau Amerikoje jo patirtą atsitikimą Brooklyne, kaip atsitiktinai jį belankant parapijietį girdėjęs ir matęs kitas palatos ligonis, buvęs užkietėjęs lietuvis komunistas. Draugystei užsimezgus pakvietė apsilankyti jo namuose. Atliko viso gyvenimo išpažintį, priėmė šv. Komuniją.

Sudiev Floridos tautiečiams

Kodėl paliko Floridą, jos tautiečius ir atvyko į Putnamą? Dideli nugaros skausmai, atsisakiusios tarnauti kojos ir dvi nepavykusios operacijos, ji atvedė į vargdienių seselių vadovaujamus Matulaičio slaugos namus, lietuviškoje aplinkoje praleisti jam Dievo skirtų metų.

Tik Jo artimi draugai žinojo, ką jis išgyveno, kaip kentėjo, kai negalėdamas nuo pusiaujo savo kūno valdyti dieną ir naktį priklausė nuo jam patarnaujančių. Ačiū Dievui, galėjo pats pavalgyti, nusiprausti veidą ir rankas... Stengėsi nepasiduoti depresijai, bet klausdavo "Kodėl, Dieve, laikai mane gyvą?"

Putnamas toli nuo Niujorko ir nuo Floridos, tad reti buvo Jo draugų vizitai, bet už tai su jais vedė plačią korespondenciją. Dažnai skambindavo susirūpinusiai seseriai į Lietuvą, viltingai ramindamas, kad jam gerai, nors jo sveikata matomai silpnėjo. Paskutinius kelis mėnesius nepajėgė dalyvauti "lietuvių žiniose", o jį lankantiems po trumpos valandėlės gražiai padėkodavo už apsilankymą. Bet nebūtų jis V. Pikturna (o mums gyventojams save pavadindavo "Pikčiurna"), jei ir taip kentėdamas nebūtų nusišypsojęs, kokį juoką pasakęs, ar vienos geros patarnautojos atneštų silkučių neparagavęs, ar vienos seselės specialiai jam paruoštų "barštukų" sriubos neparagavęs.

Prieš Kalėdas (2001 m.), sveikatai staiga pablogėjus, buvo išvežtas į Putnamo ligoninę. Šį kartą išgyveno dvi komplikuotas vidurių operacijas, kurios problemos neišsprendė, Jo prašymą grįžti į Matulaičio namus, ten ramiai numirti, patenkino gydytojas. "Čia daug geriau – sakydavo. Noriu namo"...

Už keleto dienų, rytui aušant, amžinam poilsiui užmerkė akis. Tai buvo 2002 m. sausio 19 d.

Atsisveikinimas ir laidotuvės

Sausio 20 d. pavakary laidotuvių namuose tylu. Tik seselės, kunigai, artimas giminaitis, vienas kitas parapijietis. Draugų nėra. Tik šnabžda rožės, gvazdikai, lelijos, atsiųstos iš West Palm, Pampano Beach, Niujorko jį mylinčių draugų ir artimųjų.

Matulaičio slaugos koplytėlėje, kurioje kun. V. Pikturna kiekvieną sekmadienį koncelebruodavo šv. Mišias su namų kapelionu kun. R. Krasausku, sausio 21 d. gedulingas šv. Mišias atnašavo 10 kunigų: Norwich vyskupas Daniel A. Hart, prel. Albertas Kontautas, Zenonas Smilga, R. Krasauskas, Danielius Jankevičius, Albinas Janiūnas, prel. Antanas Bertašius, Juozas Grabys, prel. Vytautas Balčiūnas ir prel. Ong. Pamokslai buvo lietuvių ir anglų kalba. Kunigai R. Krasauskas ir Albinas Kontautas vaizdžiai nupasakojo jo gyvenimą ir atliktus darbus.

Šv. Mišių metu ir prie kapo duobės gražiai giedojo seselės ir talkininkės. Didžiausią įspūdį paliko, šv. Mišių liturgijai pasibaigus, pilnais sodriais balsais kunigų ir seselių giedama *Salve Regina.*

Kun. V. Pikturnos poilsio vietą ženklina jo paties išsirinktas kuklus paminklas, netoli savo mylimiausio bičiulio, sielos draugo, kun. Jono Pakalniškio, mirusio prieš vienerius metus. Kapinaitėse daug a.a. kunigų, jau dvi eilės a.a. seselių pilkų akmenėlių, buvusių Matulaičio namų gyventojų, seselių rėmėjų, talkininkių bei palikusių aiškų antspaudą lietuviškame gyvenime asmenybių: poetas Mykolas Vaitkus, kun. Stasys Yla, dr. Juozas Brazaitis, dr. Antanas Kučas, Magdalena Avietėnaitė, Kotryna ir Vytautas Marijošiai, Alina Skrupskelienė, dr. Vytautas Vygantas...

Tai Dangaus vartų vienuolijos kapinaičių gyventojai, tarp kurių dabar jau ilsisi mūsų gerbiamas ir mylimas kun. V. Pikturna.

A.a. kun. Vytauto Pikturnos karstą išlydint iš koplyčios, gieda (iš d.) – kun. R. Krasauskas, kun. Albinas Janiūnas, vysk. Daniel A. Hart ir kun. Danielius Jankevičius

KOVO 16 – KNYGNEŠIŲ DIENA

Lietuvos knygnešių karalius

Prisimenant JURGĮ BIELINĮ, plačiu mastu švietusį tautą ir paruošusį kelią į laisvę

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Norint sukurti tautoje vienybę ir didžią ateitį, dabartis reikalauja praeities didvyrių pėdomis eiti.

Įrašas antkapiniame Jurgio Bielinio paminkle

Už didžiulius nuopelnus knygnešystei tauta dar gyvą Jurgį Bielinį vadino knygnešių karaliumi, apdainavo dainomis ir apipynė legendomis.

Biografiniai duomenys

J. Bielinis gimė 1846 m. kovo 16 d. Purviškių vienkiemyje, Nemunėlio Radviliškio apyl., Biržų rajone, ūkininko šeimoje. Šeimoje buvo duktė ir du sūnūs. Jurgiui buvo 15, kai mirė tėvas. Jam, kaip vyresniam už brolį Andrių, teko rūpintis ūkiu. 18-kos metų vedė, žmona po metų mirė. Anksti pažino prakaito skonį, kovos už būvį sudėtingumą, suprato mokslo ir šviesos svarbą gyvenime.

Mirus žmonai, bandė tobulinti ūkininkavimą, griebėsi mokslo, pramoko vokiečių, lenkų, rusų ir latvių kalbų. Sulaukęs 27-rių, pasinėrė į tautinį darbą, ilgainiui sukūrė didžiausią Lietuvoje spaudos platintojų tinklą, tapo knygnešiu profesionalu.

Knygnešystei buvo tiek pasišventęs, kad išsikvietė iš Amerikos ten išvykusį brolį Andrių, kuris taip pat tapo knygnešiu profesionalu. Deja, Andriui nepavyko – buvo amputuota koja, pats nuteistas ir ištremtas į Rusijos gilimą, kur 1897 ir mirė.

J. Bielinio tautinei brandai įtakos turėjo jo pažintys su to meto žymiais lietuvybės veikėjais: Gabrieliu Landsbergiu-Žemkalniu, vyskupu M. Valančiumi, J. Jablonskiu, kun. A. Miluku, M. Jankumi, M. Katkumi, Petkevičiais, S. Didžiuliu, kun. Zabermanu, būsimais šviesuoliais P. Avižoniu, J. Janulaičiu ir kt. J. Bielinis buvo įgavęs didelį Valančiaus pasitikėjimą, kuris per jį siuntė didelius pinigus į Prūsus lietuviškos spaudos leidėjams.

Ne tik platino, bet ir rašė

J. Bielinis ne tik platino įvairiausią lietuviškąją spaudą, bet ir pats rašė į *Aušrą* ir kitus laikraščius.

Nebaigęs didelių mokslų, jis gerai orientavosi istorijoje, politikoje, suprato rusifikacijos ir polonizacijos žalą, savo asmenine veikla ragino tautiečius kovoti už tautos prigimtinę teisę ir orų ir laisvą gyvenimą.

Jis yra parašęs ir išleidęs kelias liaudžiai skirtas knygeles: *Istoriški pritikimai iš ūkininkų gyvenimo Lietuvoje, jų praeite ir ateite* (64 p.); *Kniga paaukauta atminimui sukaktuvių devynioliktojo amžiaus* (80 p.); *Tastamentas Lietuvos tautai dėl dvidešimtojo amžiaus* (16 p.); *Administracija Lietuvos* (72 p.); *Maldos taikai išprašyti (Į šv. Jackų)* (16 p.).

J. Bielinis yra redagavęs ir išleidęs tris liaudžiai skirto laikraščio *Baltasis Erelis* numerius. Pirmąjį laikraščio *Baltasis erelis* numerį, skirtą Lietuvos istorijai, J. Bielinis išleido 1897 m. Laikraštis įdomiai užbaigtas:

"Iszlaistojas to tarptautiszko politiszko laikraszczio JUZAPS BALTASIS ERELIS LIETUVOS KARALUS spausdinta Lietuvos griuvesuse".

Antrąjį ir trečiąjį numerį išleido 1911-1912 m. Savo raštus jis pasirašinėjo: Lietuvos Teokratas, Juozapas, Baltasis Erelis, J.B., Erelis, Jurgis, Baltasai ir kt.

Knygnešių draugija

J. Bielinis buvo vienas iš garsios Garšvių knygų gabenimo ir platinimo draugijos (A. Tyla *Garšvių knygnešių draugija,* Vilnius, 1991, 109 p.) organizatorių. Draugija veikė 1885-1895 m. J. Bielinio iniciatyva Kazys Ūdra, Vincas Kazanauskas, Juozas Neteckis, Jonas Račiūnas ir Juozas Sakalauskas sudėjo po 200 rb. ir įsteigė draugiją lietuviškai spaudai platinti. Vėliau draugijos narių ir rėmėjų skaičius didėjo, veikla plėtėsi. Draugiją rėmė Garšvių kaimo ir apylinkių gyventojai.

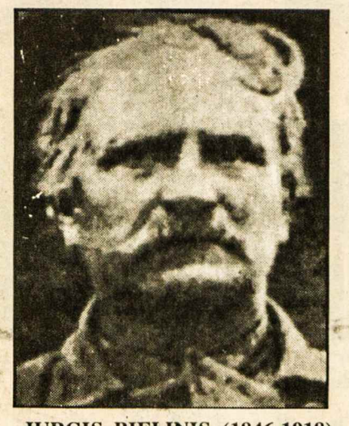

JURGIS BIELINIS (1846-1918)

1864-1904

J. Zikaras, *Knygnešys*

Užmojai buvuo dideli. J. Bielinis buvo nupirkęs ir atgabenęs netgi spausdinimo mašiną ir ruošesi daug ką spausdinti vietoje. Tačiau kaime atsirado išdavikas – Nikodemas Škutas, kuris įskundė kelis draugijos narius. Klestėjusi draugija buvo likviduota, keli jos nariai buvo teisiami ir ištremti į Rusijos gilumą. J. Bielinio bendražygiai neišdavė ir jam pavyko išvengti nemalonumų.

K. Ūdros namai – draugijos širdis – keletą metų buvo ir J. Bielinio antraisiais namais. Negalėdamas gyventi savo namuose (už jo sugavimą buvo pažadėta didelė premija), Garšviuose jis pragyveno apie 5-rius metus. Čia netgi jo abudu sūnūs – Juozas ir Kipras – sėmėsi mokslo, lietuvybės ir tautiškumo pradmenų.

Nuolatinis keleivis

J. Bielinis didžiąją dalį gyvenimo praleido kelionėse po Šiaurės ir Vidurio Lietuvą. Saugumo sumetimais vienoje vietoje nakvodavo tik vieną naktį. Turėjo daugybę apsistojimo vietų, kur visad buvo mielai laukiamas. Už nakvynę ir kitas paslaugas atsilygindavo knygomis.

Knygnešystės baruose J. Bielinis darbavosi per 30 metų. Per tuos metus jis su artimais bendražygiais išplatino Lietuvoje ir už jos ribų apie pusę lietuviškų spaudinių, tuo metu spausdintų Mažojoje Lietuvoje.

Prof. V. Merkio duomenimis, jis penkis kartus buvo įkliuvęs žandarams į nagus, tačiau kiekvieną kartą sugebėjo pabėgti arba išsipirkti. Ypatingai skaudūs nuostoliai buvo patirti 1894 m. vasario 4 d. Tada J. Bielinis, A. Bružys ir K. Ūdra dviem vežimais gabeno daug spaudos ir buvo sugauti. Knygnešiams pavyko išsipirkti, tačiau neteko dviejų vežimų, trijų arklių ir per 4,000 spaudinių. Nuostoliai skaudžiai atsiliepė į draugijos veiklą.

Žmona – talkininkė

J. Bielinio veikloje didele paspirtimi buvo jo antroji žmona Ona Brazauskaitė-Bielinienė, kuri gyveno vyro idėjomis ir daug kentėjo dėl jo persekiojimo. Šeimos galva buvo sekamas ir gaudomas, todėl namuose būdavo retai. Visi namų ir šeimos išlaikymo rūpesčiai gulė ant ištikimos knygnešio gyvenimo palydovės... Mirė ji 1932 m. spalio 21 d.

Svajonė neišsipildė

Knygnešių karaliaus svajonė, gyvenimo ir kovų tikslas buvo Lietuvos nepriklausomybė. Deja, didis patriotas jos nesulaukė. 1918 m. sausio 18 d. Katinų kaime (Pasvalio raj.) po kryžiumi ant Lėvens kranto gyvenimo ir kovų išvargintas suklupo KNYGNEŠYS...

J. Bielinio vardu pavadinta Snosto kaimo mokykla ir viena Biržų gatvė. 1987 m. Purviškiuose atidengtas koplytstulpis (autorius L. Juozonis) Jurgiui, jo broliui Andriui ir žmonai Onai. Jurgis ir Ona palaidoti Snosto šventoriuje.

Pagerbiant KNYGNEŠIO šviesų atminimą, kovo 16 d. (knygnešio gimimo dieną) Lietuvoje minima ir švenčiama Knygnešių diena. Tą dieną Lietuvos žmonės su gilia pagarba prisimena savo pilkuosius didvyrius, apgynusius gimtąjį žodį bei raštą, ir nutiesusius kelius į laisvę.

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Prieš pradedant LB Brighton Park apylinkės narių susirinkimą buvo pagerbti žymesnieji jos veikėjai "Amerikos lietuvio" savaitraščio "Metų žmogumi" paskelbtas kun. JAUNIUS KELPŠAS ir JAV LB Kultūros tarybos premiją gavęs ANATOLIJUS ŠLUTAS. Šiam gėlę įsega apylinkės pirm. Salomėja Daulienė Nuotr. Ed. Šulaičio

Amerikos LB Brighton Park apylinkės nariai ne tik klausėsi pranešimų, bet ir vaišinosi kava. Ši apylinkė dabar yra viena iš veikliausiųjų Čikagoje Nuotr. Ed. Šulaičio

Veiklus tautiečių telkinys

Brighton Park – antroji Lietuvių bendruomenės apylinkė Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Apylinkė yra mažiausia ląstelė JAV lietuvių bendruomenės struktūroje. Tokios apylinkės sudaro apygardas, o šios yra pavaldžios JAV LB krašto valdybai.

Anksčiau pačioje Čikagoje bei jos apylinkėse yra buvę daugiau kaip desėtkas tokių apylinkių. Dabar jų skaičius gerokai sumažėjo. Pačioje Čikagoje, jų beliko tik viena – tai Brighton Park. Artimuose priemiesčiuose – Cicero, Pietvakarių Melrose Park, Waukegan, Lemont apylinkės. Taip pat čia veikia (bent popieryje) ir ribų neturinti Kranto apylinkė, įsteigta "trečios bangos" tautiečių, nors apie jos veiklą paskutiniu metu negirdime, nes gana daug "trečiabangininkų" įsijungia į seniau įsisteigusių apylinkių darbuotojų eiles.

Tokių tarpe kaip tik yra Brighton Park apylinkė (įsteigta 1953 m.); pirmieji pirmininkai – dr. Antanas Verbickas, Povilas Žumbakis – 1954-1955 m., Vladas Tamošiūnas – 1956 m. Šios apylinkės dabartinė pirmininkė yra Salomėja Daulienė, jau dvidešimt metų (nuo 1982-jų). Šiuometinėje valdyboje 5 žmonės yra iš "trečiabangininkų".

Sausio 13 d. įvykusiame apylinkės narių visuotiniame susirinkime į valdybą išrinkti: Algimantas Barniškis, Salomėja Daulienė, Palmira Gilienė, Jonas Gradinskas, Danguolė Ilginytė, Birutė Juodvalkienė, Marija Kinčienė, Elena Majauskienė, Anelė Ramanauskienė, Vytautas Senda, Vytautas Stanevičius, Sigita Šlutienė.

Nors valdybai nepriklauso Švč. Mergelės Marijos parapijos vikaras kun. Jaunius Kelpšas, tačiau jis daug prisidėjo prie lietuviškos veiklos sustiprinimo Brighton Park lietuvių telkinyje.

Tad prieš prasidedant LB Brighton Park apylinkės narių susirinkimui šis dvasiškis buvo pagerbtas (paminint, kad jis gavęs "Amerikos lietuvio" metų žmogaus vardą). Čia taip pat išskirtinai buvo prisimintas ir kitas apylinkės narys – 2001 m. JAV LB kultūros tarybos laureatas – Anatolijus Šlutas.

Pirmininkaujant Viktorui Kelmeliui ir sekretoriaujant Elenai Majauskienei, veiklos pranešimą padarė S. Daulienė. Ji pasidžiaugė, kad naujai į vietinę parapiją įsijungusio kun. J. Kelpšo dėka pavyko pritraukti į veiklą daugiau lietuvių, ypač iš "trečiosios bangos". Tai stiprina ne tik parapiją, bet ir bendruomenę. Beje, tame darbe taip pat talkina ir parapijos vargonininkas Algimantas Barniškis (valdybos kultūrinių reikalų vadovas). Jo ir kitų rūpesčiu buvo surengti – Šiaulių universiteto ir "Ro-ko-ko" ansamblių pasirodymai, Joninių šventė, Kūčios ir kt.

Iš iždininkės Alinos Vadeišienės pranešimo paaiškėjo, kad 2001 m. pajamų turėta beveik 11,000 dolerių, o išlaidų – 7,440.93 dol. Buvo aukota JAV LB krašto ir Vid. Vakarų apyl. valdyboms, Švietimo tarybai, spaudai, lietuvių radijo programoms ir kt.

Atrodo, kad JAV LB Brighton Park apylinkės veikla, turint tokius gerus darbuotojus ir sutarimą su parapija, dar gyvuos ilgus metus ir jungs senąją bei naująją išeiviją į vieną šeimą.

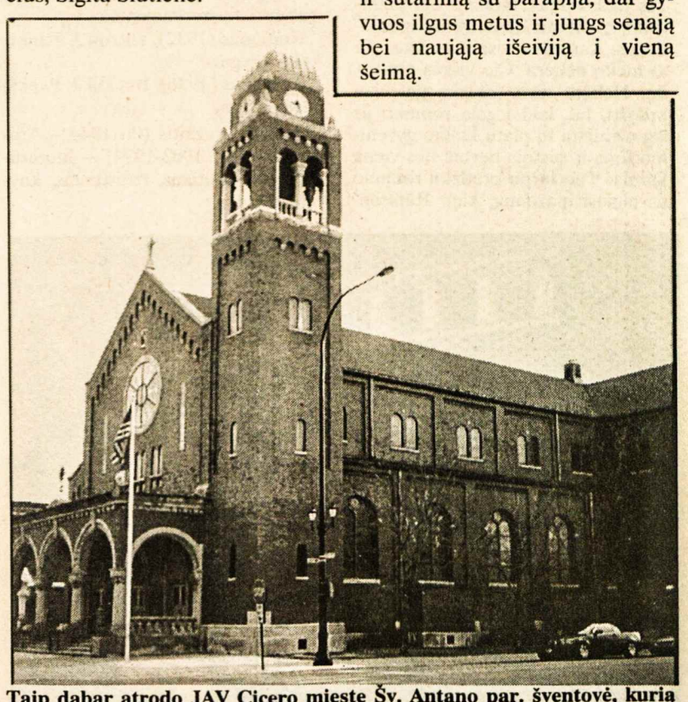

Taip dabar atrodo JAV Cicero mieste Šv. Antano par. šventovė, kurią prieš 75 metus (1926 m. vasarą) pašventino vysk. J. Matulaitis. Dabar šia šventove bei kitais parapijos pastatais daugiausia naudojasi meksikiečiai, kurie jau baigia išstumti lietuvius. Prie jos nuolatos kabo JAV bei Meksikos vėliavos Nuotr. Ed. Šulaičio

Du laiškai - du draugai

Rašytojas Juozas Paukštelis ir kritikas rašytojas Jonas Grinius

Jonas Grinius su Juozu Paukšteliu buvo artimi draugai nuo pat Šiaulių gimnazijos laikų. Artimai bendravo ir studijų metais Kaune. Nenutrūko jų bičiulystė ir po to, kai vedęs J. Paukštelis apsigyveno Kėdainiuose, kur mudu mokytojavome gimnazijoje. J. Grinius po studijų Prancūzijoje liko profesoriauti Kaune.

Neretai jiedu apsikeisdavo laiškais, o kai J. Paukštelis būdavo Kaune – būtinai aplankydavo savo draugą. Susitikę abu pirmiausiai puldavo kalbėtis, ir man tekdavo tik tyliai sėdėti ir klausytis, beveik nesikišant į pokalbį, nes juos siejo daugelis metų, kuriuose aš nedalyvavau. Kalbėdavosi labai daug ir įvairiomis temomis, o ypač – literatūros. J. Grinius atidžiai sekė J. Paukštelio kūrybą, nuoširdžiai jam patardavo. O J. Griniaus patarimus J. Paukštelis labai vertino ir mokėjo juos branginti. Pavyzdžiui, prie vieno jo laiško dažnai grįždavo net paskutiniais gyvenimo metais. Kai užeidavo J. Paukšteliui nekūrybingi laikotarpiai, jis išsitraukdavo tą laišką ir skaitydavo vėl ir vėl.

Kam J. Grinius buvo draugas – buvo atviras, nuoširdus iki galo. Toks jis buvo J. Paukšteliui. Tai buvo principingas, turintis savo požiūrį ir nepaprastai aukštos moralės žmogus visais atžvilgiais. J. Paukštelis visada gailėdavosi, kad "nebėra Jono, nebėra ko pasiklausti, nebėra kas išmintingai pataria".

J. Paukštelis sakydavo, kad J. Griniui simpatizavo Salomėja Nėris, bet ji J. Griniui, atrodo, nekėlė jokių jausmų. J. Grušui – taip. Per J. Paukštelio 75 metų sukaktuvių pobūvį Kėdainiuose, J. Paukštelis linksmai priminė J. Grušui tas simpatijas. Į tai J. Grušas tiesiai atsakė: "Aš ne tik simpatizavau, aš buvau įsimylėjęs ją". Betgi S. Nėriai nepatiko J. Grušas.

J. Paukštelis buvo artimai pažįstamas ir su Grinių šeima. Gerai pažinojo Ceciliją Griniūtę-Ivinskienę, artimas buvo motinai Grinienei, su kuria netgi aptardavo įvairius reikalus. Grinių butas buvo švarus, apstatytas kultūringai, bet kukliai.

Užrašė Vidmantas Valiušaitis,
Vilnius, 1983 lapkričio 19
Bronė Paukštelienė

J. Griniaus laiškas
Juozui Paukšteliui[1]

Kaunas, 1940.I.26

MIELAS JUOZAI[2],

Kai gavau tavo antrąjį laišką, tuoj buvau pasiryžęs tau parašyti, suraminti tave nerimastavimuose. Bet kadangi jau prasidėjo paskaitos, o aš vis tebesu paskendęs savo "paminkluose"[3], kurie labai plečiasi, tai norėjau bent kiek savo neaiškumus palengvinti, kopdamas prie pabaigos; todėl ir neparašiau. Dabar, baigęs man nemažą problemų sukėlusį skyrių (Šv. Petro ir Povilo bažnyčią), galiu ir tau parašyti. Pirmiausia – kitų nuomonė dėl tavo *Kaimynų*[4].

Prieš 12-13 dienų teko iš Vilniaus važiuoti drauge su prof. Mykolaičiu, kuris grįžo iš rektoriaus rinkimų. Besikalbant apie šį bei tą, pakreipiau kalbą apie šių metų literatūros derlių, taip maždaug, kas girdėti Valstybinėje literatūros premijų komisijoj. Jis man pradėjo aiškinti, kad 1939 m. literatūra stipresnė už pernykštę. Jis man pagyrė Vaičiulaitį, pagyrė Venclovą, kuris esąs atsisakęs nuo tendencirių schematizavimų, ir pagaliau apie tave maždaug šitaip išsitarė: "Ir Paukštelis stiprus. Aš tiesiog šito nesitikėjau. Atvirai kalbant, man ankstyvesni jo raštai nepatikdavo. Tas juokavimas, nueinąs ligi šaržavimo, mant atrodė netikras, manieringas. *Kaimynai* visai kas kita, čia to nieko nebėra. Čia viskas nuoširdu. Nebent vieną dalyką galėčiau prikišti, tai, kad į galą romano jis lyg užmiršta tą platų kaimo gyvenimo foną ir sustoja beveik ties viena fabula. Tuo tarpu pradžioj romano jis elgiasi maždaug, kaip Raimontas[5] *Kaimiečiuose* – duoda platų foną su nežymiais fabulos siūlais. Tik į galą Paukštelis šitokios perspektyvos nebeišlaiko, labiau susidomi fabula. Nežiūrint to, tai vis dėlto geras dalykas". Kiek atsimenu, maždaug šitokia buvo prof. Mykolaičio nuomonė.

Man rodos, kad ji netiksli vienu atžvilgiu, būtent, kas liečia tą foną. Man rodos, kad kaip tik ta plati perspektyva išlaikyta iki galo. Man, kuris visada labiau susidomėjęs žmogumi negu gamta, ši pastaroji galėjo, atrodo, tuoj pasidaryti per plati. Jei daryčiau priekaištus, tai ne dėl santykių fabulos su fonu, bet dėl kitų smulkesnių dalykų. Palikdamas juos nuošaly, kaip nelabai reikšmingus, aš tave norėčiau pasveikinti su *dideliu veikalu*[6], kuris aiškiai pralenkia visus tavuosius ir ne tavuosius. Man patinka, kad *Kaimynuose* tu ištisai sustojai prie to plataus žmogiškumo, kuris nesensta per amžius. To gilaus žmogiškumo buvo nemaža *Našlės vaike*[7], bet jo kompozija ir stilius vietomis šlubavo. *Pirmuosiuose metuose*[8] stilius buvo daug labiau išlygintas, bet gilusis žmogiškumas daug kur buvo nustelbtas pripuolamybių, papročių. *Kaimynuose* nuo pradžios iki galo turime reikalo su tais *pirminiais žmogaus jausmais* ir nusiteikimais, kurie *aktualūs visais laikais, visoms tautoms.* Mūsų kaimo, mūsų prastų žmonių aplinkoj jis toks tikras, nuoširdus, su meile traktuojamas. O visa tai atvaizduota reto poetinio įkvėpimo sklandžiame stiliuje, kuris žavi ne miniatiūriniais blizgučiais, bet *gilia poezija, nes yra neatskiriamai suaugęs su pačiu siužetu ir autoriaus intensyviniu žvilgsniu.* Siužetas paprastas, bet *nuoširdžiu jo atjautimu, plačiu išreiškimu tobuloj formoj tu jį padarai dideliu kūriniu,* nes, jį skaitant, veržiasi *užuojautos ašaros,* nes jis parodo visos *žmogaus laimės ir žemiškos būties trapumą,* nes jį *perskaitę lieki susimąstęs, bet lyg geresnis pasidaręs. Tai didelių kūrinių žymė.* Man rodos, kad tai bus geriausias nesatyrinis mūsų kaimiško gyvenimo romanas. Nenoriu būti pranašu, bet man rodos, kad jis virs klasiniu romanu, kad ilgainiui Jono ir Saliutės pora gali pasidaryti tokia visiems žinoma simbolinė pora, kaip *Paulius ir Virginija.* Tik aš bijau – ar tu ateity begalėsi *Kaimynus* pralenkti? O man norėtųsi, kad tu sukurtum ne tik lietuvišką šedevrą, kokie yra *Kaimynai,* bet pasaulinį šedevrą. Nors Venclovos ir Krėvės neperskaičiau, bet aš jaučiu, kad *Kaimynams* turėtų tekti Valstybinė premija. Bet Ambrazevičius[9] sako, kad *V. Mykolaitis neišdrįs balsuoti prieš Krėvę, kaip ir Korsakas.*

Viso geriausio. Jonas

P.S. Sveikink žmoną, nes manau ir ji tavo romanui daug padėjo.

V. Valiušaičio asm. arch.
Kopija. Autografas

[1] Juozas Paukštelis (1899-1981) – rašytojas, pedagogas, publicistas, daugelio knygų autorius.

[2] Laiško originalo viršutiniame kairiame – įstrižas Juozo Paukštelio užrašas: "Draugo Daktaro Jono Griniaus laiškas".

[3] Tuo metu J. Grinius rašė knygą *Vilniaus meno paminklai,* išleistą 1940; antroji laida – 1992.

[4] Romanas, vienas geriausių J. Paukštelio kūrinių.

[5] Vladyslaw Reymont (1867-1925) – lenkų rašytojas, Nobelio premijos laureatas (1924); reikšmingiausias jo kūrinys – 4 tomų romanas *Kaimiečiai,* atskleidžiantis epinį kaimo bendruomenės gyvenimą metų laikų kaitos fone.

[6] Originale pabraukimai raudonu rašalu – Juozo Paukštelio.

[7] Romanas (1932), antroji J. Paukštelio knyga.

[8] Romanas (1936), trečioji J. Paukštelio knyga.

[9] Juozas Brazaitis (iki 1944 – Ambrazevičius, 1903-1974) – literatūrologas, politikas, rezistentas, knygų autorius.

Architekto ALFREDO KULPOS-KULPAVIČIAUS projektuota Aušros Vartų šventovė Montrealyje

Kamerinis orkestras "Lyra". Jo vadovė Audronė Šarpytė (I eilė, penkta iš k.); Rūta Melkienė (I eilė, ketvirta iš k.); Mindaugas Gabrys (III eilė, penktas iš k.) **Nuotr. V. Ross**

Išeivio pėdsakai Lietuvoje

Buvusio šėtiškio a.a. Vlado Kulpavičiaus gyvenimo bruožai

STANISLOVAS STAŠAITIS,
Vilniaus pedagoginio universiteto docentas

Montrealyje, Vinipege, Toronte, Mississaugoje bei kituose Kanados miestuose puikuojasi Nevėžio lygumų sūnaus, inžinieriaus ir architekto Alfredo Kulpavičiaus-Kulpos projektuotos šventovės ir kiti pastatai. Šiemet, artėjant Kėdainių rajono Šėtos miestelio 640-ųjų metinių šventei, verčiame kelių dešimtmečių ir net šimtmečių senumo dokumentus, kad prisimintume veiklą tų žmonių, kurie šiame nedideliame Obelies upelio pakrančių miestelyje gimė, gyveno ir dirbo ar galvas padėjo už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Sklaidydami šiuos dokumentus, randame ir ryškius architekto Alfredo tėvo Vlado Kulpavičiaus pėdsakus.

Vladas Kulpavičius gimė 1896 m. Šimonių valsčiaus Raukštonių kaime, kuriame prabėgo ir jo ankstyvoji vaikystė. Vienuoliktais gyvenimo metais jį užklupo Pirmasis, tada vadinamas Didžiuoju, pasaulinis karas, kuris su pabėgėlių srautu Vladuką nubloškė į Rusijos gilumą.

Ten, karo alinamoje Rusijoje, jis suspėjo baigti keturias klases ir buvo mobilizuotas į caro kariuomenę. Tačiau vos tik atsirado galimybių, Vladas grįžo į Lietuvą ir įsijungė į Lietuvos kariuomenės eiles, stojo ginti gimtojo krašto laisvės ir nepriklausomybės. Pasibaigus kovoms su priešais, Vladas Kulpavičius buvo paskirtas Kėdainių rajono Baisogalos pradinės mokyklos vedėju. Mokinių skaičius 1920 m. joje buvo daugiau kaip 100, bet patalpos buvo ankštos, perpildytos. Ir mokytojai – Vladas su žmona mokytoja Albina – apsigyveno nedideliame trijų kambarėlių butelyje.

Pirmaisiais mokytojavimo metais Vladas Kulpavičius, kaip mokyklos vedėjas, per mėnesį gaudavo po 800, o jo žmona – po 650 smunkančios vertės auksinių atlyginimą. Tik 1923 m. mokyklos vedėjas, kaip VII kategorijos mokytojas, jau gavo 195, o jo žmona mokytoja Albina 176 litų mėnesio atlyginimą. Be to, tais metais vyriausybė jau sugebėjo šv. Kalėdų ir Velykų progomis išmokėti vedėjui 90, o jo žmonai 88 Lt priedą.

Mokyklos vedėjo V. Kulpavičiaus rūpesčiu nuo 1922 m. Baisogaloje buvo organizuoti suaugusiųjų kursai, kuriuos pradėjo lankyti 20 jaunuolių. Rajono inspektorius, lankęs Baisogalos mokyklą ir stebėjęs Vlado ir Albinos Kulpavičių pamokas, darbą vertino labai gerai. Baisogaloje gimė ir Kulpavičių sūnus Alfredas – būsimasis garsus architektas, spaudos bendradarbis, Lietuvos katalikų mokslo akademijos ir Ontario architektų organizacijos narys.

Puikius savo organizacinio darbo gebėjimus Vladas Kulpavičius atskleidė būdamas Šėtos valsčiaus viršaičiu nuo 1932 iki 1939 metų. Pradėdamas šį darbą Vladas Kulpavičius iškilmingai prisiekė sąžiningai ir stropiai vykdyti patikėtas pareigas, tarnauti Tėvynei ir Dievui. Šią priesaiką jis iki galo įvykdė.

Svarbus jo, kaip valsčiaus viršaičio, darbas buvo organizuoti visos valsčiaus valdybos ir seniūnijų veiklą, tinkamai subalansuoti biudžetą. Pirmaisiais Vlado Kulpavičiaus, kaip Šėtos viršaičio, administravimo metais valsčiaus biudžeto pajamas sudarė 28,803 Lt, o 1939 m. – 53, 460 Lt. Pagrindinę pajamų dalį sudarė žemės mokestis. Pajamų padidėjimas leido ne tik padidinti atlyginimus valsčiaus administracijai ir vietos savivaldybėms, bet ir skirti daugiau lėšų išlaikymui, sveikatos reikalams, ypač beturčių gydymui, senelių prieglaudai ir kitiems socialiniams poreikiams: miestelio tvarkymui, jo elektrifikavimui ir kt.

V. Kulpavičiaus iniciatyva buvo tvarkomas ir miestelis. Kadangi Šėtos vaizdą gadino saulėtomis dienomis dulkina, o lietui lyjant purvina turgaus aikštė, pagal viršaicio planą jai buvo parinkta nauja vieta prie valsčiaus savivaldybės pastato, o pati aikštė išgrįsta akmenimis.

Aktualus Šėtos miesteliui buvo apšvietimo klausimas. Viršaitis vedė derybas su elektros tinklų savininkais dėl elektros linijos nutiesimo į Šėtą. Tačiau šį darbą iš pradžių stabdė mažas elektros vartotojų skaičius, todėl linijų tiesėjų neviliojo uždarbis, o savivaldybei tai būtų brangiai kainavę. Šis klausimas buvo išspręstas tik 1939 m., miestelyje pradėjus statyti modernią sūrinę, kuriai buvo būtina elektra.

Viršaitis Vladas Kulpavičius buvo ir aktyvus visuomeninink as. Jis ne tik rėmė įvairių visuomeninių organizacijų veiklą, bet ir pats dalyvavo joje: buvo Šaulių sąjungos narys, šios organizacijos Kėdainių skyriaus revizinės komisijos narys, o 1939 m. V. Kulpavičius sutiko būti Sąjungos ginkluotoms krašto pajėgoms remti Šėtos skyriaus valdybos pirmininku, taip pat Šv. Vincento Pauliečio draugijos Šėtos skyriaus vicepirmininku, Lietuvos tautininkų sąjungos Šėtos apylinkės pirmininku.

Įvertinus viršaičio V. Kulpavičiaus administracinę ir visuomeninę veiklą, 1940 m. jis buvo pakviestas dirbti į Kėdainių apskrities valdybą. Tad iš Šėtos V. Kulpavičius persikėlė į Kėdainius, bet jo veikla Šėtoje liko neužmiršta. 1944 m. artėjant frontui, Vladas Kulpavičius su šeima pasitraukė į Vakarus, o 1949 m. persikėlė į JAV.

Dar dirbdamas Kėdainių apskrityje V. Kulpavičius domėjosi kraštotyra, rinko rodinius Kėdainių muziejui. Iš tėvo, dievdirbio, išmokęs drožinėti, jis padarė daug medinių kryželių bei koplytstulpių. Gyvendamas pabėgėlių stovykloje Rebdorfe (Vokietijoje), Kulpavičius įsteigė tautodailės dirbtuves. Tautodailininko darbą jis tęsė ir gyvendamas Brooklyne.

V. Kulpavičius yra išdrožęs daugiau kaip 3000 įvairių dirbinių: nedidelių medžio koplytėlių, šventųjų statulėlių, Rūpintojėlių ir kitokių drožinių. Jo darbai yra iš kelių spalvų medžio, kai kurie inkrustuoti gintaru. Jie buvo rodomi įvairiose parodose, keletas padovanoti įžymioms asmenybėms, kaip JAV prezidentui G. Fordui, popiežiui ir kitiems. V. Kulpavičiaus pagamintomis kanklėmis grojo ir turbūt dar groja ne vienas lietuvių tautinis ansamblis.

Savo gyvenimo kelią mokytojas, Šėtos viršaitis, emigracijoje darbininkas ir tautodailininkas baigė 1991 m. vasarį Floridoje, kai Lietuvoje brėško Nepriklausomybės aušra.

Minėdami Šėtos miestelio, kuriame V. Kulpavičius aštuonerius metus dirbo viršaičiu, 640-ies metų sukaktį, minime ir Vladą Kulpavičių, kaip ryškią asmenybę – Pirmosios Lietuvos respublikos laikų šios gyvenvietės administratorių ir visuomeninką.

Šypsokimės...

L. STANKEVIČIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

– Ar restorane padavėja gali atnešti rūkytą lašišą?
– Žinoma, tik į nerūkomą restorano dalį.

– Kas sukelia širdies priepuolį?
– Baimė gauti vėžį.

– Ar nebyliai niekuomet negalėjo vaidinti filmuose?
– Galėjo, tais laikais, kai buvo begarsiai filmai.

– Kaip gali žinoti, kad tavęs gatvėje niekas neseka?
– Vaikščioti atbulam.

– Kaip atpažinti inteligentą vyrą?
– Kai jis užeina į biblioteką net tada, kai nelyja.

– Ar gali vyras vienu metu mylėti dvi moteris?
– Gali, jei jos to nežino.

– Kas yra tikras alkoholikas?
– Tas, kuris užeina į barą, kur šoka pusnuogės merginos, tiktai išgerti alaus.

– Kodėl žmogus dažnai būna patenkintas savimi?
– Todėl, kad jis savęs nepažįsta.

– Kas yra veidmainystė?
– Kai berniukas eina į mokyklą su šypsena.

– Ką reikia daryti, kai aš kartais savo vyro ir su žiburiu negaliu surasti?
– Ieškokite su buteliu degtinės.

– Kurie našliai daugiausia tuokiasi su savo žmonos seserimi?
– Tie, kurie nenori turėti antros uošvės.

– Ar tos gydomosios žolelės, kurias man gydytojas pirašė, kam nors padeda?
– Žinoma, neseniai Jūsų vaistininkas nusipirko naują automobilį, o dabar statosi namą.

– Kodėl gyvuliai turi keturias kojas?
– Dvi priekyje, kad galėtų bėgti, o dvi užpakalyje, kad galėtų stabdyti. (Bus daugiau)

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Viena "Lyros" styga visuomet skambės lietuviškai

Nueito kelio svarbesnių įvykių apžvalga

AUDRONĖ ŠARPYTĖ

Kamerinis orkestras "Lyra" – nedidelė 12-22 muzikų grupė, kurioje dalyvauja tik styginiai instrumentai. Kartais orkestras pasikviečia į svečius vieną kitą pučiamąjį instrumentą. Tai neretai atsitinka, ypač W. A. Mocarto kūriniuose. Simfoninis orkestras – 50-70 muzikų grupė, kurioje groja styginiai, mediniai bei variniai pučiamieji, mušamieji, arfos ir kt. instrumentai. Tokiam orkestrui reikia didelės salės.

1998 m. įvyko pirmasis oficialus kamerinio orkestro "Lyra" koncertas, skirtas Kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimui, kurį kiekvienais metais rengia Tėvynės sąjungos Toronto židinys. Šie koncertai "Lyrai" tapo tradiciniai.

Viešose Hamiltono, Markham, Mississaugos koncertų salėse orkestro pasirodymai buvo sutikti labai šiltai. Įžymūs lietuviai dirigentai – maestro Saulius Sondeckis ir maestro Vytautas Miškinis papuošė "Lyros" pasirodymus savo meistriškumu. Po paskutinio koncerto su berniuku choru "Ažuoliukas", įvykusio 2001 m. spalio mėnesį, kanadiečių Šv. Mykolo mokyklos choro muzikinis vadovas Brian Rae rašė: "Orkestras ir choras kartu skambėjo dangiškai..." Tai aukščiausias įvertinimas ir "Lyros" orkestro, kuris patvirtina šio vieneto gyvavimo reikalingumą.

Rėmėjai ir globėjai

Niekad menas negyvuoja be finansinės pagalbos, nors pats nekuria materialinių vertybių. Tai magiškoji dvasinė žmonių tarpusavio bendravimo išraiška, kurią suvokti kartais ne kiekvienam pavyksta. Bet visuomet atsiranda žmonių, kurie supranta ir palaiko meną. Didžiausi "Lyros" pagalbininkai visų pirma yra Kanados lietuvių fondas, Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama", Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas, Tėvynės sąjungos Toronto židinys, Kanados lietuvių bendruomenė, KLB Toronto apylinkės valdyba, Lietuvių Namų Kultūros komisija.

Orkestras yra koncertavęs Lietuvos kankinių šventovėje, Prisikėlimo parapijos renginiuose. Mūsų brangi Helena Liaukienė iš Hamiltono surengė "Lyros" ir prof. S. Sondeckio didelį koncertą miesto muzikiniame miesto centre.

Nuoširdžiai dėkojame ir visiems pavieniams asmenims, kurie mus palaiko, prisidėdami savo auka. Turėdami tokį šiltą pritarimą savo pasirodymams lietuvių aplinkoje, norime nuoširdžiai atsilyginti gražia muzika, kuri gaivintų žmonių sielas meno turtais.

Iškili programa

Š.m. kovo 17 d. Prisikėlimo parapijos salėje rengiamas Kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas, kuriame solo su orkestru programą atliks talentingas lietuvių kilmės jaunimas. Programos pradžioje išgirsime naują lietuviškoje aplinkoje gimusį vaikų chorą "Gintarėliai" su jo vadove muzike Deimante Grigutiene. Choras atliks W.A. Mocarto "Ave Verum". Broliai Karolis ir Mykolas Gladkovai, neseniai imigravę iš Vilniaus, pagros fleitomis Bockerini "Menuetą".

JANA IVANILOVA,
lietuvių kilmės operos dainininkė

Adriana Karkaitė, dirbanti su vaikais, turinčiais sveikatos sutrikimus, atliks sudėtingą G. Puccini ariją. Pirmą kartą solo su orkestru Giedriaus Kuprevičiaus "Romansą" gros smuikininkė Caroline Bates. Ši XII klasės moksleivė pernai gavo Humberside mokyklos aukso medalį už labai gerą mokymąsi.

Pianistė ir pedagogė Edita Morkūnienė paskambins F. Chopin pirmojo koncerto op. 11 antrąją dalį. Edita yra baigusi Lietuvos akademiją. Pernai Otavoje Baltiečių iškilmėje jos grojimas sukėlė susižavėjimą.

Koncerto staigmena – įžymi lietuvių kilmės operinė dainininkė Jana Ivanilova, kurios paskutinis koncertas su Toronto Filharmonijos orkestru buvo triumfališkas. Jana atliks Leharo operetės "Linksmoji našlė" populiarią ariją ir lietuvių liaudies dainą, kurią nori paskirti savo seneliams Uršulei ir Kazimierui Avinams.

Koncerto pabaigoje bus atlikta B. Britten keturių dalių "Paprastoji simfonija", diriguojama svečio iš JAV - prof. Mark Laycock.

Lietuviškoji "Lyra"

Kamerinio orkestro "Lyra" pagrindinis tikslas – tinkamai iškelti pasaulinės ir lietuviškos muzikos meną. Todėl į šį orkestrą kviečiami tik daug metų studijavę, profesionalūs atlikėjai. Muziko profesionalumą apsprendžia ne tautybė, o jo profesinis pasiruošimas.

"Lyra" tampa vis populiaresnė ir Toronto muzikų tarpe. Orkestre pastoviai groja lietuviai smuikininkai – Rūta Melkienė ir Mindaugas Gabrys, o dabar kviečiame ir naują narę Caroline Bates, kuri įsijungs į orkestrą nuo sekančio koncerto. Kviečiame visus profesionalius muzikus papildyti mūsų klasikinį vienetą.

"Lyros" simbolis – rojaus paukštis, kuris gieda Dievo garbei ir turi uodegą, kurios forma primena tristygį instrumentą. Kiekviename koncerte "Lyros" orkestras skamba visomis savo stygomis, kurios viena visada skambės lietuviškai.

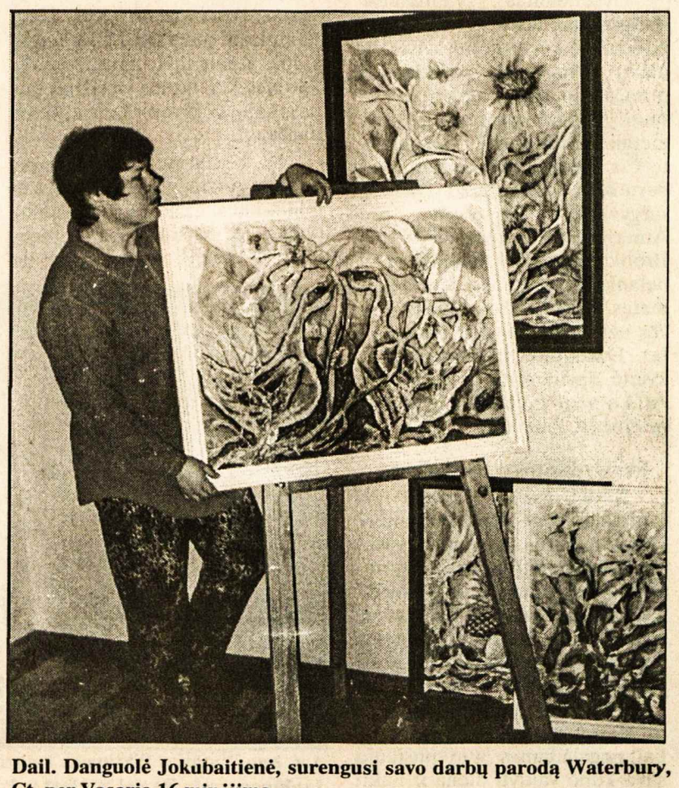

Dail. Danguolė Jokubaitienė, surengusi savo darbų parodą Waterbury, Ct. per Vasario 16 minėjimą

Čikagiečio dienos Kalifornijoje

Anatolijaus Šluto viešnagė "Angelų" mieste, kur buvo įteiktos premijos kultūros veikėjams

EDVARDAS ŠULAITIS

Ilgametis Čikagoje gyvuojančios sekmadieninės "Amerikos lietuvių" radijo valandėlės vedėjas Anatolijus Šlutas, sausio pradžioje nuvykęs atsiimti JAV lietuvių bendruomenės Kultūros tarybos premijos į Los Angeles miestą, ten turėjo progą ilgėliau pasižmonėti: susitikti su sūnumi Vygantu, savo jaunystės draugu Robertu Kunstmanu bei būriu kitų gerų, seniai nematytų pažįstamų.

Būdamas aistringas pilotas, jis džiaugėsi galėjęs pats paskraidyti lėktuvu. Čikagoje jis jau senokai tai buvo daręs. Taip pat ten jis turėjo progą, išbandyti ir kitą pomėgį – buriavimą, irgi retai puoselėjamą sporto šaką Čikagos padangėje.

Nors A. Šlutas prie mikrofono (lietuviškose radijo ir televizijos programose) dirba jau daugiau kaip 35 metai, tačiau tik pirmą kartą buvo pagerbtas lietuviška premija. Kai jis sužinojo apie JAV LB Kultūros tarybos jo vadovaujamai radijo programai paskirtą premiją, kukliai pareiškė: "Turbūt jau neturėjo kam duoti..."

Šeši premijuoti

Praėjusiais metais JAV LB Kultūros taryba (per askirų sričių specialias komisijas) paskyrė 6 premijas, kurios, šalia A. Šluto, atiteko kitiem dviem Čikagos atstovam: Jadvygai Paukštienei (dailės srityje) ir Irenai Smieliauskienei (tautinių šokių). Iš Los Angeles gyventojų buvo kiti trys: Ema Dovydaitienė (teatras), Ignas Medziukas (žurnalistika), Viktoras Ralys (muzika).

Tačiau A. Šlutas iš čikagiečių laureatų tebuvo vienas, kuris ryžosi tolimai kelionei: kitos dvi laimėtojos (dėl sveikatos ar kitų priežasčių) liko namie. Kartu skrido ir JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, kuri kartu su vietine Lietuvių fondo atstove Violeta Gedgaudiene (šioms premijoms pinigus skyrė Lietuvių fondas) įteikė čekius.

Prie šių premijų taip pat buvo prijungtas ir Lietuvių rašytojų draugijos premijos įteikimas kuri 2001 m. atiteko irgi Los Angeles gyvenančiai rašytojai Alei Rūtai-Arbienei. Beje, visi septyni laureatai (išskyrus muz. V. Kalį) yra garbaus amžiaus pasiekę tautiečiai, kai kurie turintys daugiau kaip 80 metų.

Reikėjo greitai kalbėti

Čikagietis papasakojo įdomesnių, šią šventę liečiančių atsitikimų. Kadangi jis iš anksto paprašytas parengti premijų įteikimo vakarui kalbą, tai skrisdamas lėktuvu į Kaliforniją, sukūrė 4 minučių trukmės pasisakymo. Bet kai paaiškėjo, jog norima tik dviejų minučių pasisakymo, A. Šlutas rado išeitį, pareikšdamas: "Aš dvigubai greičiau kalbėsiu".

A. Šlutas taip pat pažymėjo, kad pati premijų įteikimo šventė buvo gražiai suorganizuota, sutraukė daug žmonių, vyravo tikrai šilta nuotaika. Svečias iš Čikagos pobūvio metu turėjęs progą sėdėti šalia garsiojo poeto Bernardo Brazdžionio, LR garbės konsulo Vytauto Čekanausko ir kitų gerai žinomų tautiečių.

Jis taip pat buvo maloniai nustebintas sekančią dieną (sausio 6-ją) vykusia pensininkų klubo surengta švente, kuri sutraukė šimtus tautiečių. Jų tarpe buvo ir žymioji buvusi Hollywood filmų aktorė Rūta Kilmonytė-Lee.

Beje, primintina: Čikagos "Amerikos lietuvių" radijo valandėlė yra girdima kiekvieno sekmadienio rytą nuo 7–8 val. 1450 AM bangų skalėje. Ši populiari programa ir vėl rengia smagų estradinių dainų koncertą balandžio 7 d. Jaunimo centre Čikagoje. Čia pasirodys populiarioji dainininkė Nelė Paltinienė, jos partneris – Eugenijus Ivanauskas, humoro specialistė Stefa Navazdaitienė ir muzikas Arvydas Paltinas.

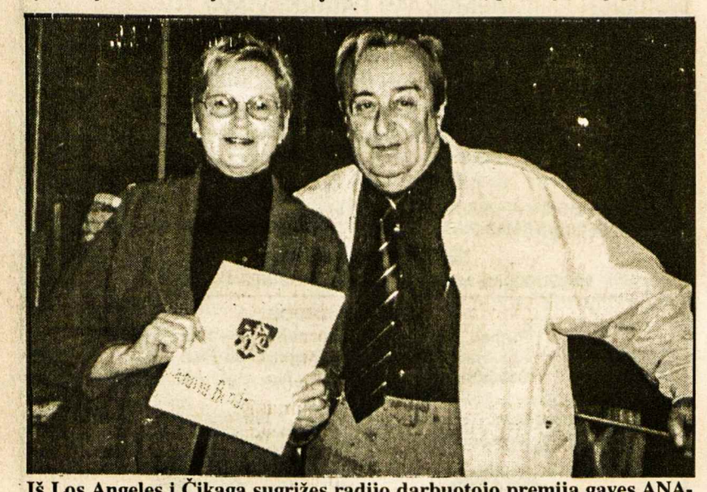

Iš Los Angeles į Čikagą sugrįžęs radijo darbuotojo premiją gavęs ANATOLIJUS ŠLUTAS su savo nuolatine talkininke žmona Sigita. Jie yra nuolatiniai šios valandėlės darbuotojai **Nuotr. Ed. Šulaičio**

Talentingo skulptoriaus netekus

V. PRIŠČEPIONKA

2001 m. gruodžio 19 d. Melburne, Australijoje, po ilgos ligos, mirė žymus skulptorius VINCAS JOMANTAS. Buvo gimęs 1922 m. Kaune, kur iš savo tėvo, grafiko ir dailininko Viliaus Jomanto gavo elementarines menininkui reikalingas žinias. 1942-44 m. studijavo Dailės akademijoje Vilniuje, o 1946-48 m. – Miuncheno Dailės akademijoje bei Pritaikomojo meno institute.

1949 m. emigravęs į Australiją, pusantrų metų dirbo miško pramonėje; po to teko dirbti namų dažytoju, baldų gamykloje braižytoju. 1960 m. pradėjo dėstyti skulptūros meną Karališkajame Melburno technologijos institute; vėliau tapo šio instituto skulptūros katedros vedėju, kur ištarnavo iki išėjimo į pensiją.

Australijoje Vincas Jomantas pasižymėjo ne tik kaip pasišventęs ir tolerantiškas pedagogas, bet ir kaip vienas iš žinomiausių skulptūrų kūrėjų. Dalyvavo daugelyje individualių ir grupinių parodų įvairiose Australijos vietovėse, o taip pat Prancūzijoje, Japonijoje, Naujojoje Zelandijoje ir kt. (viena iš jo paskutiniųjų parodų įvyko Australijos parlamento rūmuose Kanberoje 1995 m.). Yra laimėjęs keliolika premijų, o prestižinėje Milduros miesto trinalėje parodoje už bronzinę skulptūrą *Guardant* laimėjo pirmą vietą.

Dauguma Jomanto skulptūrų yra iš medžio arba metalo, bet vėlesniuose kūriniuose vartojo ir poliesterį (plastiką); kartais pavartoja ir dviejų skirtingų medžiagų junginį. Jo darbai pasižymi gerai išbalansuota kompozicija, kruopščiu išbaigimu. Savo kūriniuose jis sugeba perkelti žmogiškus jausmus į abstrakčią formą, o daugelyje jo kūrinių matoma ir simbolinė bei religinė mintis, dažniausiai panaudota alegoriniam tikslui. Vėlesniuose kūriniuose simbolizmo randama rečiau; jo vietoje išryškėja vadinamasis geometrinis formalizmas. Vienas iš svarbiausių Jomanto kūrybos bruožų yra jo sugebėjimas perkelti kokią nors idėją ar sąvoką į medžiagą, į konkretų meno kūrinį.

Vinco Jomanto kūrinių įsigijo ne tik daug privačių asmenų, bet ir įvairios galerijos bei institucijos, k. a. Australijos universitetas Kanberoje, Azijos technologijos institutas Bangkoke (Tailandijoje), Sydnio tarptautinis oro uostas, Viktorijos valstijos kolegija, Monash universitetas Melburne, Šv. Jurgio šventovė Melburne, Australijos ambasada Vašingtone ir kt. Šešių pėdų aukščio bronzinė skulptūra *Mergaitė su paukščiu* yra Australijos ministerio pirmininko oficialios rezidencijos sodelyje.

Jomanto kūrinių galime rasti daugelyje meno galerijų: valstijų galerijose Brisbanėje, Melburne ir Sydnyje, Australijos valstybinėje galerijoje Kanberoje, Milduros ir Newcastle miestų galerijose ir kt.

Vincas Jomantas priklausė kelioms menininkų organizacijoms, o vienos iš jų, "Group Centre Five", buvo vienas iš steigėjų (steigėjų tarpe buvo ir anksti miręs skulptorius Teisutis Zikaras). Šios grupės tikslas – supažindinti australiečius su modernios skulptūros siekiais, atkreipti architektų ir meno galerijų dėmesį, įjungiant didelio masto skulptūrų projektus į statomų architektūrinių paminklų ansamblį.

A. a. Vinco Jomanto laidotuvės įvyko Melburne mieste; gedulines pamaldas ir laidotuvių apeigas atliko neseniai iš Lietuvos Australijon atsikėlęs kun. Egidijus Arnašius. Velionies pageidavimu, kūnas buvo sudegintas.

Melburno rimčiausiame dienraštyje *The Age* buvo išspausdintas meno kritiko Ronald Millar ilgas nekrologas, kurį autorius užbaigė šiais žodžiais: "Preciziniu tikslumu išbaigti kūriniai, kuriuos (Jomantas) mums paliko, yra nemirštantis laisvos žmogiškos sielos paminklas".

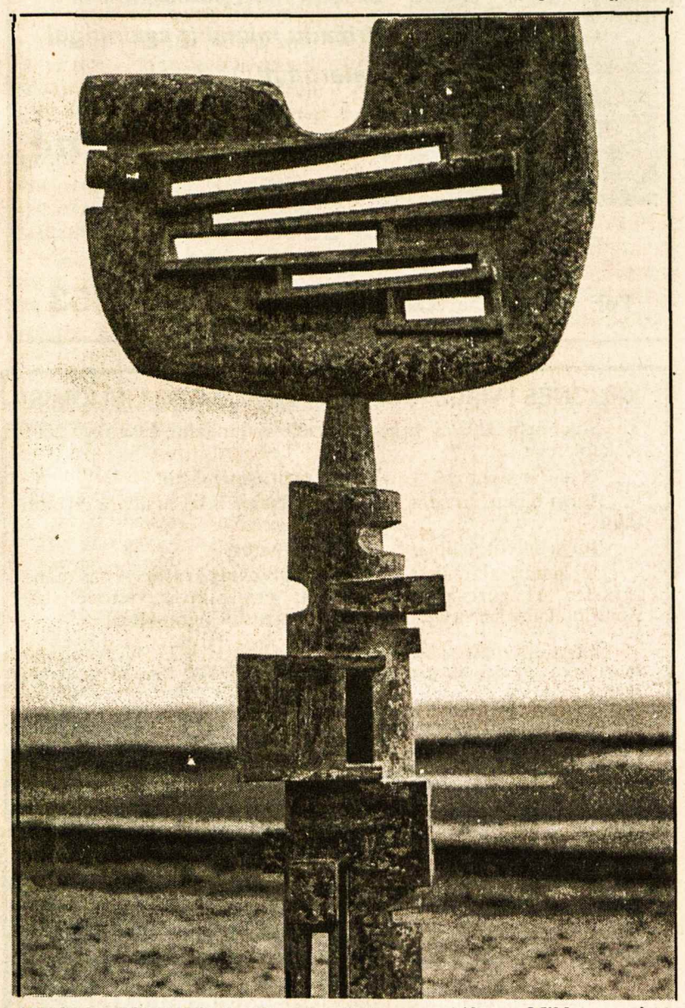

VINCAS JOMANTAS, "Guardant", bronza, 140 cm Milduros miesto Australijos skulptorių trinalėj parodoj įvertinta aukščiausia premija. "Ši konstruktyvi, skoningai išbalansuota skulptūra spinduliuoja archaine nuotaika, t.y. žmonių pasąmonėse šimtmečiais besikristalizavusi idėja, spaudžiama supamos aplinkos nesuprantamų jėgų" (A. Vaičaitis, *Aidai*, 1968) **Nuotr. iš V. Priščepionkos archyvo**

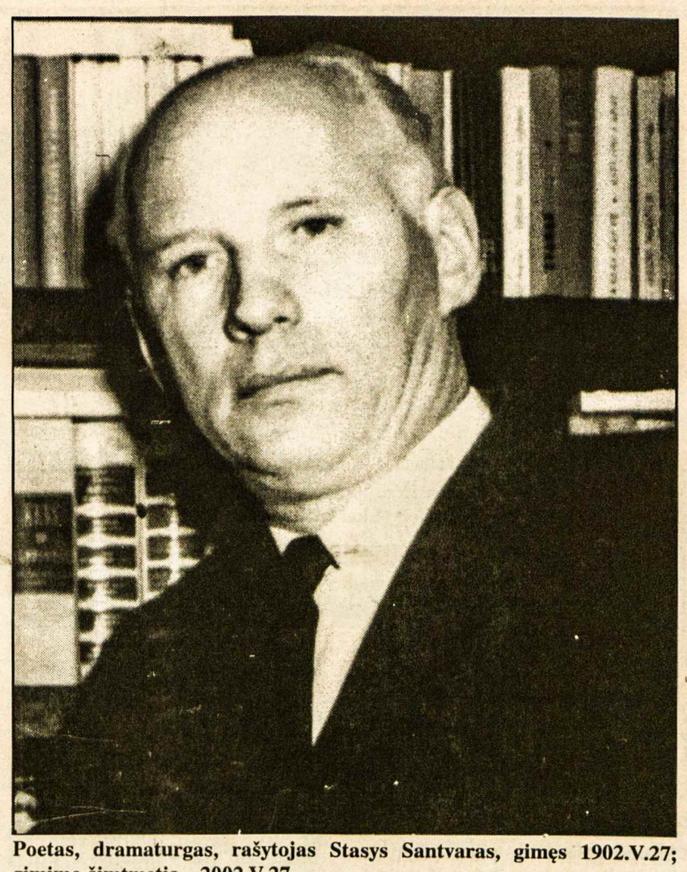

Poetas, dramaturgas, rašytojas Stasys Santvaras, gimęs 1902.V.27; gimimo šimtmetis – 2002.V.27

Šimtmečio poetas

Prisiminkime Stasį Santvarą jo 100-tojo gimtadienio proga (1902-2002)

ALĖ RŪTA

Jis ilgėjosi nepriklausomos – laisvos Lietuvos, deja, mirė prieš pat nepriklausomybės atgavimą.

Savanoris-kovotojas dėl anos (1918 m.) nepriklausomybės. Gabus jaunuolis anuomet ir darbštus, kūrybingas menininkas visą gyvenimą, kurį baigė ir palaidotas Bostone, JAV, greta sūnelio. Žmonos Alės (Elenos Santvarienės) ir būrelio gerbėjų Kaune ir Jurbarke dėka Stasys Santvaras nėra užmirštas Lietuvoje. Tik išeivijoje, kur Stasio irgi daug rašyta, pasidarbuota, jo dauguma kolegų ir draugų jau mirę, nebėra kam poeto-dramaturgo atminimu rūpintis.

Stasys Santvaras – poetas, solistas, dramaturgas, teatro kritikas, publicistas. Po Maironio – Jono Mačiulio, poetas Stasys Santvaras, Faustas Kirša ir dar keli gaivino nepriklausomą Lietuvą savais nostalgiškais, moralę ir patriotizmą ugdančiais posmais, iki užtekėjo gaivi Jono Aisčio, Bernardo Brazdžionio, Antano Miškinio poezijos era.

Stasys Santvaras nenustojo rašęs visą gyvenimą, nors jo pabaiga išeivijoje buvo ir sunki, ir liūdna. Jis savais darbais buvo visur, kur tik buvo reikalingas lietuviškai kultūrai ir Lietuvos laisvės kovai. Jau nuo stovyklos laikų Vokietijoje ir vėliau Amerikoje jis važinėjo (su A. Gustaičiu, Pulgiu Andriušiu, Bern. Brazdžioniu) po įvairius miestus, kur tik buvo lietuvių, gaivindami brolių lietuvių dvasią...

Man teko būti Jurbarke, kai buvo paminėta (jau po Santvaro mirties) 90 m. amžiaus sukaktis. Ten gražiai buvo prisimintas jų žemietis poetas! Ten jo vardo skyrius centrinėje bibliotekoje su nemažai memorialinės medžiagos, ten jo knygos, ten gyvas poeto, laisvės kovotojo atminimas.

Kaune yra išleista keletas pomirtinių Stasio Santvaro knygų (redaguota poeto Roberto Keturakio). 2002 m. gegužės 27 d. bus S. Santvaro šimtmetis! Prisiminkime jį.

ZIGMAS PAVILONIS

Grįžtančiam

Kai pagaliau parves takai
Į tėviškės pastogę,
Kurios kadaise netekai
Birželio naktį slogią,

Kai grįši pakilia dvasia
Į sodžių dieną šventą
Ir melsi Dievą: "Teesie
Man leista čia gyventi".

Tuomet žinok: tame krašte,
Kur šaltinėliai alma,
Kur žydi švelniai radasta,
Dangaus kitokio spalvą

Tu pamatysi iš tiesų
Ir, viską prisiminęs,
Kartosi: "Dieve, kaip baisu
Gyventi be Tėvynės!"

Tėviškės kampelis

Pušis prie š langą ištekinė,
Darželis žydinčių gėlių
Ir žmonės, žavūs kaip gimtinė,
Kurios užmiršti negaliu.

Į širdį teka po lašelį
Man ilgesys, toksai saldus,
Kad, mano tėviškės kampeli,
Tu man kvepi tarsi medus.

Girdžiu, kaip dūzgia bičių
spiečius,
Kaip virpina daina erdves,
Į kur širdis mane vis kviečia
Ieškot praradusio savęs.

Žemuogėlė

Aš prie kapo draugo
Atėjau ir vėlei.
Viržiais jis apaugo,
Sirpsta žemuogėlė.

Žemuogėlė sirpsta,
O paukštelis mažas
Ant šakelės skirpsto
Gieda giesmę gražią.

Nežinau, kur žuvo,
Kur kulka pakirto,
Bet jo kraujas srūva
Žemuogėlei sirpstant.

Kapas jo apaugo,
Žolele užžėlė.
Tarsi lašas kraujo
Sirpsta žemuogėlė.

Sniegena

Širdis taip laisvės ilgisi,
Kai siela alkana,
Dangaus žydrynės ilgesiu
Atsėlina diena.

Ir, ilgesiu tuo nešinas,
Žingsniuoji sau ratu,
O skausmas tartum pašinas
Vis primena, kur tu...

Matai kasdien, kaip niekina
Tave čionai visi.
Tik štai – atskrido sniegena
Lyg pasaka šviesi.

Ir tu sniegan patrupinai
Tarsi lietaus lašais
Jai paskutinį trupinį,
Nors duonos ir mažai...

O, kaip gerai, kad niekieno,
Paukštuže, tu esi!
Palesk ir skriski, sniegena,
Lyg pasaka šviesi

Į mano kraštą gimtąjį,
Kurį sapnuoju aš,
Ir ten, prie kranto gintaro,
Tu ilgesį nunešk.

It palaima

Virpa tyras kraujo lašas
Laisvę kuriančio žmogaus.
Džiaugsmas pats į širdį prašos
Ir lyg varpas ima gaust.

Teko daug vargelio nešti
Ir skriaudų pakelti daug,
Bet pakilo mūsų kraštas
Pilnas polėkio svaigaus.

Virpa tyras kraujo lašas,
Džiaugsmo varpas ima gaust.
Laimė vėl mums atsigręžus
It palaima iš dangaus.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitorius Giedrius Kuprevičius, Kauno technologijos universiteto (KTU) Humanitarinio fakulteto dekanas, sukūrė naują operą *Karalienė Bona* Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui. Jos premjera buvo š. m. vasario 17 d. Kauno muzikiniame teatre. KTU pastangomis operos premjera buvo transliuojama per internetą (tinklapis: *videokonf.ktu.lt/opera*). Žiūrovus jau iš anksto domino operos turinys: ką kompozitorius padarė su prieš 30 metų patriotinius jausmus žadinusiu Juozo Grušo dramos *Barbora Radvilaitė* siužetu, kuriame dramatiškai Žygimanto Augusto ir Barboros Radvilaitės meilei pastojo kelią Bona Sforca.

G. Kuprevičiaus nuomone, karalienė iš Italijos Bona Lietuvos kultūrai yra suteikusi tam tikrus paskatinimus, kurių galbūt nedavė kiti dideli istorinių laikotarpių žmonės. Kalbėdamas su operos patarėja istorike Jūrate Kiaupiene, kompozitorius pabrėžė: "Bona nešė į šitą sarmatų kraštą renesanso idėjas – mokslą, techniką, kultūrą, skatino tikrus amatus. Vilniuje, dabartinėje Stiklių gatvėje, jos dėka buvo atidarytos stiklo liejimo dirbtuvės, sostinėje kaupiama moderni biblioteka, kunigaikštystėje diegiama pažangi ūkio valdymo sistema. Bet energingoji karalienė mūsų krašte nebuvo suprasta, ir gana dažnai Bona vaizduojama kaip neigiama asmenybė. Man svarbus kitas dalykas – kiekvieno žmogaus tiesa pačiam sau. Mes negalime teisti ar išteisinti istorijos įvykių ir juose dalyvavusių herojų".

Operos premjeroje Karalienę Boną dainavo Sabina Martinaitytė, Žygimantą Augustą – Vytautas Juozapaitis, į Bonos šešėlį nustumtą Barborą Radvilaitę – Rita Preikšaitė ir Rūta Zaikauskaitė, kitas partijas atliko Linas Sprindys, Audrius Rubežius, Tomas Ladiga, Žanas Voronovas, Viačeslavas Čistovas, Vestos Grabštaitės vadovaujami pantomimos aktoriai; veikalą režisavo Gintas Žilius, dirigavo Virgilijus Visockis, meniškai apipavidalino dailininkai Adomas Jacovskis ir Aleksandra Jacovskytė.

Vokiečių kilmės dvarininkui Hugo Scheu Šilutėje prie jo buvusio dvaro rūmų atidengtas bronzinis 2.5m aukščio skulptoriaus Eriko Daugulio paminklas, vaizduojantis sėdintį su plunksna rankoje H. Scheu. Jis buvo aktyvus visuomenininkas, krašto tarybos narys, miesto mecenatas, tautosakos rinkėjas ir Šilutės muziejaus pradininkas. 1892 m. nupirkęs dvarą tuometinėje Šilo Karčemoje, jis dviejuose kambariuose įrengė nedidelį muziejų su unikaliu lietuvninko ūkininko baldų rinkiniu, daugeliu namų apyvokos daiktų, drabužių, archeologinių radinių, didele biblioteka ir žemėlapių rinkiniu. Muziejus veikia ir dabar.

Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus Vilniuje pernai paminėjo savo įsteigimo 75 metų sukaktį. Įsteigtas 1936 metais laikinojoje sostinėje Kaune, Kauno universiteto dėstytojų Balio Sruogos ir Vinco Krėvės iniciatyva, vėliau perkeltas į Valstybės teatrą, muziejus klestėjo iki 1940 m.; karo metais buvo suniokotas, daug rodinių nukentėjo pervežant į Vilnių. Sovietiniais laikais 1976 m. Teatro draugija atgaivino muziejų Trakų gatvėje, buvusiuose Umiastovskių rūmuose, atgavus nepriklausomybę jam buvo skirti mažieji Radvilų rūmai Vilniaus gatvėje. Dabar muziejaus saugyklose sukaupta keli šimtai tūkstančių rodinių, išlikusių iš tarpkario laikų, žymių kultūrininkų, išeivijos lietuvių bei kultūros institucijų vėliau dovanotų. Muziejus pastaruoju metu surengė kelias dideles parodas, skirtas teatro muziejaus steigėjams, Valstybės teatro, Lietuvos operos ir baleto jubiliejams, mažesnes – garsių kultūros veikėjų gimimo šimtmečiams paminėti; rengia teatro, muzikos ir kino menininkų jubiliejinius vakarus, autorines dailės ir fotografijos parodas, knygų sutiktuves.

Klaipėdos muzikinis teatras sausio pabaigoje surengė dviejų dienų gastroles Vilniuje. Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre buvo rodomi du nauji klaipėdiečių pastatymai suaugusiems, *Trijų grašių opera* ir operetė *Laisvasis vėjas* ir Viktoro Kuprevičiaus muzikinė pasaka vaikams *Batuotas katinas*. Sostinės žiūrovus labiausiai domino režisieriaus Jono Vaitkaus premjerinis pastatymas vokiečių kompozitoriaus Kurt Weill ir libretisto Bertold Brecht veikalo *Trijų grašių operos (Three Penny Opera)*, kurio siužetas aktualus ir mūsų dienoms: veikia plėšikai, vagys, nupuolusios moterys, įvairaus plauko sukčiai. Pagrindinius vaidmenis spektaklyje atliko klaipėdiečiai dainininkai Virgis Pupšys, Ramūnas Kaubrys, Šarūnas Juškevičius, Dalia Kužmarskytė ir vilnietė populiarios muzikos atlikėja Rosita Čiuvilytė; dirigavo Modestas Pitrėnas. Operetė *Laisvasis vėjas* – jūreiviško gyvenimo motyvais pagal melodingą Isako Dunajevskio muziką. Pagrindinius vaidmenis atliko klaipėdietė Rita Petrauskaitė ir vilnietis Laimonas Pautienius; dirigavo Stasys Domarkas, režisūra Nerijaus Petroko. Jauniesiems skirtą *Batuotą katiną* su asilu Martynu, princese Klotilda, Sidabriniu triušeliu, markizu Mėlynbarzdžiu, ragana Gorgona, rupūže Kvarkliūne režisavo Rima Sasnauskaitė.

G.K.

● KŪRYBIŠKO asmens pesimizmas nėra nuosmukis, bet žmogaus atpirkimo aistra. Poetas net ir linksmindamas ieško amžinųjų tiesų, būties esmės. Savitu būdu jis bando atspėti laiko ir kaitos mįslę, rasti atsakymą į skausmo problemą, atskleisti meilę skriaudų ir žiaurumų bedugnėje (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

(ELTOS, *Lietuvos ryto*, BNS, *7 meno dienos*, LGTIC informacija)

ST. SANTVARAS su savo žmona tarp gėlių. Šaržas – Edm. Arbo

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.10%
180-364 d. term.ind.	1.10%
1 metų term. indėlius	1.15%
2 metų term. indėlius	1.90%
3 metų term. indėlius	2.60%
4 metų term. indėlius	3.20%
5 metų term. indėlius	3.55%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.25%
1 metų GIC-met. palūk.	1.55%
2 metų GIC-met. palūk.	2.50%
3 metų GIC-met. palūk.	2.95%
4 metų GIC-met. palūk.	3.55%
5 metų GIC-met. palūk.	4.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	1.80%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.20%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.80%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.50%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.25%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	4.75%
Sutarties paskolas nuo	4.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.35%
2 metų	4.45%
3 metų	4.75%
4 metų	5.55%
5 metų	5.75%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų	3.75%

Duodame komercinius mortgičius

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

Galvojat parduoti ar pirkti nuosavybę? Mielai atsiųsiu į Jūsų namus informacines knygutes be jokių Jūsų įsipareigojimų

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

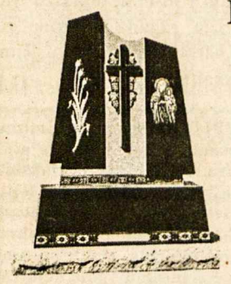

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
COUPON
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

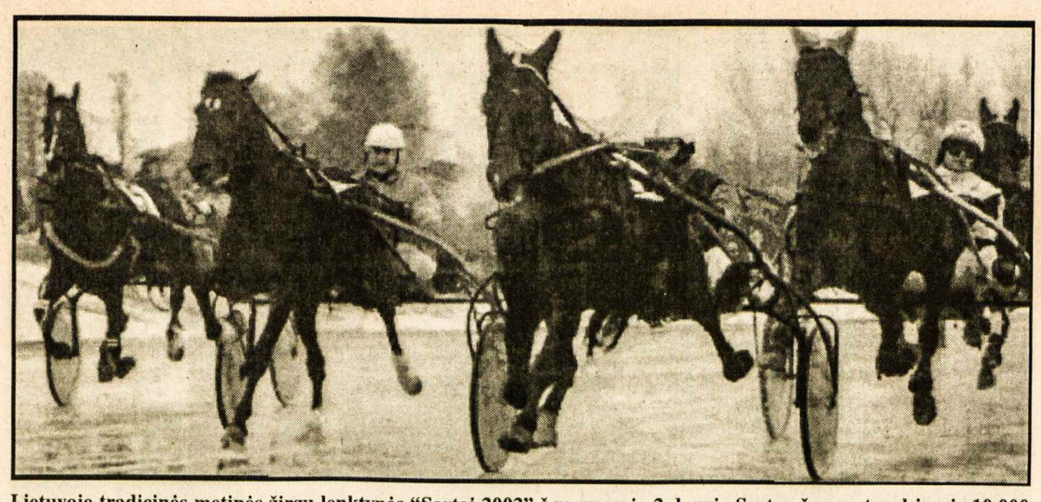

Lietuvoje tradicinės metinės žirgų lenktynės "Sartai 2002" š.m. vasario 2 d. prie Sartų ežero sutraukė apie 10,000 žiūrovų. Nuotraukoje – lenktynininkai lekia per lietaus plaunamą ledą Nuotr. *VL*

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rūmuose. Sakoma, kad sportas pakelia patriotinius jausmus. Kavinėse, įstaigose, mokyklose aukso medalių spindesys tarp kanadiečių sukelia malonias šypsenas. Dabar ne vienas medalininkas atsidurs reklamų puslapiuose, kalbės per radiją ar pasirodys televizijoje. Kol kas triukšmingiausiai buvo sutiktos Kalgaryje paruoštos moterys, laimėjusios ledo ritulio varžybas ir nugalėjusios JAV žaidėjas. Vyrams buvo įteiktas seniai jau lauktas ledo ritulio žaidynių aukso medalis.

Gydytojas kaltina federacinę valdžią, kam ji leidžia pardavinėti kūno svoriui sumažinti gaminius, kuriuose yra sveikatai pavojingų priedų. Vankūverio St. Paul's ligoninės skyriaus vedėjas dr. L. Birmingham, kurio žinioje vyksta tyrimai, surišti su mitybos kenksmingais sutaikimais, sako, kad medicininė žolė "ephedra", arba "ephedrinas" yra naudojami gaminiuose, kurie turėtų sumažinti per didelį svorį. Daktaras teigia, kad "ephedra", dar kitaip vadinama "huang", gali sukelti širdies priepuolį, psichozę, mėšlungį, padidinti kraujospaudį ar net išsaukti mirtį.

Parduotas brangus paveikslas, kurį varžytinėse Toronte už 4.6 milijonus dolerių nupirko nežinomas turtingas žmogus. Šiaurės vakarų vaizdas buvo nupieštas 1845 m. ir apie 150 metų buvo laikomas Anglijoje kaip Le Froy šeimos nuosavybė. Vaizduoja tyrinėtoją su palydovais, nustačiusį šiaurės magnetinį ašigalį.

Priešinamasi federacinės valdžios pasiūlymui paskirti 125 milijonus dolerių būsimam P. Trudeau vardo fondui, kaip ir jo vardu pavadinti kalną, nes tai esą valdžios sugalvota, nebuvo viešai svarstoma, nors fondą sudarytų mokesčių mokėtojų pinigai. Neaišku kokiems tikslams tie fondo pinigai būtų panaudoti, o būtų tarsi koks privatus fondas P. Trudeau šeimos, giminių ir draugų žinioje. Per radiją neseniai paskelbtoje žinioje teigiama, kad apie 1960 metus, vykstant "šaltajam karui", Kanados raitoji policija sudarė komunistų ir jų bendraminčių sąrašą, kuriame rado ir P. Trudeau pavardę.

Montrealio universiteto veterinarijos skyriaus vadovaujantis tyrinėtojas dr. D. Martineau po 20 metų tyrimų pranešė, kad niekas pasaulyje iš laukinių gyvūnų taip nenukenčia nuo mirtinų ligų, kurios jau seniai kankina žmones bei kambarinius gyvulius, kaip Beluga banginiai Šv. Lauryno žiotyse. Tuos banginius, kurie pagal Kanados valdžios potvarkį yra saugotini, kankina visokių rūšių vėžys. Kaip priežastį jis nurodo skystas pramonės atliekas, kurios be atodairos nuleidžiamos į upes, ežerus ir į jūrą. Banginiai daug laiko praleidžia nerdami į gelmes ir ten tarp nuosėdų ieškodami maisto. Daug nuodingų teršalų į Saguenay upę, kuri susijungia su Šv. Lauryno vandenimis, išleidžia aluminijaus lydimo įmonė. Ypač Beluga banginiams kenkia polycikliniai aromatinių angliavandenilių junginiai, kurių apie 1000 tonų yra Saguenay upės dugno nuosėdose. Maždaug apie 650 Beluga banginių yra vandenyse, kur į Šv. Lauryno vandenis išteka Saguenay upė.

Kvebekas numato keisti referendumo įstatymą. Tokį pasiūlymą pateikė premjeras B. Landry. Įstatymas siūlys piliečiams išsakyti savo nuomonę apie visus su referendumu surištus klausimus, išskyrus nepriklausomybės reikalingumą. Taip pat gyventojų bus atsiklausta, ar kvebekiečiai sudaro tautą. Viešosios nuomonės atsiklausimas turėtų vykti kartu su ateinančiais Tautinio susirinkimo (seimo) rinkimais. **Br. St.**

750 kanadiečių karių Afganistane šiuo metu saugo Kandahar oro uostą kartu su amerikiečių parašiutininkų daliniu. Jiems visiems vadovauja amerikietis pulkininkas. Žymiai mažesnis kanadiečių specialių tarnybų dalinys padeda amerikiečių jūrų pėstininkams gaudyti Talibano ir Al Qaeda teroristus pietryčių Afganistane.

Britų Kolumbijos liberalų valdžia, kuri paskutiniuose provincijos parlamento rinkimuose laimėjo 77 iš 79 vietų daugumą, ir tuojau įvykdė savo rinkiminio vajaus pažadą – žymiai sumažino pajamų mokesčius (asmeniškų ir pramonės bei verslo korporacijų), paskelbė savo pirmą, t.y. 2002/03 m., biudžetą. Jame numatomas $4.4 bln. trūkumas, už kurį kaltinami prieš liberalus ištisą dešimtį metų valdę naujieji demokratai (NDP) bei naujosios sutartys su gydytojais ir sveikatos darbuotojais. Tarp kitko, NDP paskutiniųjų dvejų metų biudžetai buvo su $40 mln. (1999/2000 m.) ir $1.5 bln. (2000/01 m.) pertekliais. Naujame biudžete provincijos prekybiniai mokesčiai (*sales tax*) pakils nuo 7 iki 7.5%, mokesčiai už 200 cigarečių kartoną pakils nuo $8 iki $30 (aukščiausi Kanadoje); nuo gegužės 1 d. mokesčiai už sveikatos paslaugas keliami 50% – metams šeima mokės $1,296, pavieniai asmenys $648. Vankuvery benzino mokesčiai keliami 2 centais/litrą; nekilnojamo turto mokesčiai kils 2%. Pajamų mokesčių pinigai, apie $1.4 bln., neseniai grąžinti asmenims ir korporacijoms, atrodo, buvo beveik visi atsiimti tik su kitokiais pavadinimais, priedo 17,000 provincijos tarnautojų, kaip jau buvo anksčiau paskelbta, prarado darbus. Br. Kolumbijos liberalai žada subalansuoti biudžetą 2004/05 metais. **G.K.**

Sporto žinios

Krepšinio pirmenybės

ŠALFASS-gos jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks Detroite gegužės 4-5 d.d. Jau yra daugiau kaip 40 užsiregistravusių komandų. Galutinė registracija turi būti atlikta iki kovo 31 d. imtinai šiuo adresu: Mykolas Abarius, P.O. Box 250309, Franklin, MI 48025-0309. Tel. 248-865-0243; faksas 248-338-2625; E-paštas: michaelgcpa@ameritech.net ŠALFASS tinklapis: www.salfass.com Visais šių žaidynių reikalais yra prašoma kreiptis aukščiau nurodytu adresu. **Inf.**

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" buntai su skautininkių-kų dr-vėm ir tėvų komitetu kovo 3 d. atšventė šv. Kazimiero šventę. Po Mišių salėje Kaziuko mugę atidarė Toronto skautijos dvasios vadas s. Augustinas Simanavičius, OFM. Atrišdamas tautinių juostų mazgą palinkėjo geriausios sėkmės. Visos draugovės savo paviljonuose turėjo daugybę skanių pyragų ir įvairių suvenyrų. Tuntai platino loterijos bilietus. Skautininkės-kai savo laimikiais buvo užėmę visą sceną. Jų kiekvienas nupirktas bilietas buvo laimingas.

Tėvų komitetas su pirm. ps. O. Narušiene ir ižd. D. Karosu bei nariais vaišino svečius skaniais cepelinais, koldūnais, kugeliu ir dešrelėm su kopūstais. Veikė ir tiekimo skyrius, vadov. j.s. E. Namikienės. "Romuvos" stalą tvarkė pats kto pirm. j.s. R. Sriubiškis. Jis priiminėjo nario mokestį, aukas ir teikė informaciją apie stovyklavietę. Skautybės fondo atstovas j.s. R. Empakeris priėmė aukas fondui. Po kiekvienų Mišių vis daugėjo lankytojų, kurie pirko pyragus, gėrė kavą, dalyvavo loterijose ir skaniai pietavo. Ačiū klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už patalpas ir linkėjimus skautiškai veiklai. **F.M.**

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$70 – S. Matulionis; **$57** – A. Eimantas, A. Grybas; **$55** – A. Simanavičius; **$52** – V. Jančiukas, S. Kneitas, V. Abramavičius, P. Dovydaitis, R. Dementavičius; **$50** – E. Filek, L. Pevcevičius, W. Plečkaitis, L. Skripkutė, L. Abromonis, L. Morkūnas, A. V. Stanevičius; **$47** – J. Puzas; **$35** – B. Cvirka; **$30** – J. Jurgutis, A. Gustaitis, K. Stankus; **$27** – B. Stončius; **$25** – S. Žemgulis, Z. Styra, B. Dundzys, L. Stulginskas, B. Tamošiūnas, G. Bernard, G. Tarvydas; **$22** – V. Kupcikevičius.

$20 – V. Jasinevičius, D. Giedriūnas; **$17** – J. Rovas, S. Orvydas, A. Žugaraitė; **$12** – E. Janeliūnas; **$10** – T. Bauža, J. Vaičys; **$7** – H. Kukutis, B. Ragauskienė, G. Karosas; **$6** – L. Paškus; **$2** – R. Čeponkus, D. Nasvytis, K. Jasudavičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

$62 – A. Povilaitis; **$60** – A. Vaišvila; **$57** – Z. Vainauskas, A. Čerškus, V. Indris; **$55** – V. Liesunaitis, J. Mackevičius, M. Miceika, Z. Saunoris, Z. Vaičeliūnas, E. Petrus, L. Petravičius, J. Kuncaitis, D. Kairys, J. Otto, G. Simaitis, S. Zubrickas, J. Aušrotas, V. Baleiša, S. Janušonis, S. Noreika, E. Skardis, J. Vanagas, J. Karaliūnas, V. Jasinevičius, V. Čyvas, M. Banionis, A. Jasys, I. Dresher, J. Valiulis, A. Smailys, M. I. Sungaila, A. Kličius, I. Mališka, T. Timmerman, H. Vaitaitis, A. Žukauskas, J. Baltuonis, J. Karalius, R. Kličius, P. Pekarskas, V. Jakovickas, J. Morkūnas, A. Skabeikis, R. Tirilis.

Garbės prenumeratą atsiuntė:
$100 – J. Karl, E. Sakas-Sluder, O. Yurka; **$97** – L. Kirkilis, A. Kublinskas; **$75** – M. Jonikas; **$70** – G. Lemieux; **$67** – R. Kazlauskas, P. Gustas, E. Bartminas; **$65** – J. Kažemėkas, prel. J. Kučingis, A. Liaukus, J. Linkūnaitis, E. Janeliūnas, J. Nastajus, J. Ardys, R. Danaitis, S. Girčys, I. Vibrys, S. Kneitas, A. Vindašius, R. Šomkaitė, J. Mackevičius, A. Vieraitis, T. Gureckas, dr. L. Levinskas, S. Šimoliūnas, I. Rose, J. Kuzmas, A. Pusdešris.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.10% už 30-89 d.	term. indėlius
1.10% už 90-179 d.	term. indėlius
1.10% už 180-364 d.	term. indėlius
1.15% už 1 m. term.	indėlius
1.90% už 2 m. term.	indėlius
2.60% už 3 m. term.	indėlius
3.20% už 4 m. term.	indėlius
3.55% už 5 m. term.	indėlius
1.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
1.55% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.50% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.95% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.55% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.90% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
1.80% už RRSP 1 m. term.	ind.
2.75% už RRSP 2 m. term.	ind.
3.20% už RRSP 3 m. term.	ind.
3.80% už RRSP 4 m. term.	ind.
4.50% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.25% už JAV dolerių 1 metų	GIC
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	4.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.35%
2 metų	4.45%
3 metų	4.75%
4 metų	5.55%
5 metų	5.75%
– su keičiamu nuošimčiu	3.75%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROYAL LEPAGE

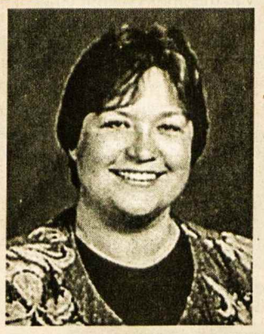

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Šiuo metu 2002 m. keliones į Lietuvą dar galite užsisakyti 2001 m. kainomis!

Naudokitės proga, skambinkite man **asmeniškai!**

Turiu bilietų su nemokamai pakeičiama arba su atvira grįžimo data!

Turiu bilietų, galiojančių vienerius metus!

Jei žiemą skrendate atostogų **į šiltuosius kraštus** – pas mane pirksite už geresnę kainą. Jūsų pasirinktoji vietovė turi išparduodamų laisvų vietų – aš jas Jums gausiu! **Teiraukitės!**

Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena TRAVEL
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.
* * *
Atstovaujam telefoninių ryšių firmai **RapidTel.**
Minutė į Lietuvą – 41 c bet kuriuo laiku.
+Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c,
arba **+Planas I:** Canada ir US – 7.5 c.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už mums surengtą

AUKSINIŲ VESTUVIŲ ŠVENTĘ

Ačiū visiems, prisidėjusiems prie jos pasiruošimo. Ypatingai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. E. Putrimui už gražias Mišias ir jaudinančius, nuoširdžius žodžius, skirtus visai mūsų šeimai. Tariame ačiū savo vaikams ir jų šeimoms, įdėjusiems daug darbo ir pastangų, kad ši diena mums būtų maloni ir įsimintina. Taip pat dėkojame Zosei Balsevičienei, Vytui Adomoniui, sūnui Edvardui, vaikaitei Melisai už malonius, šiltus sveikinimo žodžius ir linkėjimus.

Buvome labai sujaudinti, todėl sveikinimų, įspūdžių ir šypsenų gausybėje prapuolė žodžiai, kuriuos norėjome pasakyti tą vakarą savo svečiams. Taigi dabar norime pasinaudoti proga ir padėkoti visiems, kurie šventė ir džiaugėsi kartu su mumis.

Onutė ir Bronius Stončiai

PAL. JURGIO MATULAIČIO 75-TOS MIRTIES METINĖS PUTNAME. Š.m. sausio 27 d. N. Pr. M. Marijos vienuolijos seserys minėjo savo vienuolijos įsteigėjo 75-tąsias mirties metines. Į šv. Mišias buvo kviečiami atvykti visi pajėgūs parapijiečiai ir Matulaičio namų gyventojai. Ilgiau švente pasidžiaugti susirinko tik šeima – visos seselės ir talkininkės Matulaičio slaugos namuose. Vaišinosi, giedojo, meldėsi Palaimintojo Jurgio žodžiais, dalinosi jo mintimis, pamokymais, kurie jas stiprino, lydėjo ir nuolat lydi jų vienuolinį pašvęstąjį gyvenimo kelią. Nuotraukoje – dalis N. Pr. M. Marijos vienuolijos seserų prie vaišių stalo Matulaičio slaugos namuose. Kairėje – vyr. vadovė sesuo Paulė, seserys Aloyza, Arkadija, Margarita, Onutė ir Eugenija. Dešinėje – seserys Valytė, Apolinara, Augusta, Celina ir talkininkė Marija Noreikienė

Pakalbėkime lietuviškai

Sinonimų kryžiažodis.
Sudarė **Eugenijus Steponavičius**

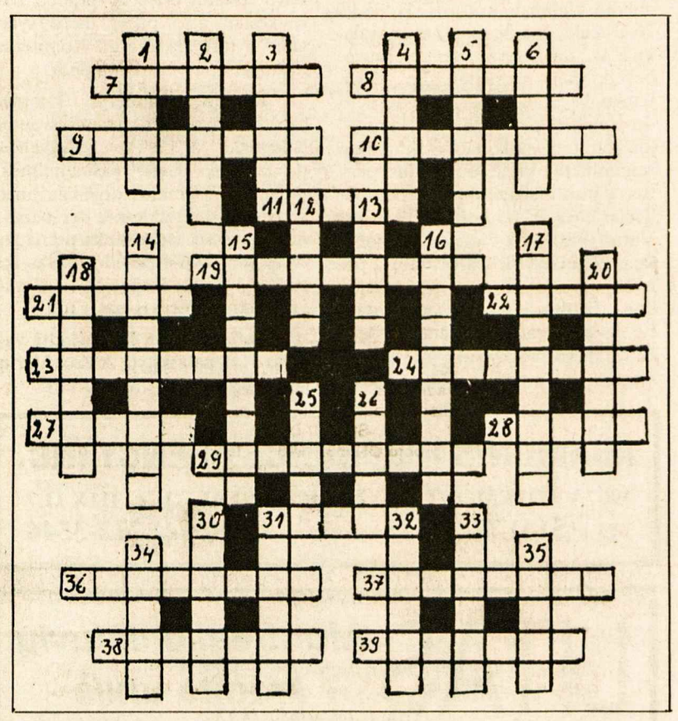

Vertikaliai

1. Klampynas, kitaip
2. Begalybė, kitaip
3. Geidulys, geismas, kitaip
4. Sija, kitaip
5. Daina, kitaip
6. Troba, kitaip
12. Randas, kitaip
13. Dyglys, injekcija, kitaip
14. Sekluma, kitaip
15. Loti, kalbėti, kitaip
16. Vaikščioti, kitaip
17. Prigrasinti, priversti, kitaip
18. Kablys, kitaip
20. Ripka, ripė, skritė, kitaip
25. Norėti, kitaip
26. Derva, kitaip
30. Turtas, kitaip
31. Vysti, kitaip
32. Skala, skeveldra, kitaip
33. Krosnis, kitaip
34. Niežai, kitaip
35. Troškimas, aistra, geismas, kitaip

Horizontaliai

7. Stovykla, kitaip
8. Alkinti, kitaip
9. Skambinti, kitaip
10. Riekė, kitaip
11. Kartis, kitaip
19. Triukšmas, kitaip
21. Baudžiava, kitaip
22. Vėzdas, kitaip
23. Kaukas, lakdynė, išdykėlis, kitaip
24. Varnalėša, kibis, kitaip
27. Luobas, kitaip
28. Ašmenys, kitaip
29. Smaguriauti, kitaip
31. Visiškas, ištisas, kitaip
36. Pragerti, kitaip
37. Žagsėti, kitaip
38. Mindyti, kitaip
39. Rėksnys, verksnys, kitaip

ATSAKYMAI

Vertikaliai

(1) Lakna (2) Beribė (3) Aistra (4) Balkis (5) Aidija (6) Stuba (12) Ringė (13) Adata (14) Atatvanas (15) Skalatyti (16) Campinėti (17) Pribausti (18) Kabikas (20) Ritinis (25) Salti (26) Smala (30) Skalsa (31) Vytėti (32) Skerla (33) Pečius (34) Šabai (35) Noras

Horizontaliai

(7) Lageris (8) Badinti (9) Canginti (10) Sklimbas (11) Ardas (19) Skandalas (21) Lažas (22) Ailis (23) Aitvaras (24) Kibdagis (27) Karna (28) Asnis (29) Stalgauti (31) Visas (36) Pralakti (37) Žegčioti (38) Tapsėti (39) Bliuvas

Toronto "Gintaro" šokėjai Vasario 16-tosios iškilmėje Anapilio salėje Mississaugoje. Programos pranešėjai: V. Ruškienė ir V. Šilininkas **Nuotr. K. Baliūnaitės**

Alergija

Dr. VYTAUTAS MEŠKA

Alergija (graikiškai allos – kitos, ergon – veiksmas) – pakitusi organizmo reaktyvumo būklė – šiandien yra labai paplitęs reiškinys: pvz. nervinė įtampa (stresas), neurozė, depresija. Alergija nėra mados dalykas, bet mūsų dienomis ji iš tikrųjų reiškiasi ypač dažnai. Jos klinikinės formos gali būti įvairios. Šis liguistas patologinis procesas (alergija) gali paliesti pačius įvairiausius organizmo audinius bei fiziologines sistemas. Klinikinis alergijos pasireiškimas taip pat gali būti įvairus – nuo vos pastebimo negalavimo (pvz. staiga atsiradusios lengvos slogos arba kosulio) iki gyvybei pavojingos būsenos (pvz. sunkaus bronchinės astmos priepuolio).

Alergijos terminą 1906 m. pasiūlę prancūzų mokslininkai C. Pirquet ir B. Schick nesitikėjo, kad ši patologijos forma taps tokia dažna ir taip sunkiai pasiduos profilaktikai bei gydymui. Apie tai norime pailiustruoti pavyzdžiu, į kurį panašių gali būti bet kur ir bet kam.

Taigi gražią vasaros dieną kurorto paplūdimyje įvyko labai gyvenimiškas atvejis, kada einančiam lenktynių su savo jau paaugusiais vaikais tėvui į minkštąjį gomurį įgėlė vapsva. Skausmas buvo nedidelis, bet vaikams ir aplinkiniams dėl jiems nesuprantomos priežasties atsirado dėl vapsvos įgėlimo švogždžiantis balsas; išsigandęs veidas pasirodė komiškas, ir todėl buvo palaikytas eiline paplūdimio atrakcija. Dėl tam tikrų medicininių priežasčių vapsvos įgelto asmens organizmo reaktyvumas buvo sumažėjęs, ir šis nuotykis pasibaigė be jokių pasekmių. Kitu atveju, esant padidėjusiam organizmo reaktyvumui, lengvai galėjo išsivystyti stiprus gerklų patinimas (edema) ir dėl to nutrūkti kvėpavimas.

Nors, kaip liudija pats šios liguistos būsenos pavadinimas, organizmo jautrumas (reaktyvumas) alergenui gali būti sumažėjęs arba net ir išnykęs, tačiau dažniausiai jis esti padidėjęs.

Bet kas gi yra tas alergenas, beje, dar vadinamas ir antigenu, nes organizme sukelia prieš save antikūnių pasigaminimą. Pasirodo, jog tai labai didelio molekulinio svorio (jį sudaro į molekulę įeinančių atomų svoriai) stambios, dažniausiai baltyminės molekulės. Taip pvz. laktatdehidrogenazė, kuri gali būti alerginiu antigenu, molekulinis svoris yra 135,000. Alerginiais antigenais (t.y. tokiomis organizmui svetimomis medžiagomis, kurios sukelia organizme visiškai nereikalingų antikūnių pasigaminimą) gali būti bet kuri cheminė medžiaga, pvz. augalinės arba gyvulinės kilmės maisto produktai, vaistai, skalbimo bei indų valymo, o taip pat kosmetinės priemonės, įvairios trašos, herbicidai, detergentai, tabako, automobilių, fabrikų dūmai, naminių gyvūnėlių dulkės.

Taigi, nors su alerginiais antigenais susiduriame visi ir bet kur, tačiau alergija kiekvienam ir kiekvieną kartą, t.y. tada, kai į organizmą patenka alergenas, neišsivysto. Įjautrinti organizmui alergeno pakanka labai mažai. Teko nuo alergijos gydyti vaistininkę, kuriai ši liguista būklė išsivystė nuo vaistinėje esančio, nors ir ypač sandariai (steriliai) uždaryto, penicilino.

Kad pradėtų vystytis alerginė reakcija, alergenas į organizmą turėtų patekti ne pro virškinimo traktą, bet tiesiog į kraują. Tačiau sensibilizacija nesunkiai gali išsivystyti patekus alergenui į organizmą ir per gleivinės, ypač kvėpavimo takų, burnos ir akių.

Dažniausiai organizmo įjautrinimas atsiranda po 8-14 dienų kliniškai niekuo nepasireiškiančio slypinčio periodo. Pakartotinai patekęs jau į įjautrintą organizmą alergenas sukelia alerginę reakciją. Vienos alerginės reakcijos išsivysto labai greitai, kitos yra uždelsto tipo. Bet čia žodžiai "greitas" ar "uždelsto tipo" yra labiau patofiziologiniai terminai, kadangi asmuo apie pirmą bei pakartotinį alergeno patekimą į savo organizmą, taigi ir apie įjautrinimo trukmę gali tik nuspėti.

HUMORESKA

Opa, opa į Europa

Įsijung televizorių, paimk laikraštį... Nieko kito neišgirsi, nepamatysi – vien skubėjimą, veržimąsi į ES. Ir niekas neklausia tautos valios: nori ji ten, ar ne? Tad ir nusprendžiau pats surengti referendumą. Na, gal ne referendumą... Kur aš ten surinksiu tų kelių šimtų tūkstančių piliečių parašų referendumui organizuoti! O juk kelis kartus daugiau, negu tų parašų dar kišenėje "žalių" privalai turėti – be jų neapsieisi...

Ne! Referendumas neišdegs... Bet juk aš galiu su piliečiais padaryti "interviu" ir taip nors iš dalies sužinoti tautos valią.

Ėmiausi darbo... Pasiėmiau diktafoną ir išėjau į gatvę. Užkalbinau pirmą sutiktąjį:

– Ar nori į Europos sąjungą?

– O kas tai? – išplėtė akis užkalbintasis. – Kavinė? Restoranas? O gal šiaip kokia "knaipė"? Bet nesvarbu – jei kvieti, galime nueiti. Bet žinok – aš nė cento neturiu...

Tik dabar pastebėjau, kad mano pašnekovas – visiškas "mėlynanosis". Su kuo aš prasidėjau? Vos, vos atsikračiau juo...

Einu toliau gatve. Galvoju: "Reikia būti atsargesniam – ieškoti rimtesnių pašnekovų". Vos spėjau pagalvoti, žiūriu ateina solidus vyriškis. Na, sakau, šis – jau ne alkoholikas. Pateikiau tą patį klausimą.

– O ko ten skubėti – klausimu į klausimą atsakė ir žiūri į mane. Paskui pradeda dėstyti:

– Pradžioje ten praleiskime latvius, estus, utėles, blusas ir Adamkaus šunį... Jei visi sėkmingai sugrįš, galėsime ir mes pabandyti.

Taip ir nesupratau: nori ar nenori tas solidus žmogelis į ES?

Paskui užkalbinau tokią dailią panelę. Ji tik mirktelėjo man ir sako:

– Kam taip toli? Jei turi "žalių", ir Lietuvoje galime pasimylėti. O jei nepagailėsi solidesnės sumelės, tai ir be kontrasepcijos...

Vėl vos atsikračiau... Prilipo, kaip vantos lapas...

Užkalbinau senutę.

– Kur jau ten, vaikeli, – suaimanavo ta. – Aš vos iki pašto pensijos pasiimti benueinu...

Matau, kad ir su "interviu" man niekas neišeis. Spjoviau į viską ir sugrįžau namo. Pasiėmiau parkerį, popieriaus ir sulipdžiau tokį eilėraštį:

Opa, opa į Europą! –
Pagal vieną dūdą šokam.
Bet ta dūda iš aukščiau
Vis dūdena: Laisvei – čiau!..

Nors Europos esam bamba –
Mūsų nervus tampo, tampo...
Iš rytų pabėgom mes –
Tuoj į Vakarus numes.

Ką ten veiksim – nieks nežino...
Nors ir turime mašinų,
Bet su mūsų proteliu
Eikime savu keliu.

Nevaidinkime didvyrių –
Smegeninėj trūksta vyrių.
O be vyrių niekados
Vakarams nebus naudos...

Steponas Miltenis,
Raseiniai

Sk. pasisako

MŪSŲ MINĖJIMAI

Jau daug metų publika skundžiasi dėl perilgų paskaitų minėjimuose. Ypač šiais metais per Vasario 16-tosios minėjimą. Turėtų būt iš anksto paskaitininkui nustatytas laikas kalbėti, o jei jis nežino to laiko, tai prieš akis jam padėti didelį laikrodį.

Reikia neužmiršti, kad daug svečių nesupranta mūsų kalbos ir jiems iškentėti tiek laiko yra vargas. Tokios ilgos paskaitos tikrai kas metai nubaido nemažai publikos. Rengdami minėjimus, turėtume griežtai laikytis numatyto plano ir, kad jis būtų vykdomas.

Stasys Prakapas,
Toronto, Ont.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP

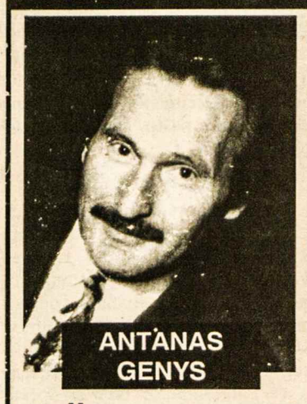

ANTANAS GENYS
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A8
KLF kapitalas daugiau kaip 3.0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip $100,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalams, jaunimui).
Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus.
Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.
Informaciją teikia administratorius L. Baziliauskas tel. 905 279-8226.
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Kovo 10, sekmadienį, atšvęsta Tikinčiosios Lietuvos diena ir prisiminta Kovo 11-toji.

– Ateinantį sekmadienį, kovo 17, bus renkama arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Share Life.

– Kovo 8, penktadienį, iš Delhi Šv. Kazimiero šventovės palaidota a.a. Domicelė Bartulienė, 87 m. amžiaus.

– Gavėnios susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje bus nuo kovo 14 iki 17 dienos. Susikaupimą ves Lietuvių pranciškonų provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM.

– Gavėnios susikaupimas Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje bus kovo 17, sekmadienį, 3 v.p.p. Susikaupimą ves Lietuvos pranciškonų provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM.

– Pirmos Komunijos pasiruošimui pamokos vyksta sekmadieniais klebonijoje po 9.30 v.r. Mišių.

– Jau laikas vietiniam jaunimui registruotis Pasaulio jaunimo dienoms, kurios vyks liepos 22-28 d.d. Toronte. Registruotis gali visi asmenys tarp 16 ir 35 m. Registracijos lapai jau paruošti ir juos galima pasiimti prie visų šventovės durų. Užpildytus lapus su čekiais galima perduoti Kristinai Baliūnaitei arba parapijos kunigams. Paskutinė registracijos diena – gegužės 8.

– Anapilio knygyne galima įsigyti automobiliams lipinukų su Vyčiu ir velykinių sveikinimų lankstinukų.

– Mišios kovo 17, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Veroniką ir Roką Jurgulius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Petkevičių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje kovo 16, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Emiliją Vindašienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį – 11.15 v. ryto pamaldos ir sekmadienio mokykla vaikučiams. Maldose ir pamoksle prisiminsime Kovo 11 – Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

– Antradienį, kovo 19, 7.30 v.v. parapijos taryba pasėdžiaus Vandos Norvaišienės bute, Don Mills, Ontario.

– Moterų rengiamas Gavėnios apmąstymo vakaras įvyks šeštadienį, kovo 23, 6 v.v. Apmąstymo žodį tars Angelė Ambrozaitienė, Prisikėlimo parapijos religinės sekcijos pirmininkė. Giedos parapijos choras. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

– Did. Penktadienio pamaldos su Šv. Komunija 11.15 v. ryto. Velykų ryto pamaldos su šv. Komunija 11.15 v.

KLF valdybos posėdis įvyko kovo 5 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Dalyvavo pirm. A. Nausėdas, ižd. A. Pabedinskas, sekr. D. Sher, narys J. Kuliešius, S. Piečaitienė (KLB atstovė), B. Stundžia (revizorius) ir administratorius L. Baziliauskas. Svarstyta KLF raštinės perkėlimas į Prisikėlimo parapijos patalpas ir su tuo susiję įvairūs reikalai. Buvo svarstoma, kaip šiemet švęsti KLF veiklos 40-metį. Pirmininkas pranešė kas šiuo reikalu buvo pasiūlyta KLF tarybos posėdyje, painformavo valdybos narius apie numatytą KLB apylinkių lankymą. Ižd. A. Pabedinskas paaiškino, kaip ateityje bus investuojamas fondo kapitalas ir kokių gairių bus laikomasi šiemet, pranešė, kad šių metų finansinė apyskaita užbaigta; KLF kapitalas padidėjęs dar dviem gautais testamentiniais palikimais (daugiau kaip $100,000.00). Tikimasi, kad iki metų pabaigos fondo kapitalas dar padidės aukų ir palikimų dėka.

Sekr. Danguolė Sher pateikė Lietuvių Namų Kultūrinės komisijos padėką už $750 auką "Versmės" choro koncertui paremti. Fondui palinkėta sėkmės remiant ir rūpinantis lietuviškos veiklos palaikymu Kanadoje. Administratorius pateikė gautus paramos prašymus iš lietuviškų organizacijų Kanadoje ir Lietuvoje. Prašymai perduoti Pelno skirstymo komisijai. KLF metinis susirinkimas įvyks balandžio 27, Lietuvių Namuose. Valdybos posėdis – balandžio 15 d., Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. **D. B. Sher**

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojo Vilniaus merginų choras "Versmė", vadovaujamas Alinos Valentinavičienės.

– Šį sekmadienį, kovo 17, 10.30 v.r. Mišias aukos Hamiltono Aušros Vartų parapijos kunigas Audrius Šarka, OFM.

– Metinis gavėnios susikaupimas, kurį ves pranciškonų provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM, vyks kovo 21-24 d.d. Susikaupimas prasidės **kovo 21, ketvirtadienį** 7 v.v. Mišiomis ir pamokslu, **penktadienį** 10 v.r. ir 7 v.v., **šeštadienį** 10 v.r. ir 4 v.p.p., o **sekmadienį** 8 v.r., 10.30 v.r. ir 12 v. Išpažinčių bus klausoma prieš kiekvienas Mišias.

– Šv. Pranciškaus Trečiojo ordino Mišios ir susirinkimas vyks kovo 14 d., 10 v.r. "Vilniaus rūmų" patalpose.

– Kovo 12 palaidotas a.a. Vaclovas Jurevičius, 77 m. Paliko žmoną Dalią, sūnų Edmundą ir dukrą Dainą su šeimomis, brolį ir seserį Lietuvoje.

– Sriubos vakaronei, kurią rengia parapijos tarybos labdaros sekcija š.m. balandžio 21 d., 4 v.p.p. bilietus platina V. Taseckas sekmadieniais salėj, kitu metu iš savo namų 905 824-4461.

– Kas galėtų apnakvydinti Lietuvos jaunimą, atvykstantį į PJ dienas liepos 22-28 d.d., prašomi pranešti KLB raštinei, 416 533-3092.

– KLK moterų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks balandžio 14 d. po 12 v. Mišių parapijos salėj. Maistingumo tema pokalbį tęs Aušra Dalindienė.

– Mišios sekmadienį, kovo 17: 8 v.r. už a.a. Juozą Mačiulį; 9.15 v.r. už a.a. Juozą ir Praną Gegužius; 10.30 v.r. už a.a. Juozą Ražauską, už a.a. Povilą Dunderą, už Baužių šeimos mirusius; 12 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Š. m. kovo 10 d. LN svetainėje pietavo 250 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino kultūros komisijos narė R. Snowden.

– Svečių knygoje pasirašė: svečiai iš "Versmės" ansamblio – M. Kasetienė, D. Vasiliauskienė, Č. Purkenienė, K. Meginytė, D. Kundrotaitė, A. Čivilytė, V. Gusevičiūtė, G. Čivelytė, I. Urbonavičiūtė, visos iš Vilniaus; P. Paškevičius – iš Montrealio.

– LN v-bos posėdis kovo 13 d., 7 v.v.

– Kovo 12, 7 v.v. Lietuvių Namų Gedimino menėje įvyks posėdis, kuriame bus tariamasi Lietuvių Namų 50 metų jubiliejinio leidinio reikalu. Tuo besidomintys prašomi dalyvauti.

– Balandžio 13 d. LN Vytauto Didžiojo menėje vyks klubo "Tauras" metinis pokylis.

– Atidaryta interneto "Lokyje" įranga.

– Pasikeitė Lietuvių Namų elektroninio pašto adresas: litn@rogers.com

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams aukojo: a.a. Liudmilos Stulpinienės atminimui $50 – B. Stalioraitis; a.a. Česlovo Valiuko 26 m. mirties metinių proga $500 – žmona Joana su dukromis; a.a. B. Balsienės atminimui: $100 – J. K. Batūros, M. G. Skrinskai, G. D. Sakai; $50 – F. Mockus, R. G. Paulionai, dr. G. ir D. Jočiai; $40 – A. V. Stanevičiai, K. R. Poškai; $35 – T. Stanulis; $30 – A.T. Zarvydienė; A. V. Grybai, P. B. Sapliai; $25 – L. Karbūnienė; $20 – J. Krabacz, R. Žilinskienė, Z. Stančikienė, Ž. Vidmantienė, D. Keršienė, V. Siminkevičienė, V. O. Narušiai, J. R. Karasiejai, J. Pacevičienė, E. M. Kazakevičiai, M. Vasiliauskienė, L. V. Sendžikai, R. Bekerienė, dr. B. dr. Č. Joniai, dr. A. ir A. Valadkos; $10 – S. A. Škėmos. Dėkojame D. Keršienei ir M. Povilaitienei, kurios rinko aukas.

– Slaugos namams aukojo: $1000 – M. Arštikaitis; $100 ($210) – J. Bakis; $500 – M. P. Barteška, A. Gonta; $150 – A. A. Kilinskai; $100 – LN Moterų būrelis, V. Ručys; $200 – Z. J. Stravinskai; $10 – A. Valiūnas; $52 – E. Steponas ($357).

– Dėl techninių statybos kliūčių "Labdaros" slaugos namų užbaigimo data nukelta į š.m. gegužės mėnesio pradžią. Darbuotojų reikės daugiau kaip 50. Norintys įsidarbinti turi parašyti savo darbo apybraižą ir pareiškimą. Siųsti adresu: MetCap, Cadillac Fairview Tower, 20 Queen St. W., Suite 2100, Box 36, Toronto, ON, M5H 3R3, Attn. Claire Annis, tel. 416 340-1600 ext. 304.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

"Tėviškės žiburių"
SPAUDOS VAKARAS
2002 m. balandžio 6, šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje
Dalyvaukime visi ir paremkime savo laikraštį!

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS
"DAINAVOS" vyrų vienetas,
vadovaujamas Dariaus Polikaičio.
Šokiams gros "Major Music" orkestras

DALYVAUSITE dviejose loterijose – didžiojoje ir mažojoje (su įėjimo bilietais).
PASIVAIŠINSITE skania J. Gurklienės pagaminta vakariene. Baras veiks nuo 6 v.v.
VAKARO PRADŽIA – 6.00 v.v.,
Meninės programos pradžia – 6.30 v.v.

STALUS (po 8 asmenis) bei vietas užsisakykite iš anksto šiokiadieniais "TŽ" administracijoje telefonu 905 275-4672 arba Anapilio ir Prisikėlimo parapijose po pamaldų sekmadieniais.
BILIETO KAINA – $30 asmeniui (koncertas ir vakarienė su vynu).
Visus dalyvauti kviečia –
"Tėviškės žiburių" leidėjai

KOVO 11sios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo MINĖJIMAS
PAGRINDINĖ KALBĖTOJA – *Lietuvos respublikos Seimo narė, buvusi Socialinės apsaugos ir darbo ministerė bei laikinoji ministerė pirmininkė*
dr. IRENA DEGUTIENĖ
HAMILTONE, šeštadienį, kovo 16, 3 v.p.p. Jaunimo centro salėje.
Meninę programą atliks "Aukuro" aktoriai **Marija Kalvaitienė** ir **Kęstutis Kalvaitis**, smuikininkė **Audra Balytaitė**, pianistas **Audrius Raudys** ir muz. sol. **Lilija Turūtaitė**.
TORONTE, sekmadienį, kovo 17, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje.
Meninę programą atliks kamerinis orkestras "Lyra", vad. **Audronės Šarpytės**, solistai ir svečias dirigentas **Mark Laycock, Iowa**
VISUOMENĖ NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAMA GAUSIAI DALYVAUTI
Rengėjai – Tėvynės sąjungos Hamiltono grupė ir Toronto židinys

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
praneša, kad
39 metinis narių susirinkimas
ir 2001 metų apyskaita
įvyks 2002 m. kovo 24, sekmadienį, 3 v.p.p.
Prisikėlimo parapijos salėje, 1 Resurrection Road, Toronto, Ontario
Dalyvaujančių registracija prasidės 2 v.p.p.
Registracijai prašome atsinešti banko knygelę
VALDYBA

Atsisveikinimas su dr. Irena Degutiene įvyks trečiadienį, kovo 20, 7.45 v.v. Prisikėlimo parapijos kavinėje; rengia Tėvynės sąjungos Toronto židinys. Bus proga susitikti su viešnia. Rengėjai kviečia visus tautiečius šiame susitikime dalyvauti.

Eimunto Nekrošiaus, žymaus Lietuvos režisieriaus parengtas Šekspyro veikalas *Hamletas,* premijuotas ir plačiai žinomas Europoje, bus rodomas Harbourfront centre vyksiančiame "du Maurier World Stage Preview" festivalyje š.m. balandžio 16-19 d.d. Bilietai parduodami nuo kovo 5 d. (kaina – $35 arba $45) bilietų kasoje, kuri veikia nuo antradienio iki šeštadienio tarp 1 v.p.p. iki 8 v.v. Bilietus irgi galima užsisakyti Harbourfront centro tinklapyje www.harbourfront,on.ca arba telefonu 416 973-4000.

Genovaitė Kuzmienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $1,000. Leidėjai dėkingi už paramą Kanados lietuviškai spaudai.

A.a. pusbrolio kun. Fabijono Kireilio vienerių metų mirties prisiminimui (balandžio 5 d.) Aldona Aukštikalnytė iš Windsor, Ont. *Tėviškės žiburiams* aukojo $500.

A. a. Elenutei Činčikienei mirus, užjausdami jos sūnų ir dukrą, seseris Levutę Rudaitienę ir Irutę Patašienę bei jų šeimas, Česė ir Antanas Pažerūnai *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

A. a. Stasei Mazlaveckienei mirus, reikšdami užuojautą sūnui Romui, seserims Toronte A. Bubelienei ir M. Gudelienei su šeimomis ir visiems giminėms, G. A. Tarvydai aukojo *Tėviškės žiburiams* $25.

A. a. Šmigelskių 15 metų ir sesers Reginos 25 metų mirties prisiminimui Murauskų šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Patikslinimas. Aukos Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybai Vasario 16-sios proga. KLB Vasagos apylinkė: $10 – M. Civiero, A. Gataveckas, N. Noreikienė.

Atitaisymas. *TŽ* 9 nr. 6 psl. apačioje po nuotrauka turi būti "kun. Antanas Saulaitis, SJ, ne "OFM" kaip išspausdinta; 10 psl. Prisikėlimo parapijos žiniose įrašyta "kun. Benediktas Bagdonas". Turi būti kun. Benediktas Jurčys, OFM. Už klaidas atsiprašome.

Toronto lietuvių pensininkų klubo narių
METINIS SUSIRINKIMAS
šaukiamas 2002 m. balandžio 2, antradienį, 1 v.p.p.,
"Vilnius Manor" pensininkų namuose, III aukšte,
1700 Bloor St. W., Toronto, Ontario. Registracija nuo 12 val.
DARBOTVARKĖ:
1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas:
   a) susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus;
   b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijos
3. Praeitų metų susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas
4. Pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) iždininko, c) revizijos komisijos, d) revizoriaus (auditor)
5. Diskusijos dėl pranešimų
6. 2001 metų apyskaitų tvirtinimas
7. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas 2002 metams
8. Rinkimai: 3 narių į valdybą, 1 nario į revizijos komisiją
9. Einamieji reikalai
10. Susirinkimo uždarymas
Nesusirinkus kvorumui nustatytu laiku, susirinkimas prasidės po pusės valandos ir bus teisėtas, nepaisant dalyvaujančių narių skaičiaus.
DĖMESIO! *Nominaciniai pareiškimai kandidatuoti į Toronto lietuvių pensininkų klubo valdybą arba revizijos komisiją turi būti pristatyti į raštinę ne vėliau kaip pirmadienį, balandžio 1, 12 val.*
VALDYBA

Maloniai kviečiame jus dalyvauti
Velykiniuose pietuose
2002 m. balandžio 7, sekmadienį, 1 v.p.p.
Toronto Lietuvių Namų
Karaliaus Mindaugo menėje *(1573 Bloor St. W., Toronto)*
ŠILTAS MAISTAS, VYNAS, TORTAI, KAVA
Įdomi programa ir Velykų senelė su dovanėlėmis
Programą atliks: muzikė A. ŠARPYTĖ ir vaikų choras GINTARĖLIAI, akompanuos koncertmeisterė E. MORKŪNIENĖ.
Bilietus galite įsigyti iš anksto LN raštinėje arba sekmadienio popietėse. Įėjimas: suaugusiems – $25, vaikams 6-12 m. – $8, vaikams iki 5 m. nemokamai
Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis ir Lietuvių Namai

A. a. Stefos Sakienės atminimui, užjausdami šeimą, P. L. Murauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

A. a. Domicelei Bartulienei mirus, užjausdami jos dukrą Aldoną ir 5 vaikaičius, *Kovai su vėžiu ir džiova* sergantiems vaikams ir tremtiniams Lietuvoje po $20 aukojo: P. Z. Augaičiai, B. Dirsienė, B. Lukošienė, M. Obelėnienė ir M. Povilaitienė. **M.P.**

A. a. Domicelės Bartulienės šviesiam atminimui pagerbti Danutė Garkūnienė (Hamilton) paaukojo tremtinių vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai Vilniuje* $20.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapija kovo 3 d. gražiai paminėjo savo Globėjo šventę. 11 val. šventovėje Mišias aukojo klebonas kun. dr. Feliksas Jucevičius, pasakęs ir pamokslą apie šv. Kazimierą. Šventovė buvo beveik pilna tikinčiųjų. Po Mišių dauguma pamaldų dalyvių nusileido į puikiai papuoštą salę. Parapijos komitetas, talkinamas išradingų šeimininkių, paruošė skanius pietus. Į juos atsilankė ne tik parapijiečiai, bet ir daugelis iš Aušros Vartų parapijos, kurios kleboną kun. Ričardą Birbilą, atvykusį po Mišių Aušros Vartų šventovėje, kun. Feliksas pristatė susirinkusiems ir paprašė palaiminti vaišes. Kun. Ričardas visus pasveikino Aušros Vartų parapijiečių vardu ir palaimino valgius. Puikūs pietūs ir Viktoro Lukošiaus gamintas alus visiems labai patiko. Kavutės metu buvo tęsiami prieš tai pradėti pašnekesiai. Tuo pačiu metu vyko gausi ir turtinga loterija. Komitetas džiaugiasi pavykusiu renginiu.

Katalikės moterys stropiai ruošiasi savo sukaktuvinei šventei balandžio 7 d., per Atvelykį. Įvairūs pasitarimai, darbų pasidalinimas, meninės programos organizavimas ir daugelis kitų didesnių bei mažesnių klausimų verčia viską numatyti ir aptarti. Todėl posėdžiai vyks iki pačios šventės. Rengėjos tikisi sulaukti daug svečių iš arti ir toli.

Katia-Sabrina Račinskaitė vasario 24 d. pakrikštyta Aušros Vartų šventovėje. **B. S.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

REIKALINGA ateinanti moteris du kartus per savaitę prie vaikučių Mississaugoje. Skambinti tel. 905 278-3309 (prašome palikti žinutę).

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai") praneša, kad nuo vasario 1 d. veikia naujai sukurtas interneto tinklapis www.tzib.com. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com.**

PRANEŠIMAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDAROS FONDO narių
metinis – visuotinis susirinkimas
yra šaukiamas 2002 m. kovo 17, sekmadienį,
1 v.p.p., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje,
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario.
Dalyvaujančių registracija prasideda 12 val.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas;
2. Prezidiumo sudarymas: a) susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų;
3. Darbotvarkės tvirtinimas;
4. 2001 m. susirinkimo protokolo skaitymas ir tvirtinimas;
5. Valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) iždininko, c) slaugos namų, d) statybos ir remonto, e) "Lokio" svetainės, f) visuomeninės veiklos, g) švietimo fondo, h) bingo;
6. Revizijos komisijos pranešimas;
7. Revizoriaus (auditor) pranešimas;
8. Diskusijos dėl pranešimų;
9. 2001 m. apyskaitų tvirtinimas;
10. 2002 m. sąmatos tvirtinimas;
11. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas;
12. Valdomųjų organų rinkimai: a) valdybos (3 nariai), b) revizijos komisijos (1 narys/ė);
13. Einamieji reikalai ir sumanymai;
14. Susirinkimo uždarymas.

Šiais metais į Lietuvių Namų valdybą bus renkami trys nariai. Valdybos kadenciją baigia: E. Pamataitis, R. Puteris, A. Skilandžiūnienė. Bus renkami nariai į valdybą – 3 metams. Iš revizijos komisijos kadenciją baigia K. Petryla. Bus renkamas narys/ė į revizijos komisiją – 3 metams.

Lietuvių Namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-ės raštišką sutikimą. Šiam reikalui yra paruoštos specialios anketos, kurias nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai (nemažiau kaip du nariai), pasirašytų nominacijos anketas ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintys perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporations Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notarui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę ne vėliau 2002 m. kovo 14 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų anketas galima gauti LN raštinėje.

Toronto Lietuvių Namų valdyba